

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
Για τη χρήση από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2019

Έδρα: Εθνάρχου Μακαρίου 9 & Ελ. Βενιζέλου 1, 185 47 Νέο Φάληρο
ΑΡ.Μ.Α.Ε. 43858/102/Β/99/128 - ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ 4462 79 07 000

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Εταιρείας
«ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ» της χρήσεως 2019**

Έδρα: Εθνάρχου Μακαρίου 9 & Ελ. Βενιζέλου 1, 185 47 Νέο Φάληρο
ΑΡ.Μ.Α.Ε. 43858/102/Β/99/128 - ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ 4462 79 07 000

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Εταιρείας

«ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ» της χρήσεως 2019

Η παρούσα έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου («ΔΣ») αφορά στη χρονική περίοδο των δώδεκα μηνών της κλειόμενης χρήσης 2019 (01.01-31.12.2019) και παρέχει συνοπτικές χρηματοοικονομικές πληροφορίες για τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και τα αποτελέσματα της Εταιρείας "ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ" και των θυγατρικών της (εφεξής «ο Όμιλος») και περιέχει τα στοιχεία που προβλέπονται στα Άρθρα 150 και 153 του Ν. 4548/2018.

1. Αρχές διοίκησης και βασικές αξίες της Εταιρείας

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τη χάραξη της στρατηγικής και την πολιτική ανάπτυξης της Εταιρείας και του Ομίλου γενικότερα. Οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. προσδιορίζονται με σαφήνεια τόσο στο καταστατικό όσο και στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της εταιρείας ή άλλα εσωτερικά έγγραφα της εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά τη διοίκηση της Εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και γενικά την επιδίωξη του σκοπού της και λαμβάνει όλα τα μέτρα και αποφάσεις που απαιτούνται.

Βασικός στόχος της διοίκησης είναι η ανάπτυξη του Ομίλου και η καθιέρωσή του ως ένα ολοκληρωμένο σύστημα παροχής υπηρεσιών υγείας υψηλών προδιαγραφών.

Βασική αρχή διοίκησης είναι η προάσπιση των αρχών της χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης.

Η Εταιρεία διοικείται από το Διοικητικό της Συμβούλιο, το οποίο απαρτίζεται από 9 μέλη και εκλέγεται από την Τακτική Συνέλευση των μετόχων της εταιρείας. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων είναι το ανώτατο όργανο διοίκησης της εταιρείας και συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά το έτος. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τη θέσπιση και εφαρμογή της στρατηγικής και των επιχειρησιακών σχεδίων της εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τους κάτωθι:

- Θεοχαράκης Βασίλειος – Πρόεδρος του Δ.Σ.
- Σπυρίδης Δημήτριος - Διευθύνων Σύμβουλος και Αντιπρόεδρος του Δ.Σ
- Γιακουμάκης Στέφανος – Μέλος του Δ.Σ.
- Αλεξανδρής Θεοφάνης – Μέλος του Δ.Σ.
- Κούμπας Γεώργιος – Μέλος του Δ.Σ.
- Μπαχάς Μάριος – Μέλος του Δ.Σ.
- Σύρμας Δημήτριος – Μέλος του Δ.Σ.
- Ρολόγης Δημήτριος – Μέλος του Δ.Σ.
- Σταμπουλούς Σέργιος – Μέλος του Δ.Σ.

2. Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα

Τα ενοποιημένα αποτελέσματα του Ομίλου για τη χρήση 2019 σε σύγκριση με τα ενοποιημένα αποτελέσματα της προηγούμενης χρήσης, περιλαμβάνουν επιπρόσθετα την από 22.11.2019 σύσταση θυγατρική ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ – Δ.Τ. ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗΣ Μ.Α.Ε. καθώς και την από 17.12.2019 θυγατρική αυτής ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ CRETA INTERCLINIC A.E. ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ & ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α.Ε. – Δ.Τ. CRETA INTERCLINIC A.E.

Ειδικότερα, η ενοποιημένη οικονομική θέση την 31 Δεκεμβρίου 2019 περιλαμβάνει σε σύγκριση με την ενοποιημένη οικονομική θέση την 31 Δεκεμβρίου 2018 επιπρόσθετα τις εταιρείες ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗΣ Μ.Α.Ε. και CRETA INTERCLINIC A.E. Επίσης, η ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και λοιπών συνολικών εισοδημάτων, καθώς και η ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών περιλαμβάνουν τα αποτελέσματα της ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗΣ Μ.Α.Ε. για την περίοδο από την σύστασή της (22.11.2019) έως και 31 Δεκεμβρίου 2019, ενώ τα αποτελέσματα της CRETA INTERCLINIC A.E. δεν συμπεριλαμβάνονται καθώς η ημερομηνία ενοποίησης ακολούθως της εξαγοράς είναι η 31^η Δεκεμβρίου 2019.

Τα ενοποιημένα έσοδα του Ομίλου για τη χρήση 2019 ανήλθαν σε € 111.219 χιλ. έναντι € 91.180 χιλ. το 2018 (προ Rebate & Claw back) παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης 22%. Αντίστοιχα, τα έσοδα της Εταιρείας για τη χρήση 2019 ανήλθαν σε € 90.957 χιλ. έναντι € 89.076 χιλ. το 2018 παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 2,1%.

Το EBITDA του Ομίλου για την οικονομική χρήση 2019 ανήλθε σε € 23.299 χιλ., παρουσιάζοντας αύξηση 22,1% σε σχέση με το 2018. Το περιθώριο κερδοφορίας EBITDA του Ομίλου παρέμεινε σχεδόν στο ίδιο επίπεδο με το 2018, ήτοι 22,3% το 2019 έναντι 22,4% το 2018. Αντίστοιχα σε επίπεδο Εταιρείας το EBITDA για την οικονομική χρήση 2019 ανήλθε σε € 20.304 χιλ., παρουσιάζοντας αύξηση 12,3% σε σχέση με το 2018. Το περιθώριο κερδοφορίας EBITDA της Εταιρείας αυξήθηκε σε 24,1% το 2019 έναντι 21,8% το 2018.

Τόσο ο Όμιλος όσο και η Εταιρεία το 2019 βελτίωσαν σημαντικά τις λειτουργικές ταμειακές ροές οι οποίες ανήλθαν για τον Όμιλο σε € 8.440 χιλ. από αρνητικές € 6.959 χιλ. το 2018 και για την Εταιρεία σε € 7.873 χιλ. από αρνητικές € 7.122 χιλ. Η βελτίωση της ρευστότητας από λειτουργικές δραστηριότητες κατά € 15,4 εκ. για τον Όμιλο προήλθε από την αύξηση του τζίρου που σε συνδυασμό με τη βελτίωση των δαπανών αύξησε τη κερδοφορία, καθώς και στην βελτιστοποίηση του συνολικού κεφαλαίου κίνησης.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία, το 2019 εμφάνισαν κέρδη εκμετάλλευσης € 11.166 χιλ. και € 8.442 χιλ., αντίστοιχα έναντι κερδών 2018 € 6.545 χιλ. και € 5.578 χιλ., παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 70,6% και 51,3% αντίστοιχα.

Σε επίπεδο αποτελεσμάτων προ φόρων, ο Όμιλος παρουσίασε κέρδη € 6.091 χιλ. έναντι € 3.814 χιλ. το 2018 (αύξηση 59,7%), ενώ η Εταιρεία παρουσίασε κέρδη € 3.379 χιλ., έναντι € 2.849 χιλ. το 2018 (αύξηση 18,6%).

Σε επίπεδο ισολογισμού, τα συνολικά ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν € 13.443 χιλ. και € 10.335 χιλ., έναντι € 6.723 χιλ. και € 6.487 χιλ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 αντίστοιχα.

Το σύνολο των δανείων του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 ήταν € 70.940 χιλ. και € 64.274 χιλ., έναντι € 58.767 χιλ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 (Όμιλος και Εταιρεία), αύξηση σε επίπεδο Ομίλου κατά € 12.173 χιλ. εκ των οποίων ποσό € 6.667 χιλ. προέρχεται από την ενσωμάτωση στα αποτελέσματα των νέων εταιρειών του Ομίλου.

Παρόλο την ως άνω αύξηση στο σύνολο των δανείων, η βελτίωση τόσο της ρευστότητας όσο και της κερδοφορίας είχε ως αποτέλεσμα ο Καθαρός Δανεισμός του Ομίλου να ανέλθει την 31 Δεκεμβρίου 2019 σε € 57.214 χιλ., και της Εταιρείας σε € 53.656 χιλ., μειώνοντας το δείκτη κεφαλαιουχικής μόχλευσης για το 2019 σε 54,5% και 54,2% αντίστοιχα, από 56,9% και 55,7% αντίστοιχα την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Χρηματοοικονομικοί Δείκτες
Α. Όμιλος
Αριθμοδείκτες οικονομικής διάρθρωσης

	<u>31/12/2019</u>		<u>31/12/2018</u>	
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	92.196.098	=	70.102.619	=
Σύνολο Ενεργητικού	223.737.984	=	193.422.215	=
				41,2%
Σύνολο μη Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	131.541.885	=	123.317.621	=
Σύνολο Ενεργητικού	223.737.984	=	193.422.215	=
				63,8%
Σύνολο Υποχρεώσεων	155.094.926	=	126.836.616	=
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	68.643.058	=	66.584.607	=
				190,5%
Σύνολο Τραπεζικού Δανεισμού	70.940.231	=	58.767.333	=
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	68.643.058	=	66.584.607	=
				88,3%
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	92.196.098	=	70.102.619	=
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	98.596.920	=	77.618.630	=
				93,5%
Σύνολο Κεφαλαίου κινήσεως	(6.400.822)	=	(7.516.011)	=
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	92.196.098	=	70.102.619	=
				(10,7%)

Αριθμοδείκτες αποδόσεως και αποδοτικότητας:

ΕΒΙΤΔΑ	23.299.302	=	19.079.352	=
Σύνολο Πωλήσεων μείον claw back & rebate	104.578.805	=	85.185.151	=
				22,3%
Μικτά κέρδος	16.785.836	=	12.828.772	=
Σύνολο Πωλήσεων μείον claw back & rebate	104.578.805	=	85.185.151	=
				15,1%
Κέρδη προ φόρων	6.091.189	=	3.813.896	=
Σύνολο Πωλήσεων μείον claw back & rebate	104.578.805	=	85.185.151	=
				5,8%
Κέρδη προ φόρων	6.091.189	=	3.813.896	=
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	68.643.058	=	66.584.607	=
				8,9%
Καθαρός Δανεισμός	57.214.054	=	50.459.495	=
ΕΒΙΤΔΑ	23.299.302	=	19.079.352	=
				2,46
ΕΒΙΤΔΑ	23.299.302	=	19.079.352	=
Χρηματοοικονομικό Κόστος	3.074.047	=	2.754.936	=
				7,58
				6,93

Β. Εταιρεία
Αριθμοδείκτες οικονομικής διάρθρωσης

	31/12/2019		31/12/2018		
<u>Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού</u>	68.307.440	=	66.181.357	=	34,9%
Σύνολο Ενεργητικού	191.230.769		189.654.930		
<u>Σύνολο μη Κυκλοφορούντος Ενεργητικού</u>	122.923.330	=	123.473.573	=	65,1%
Σύνολο Ενεργητικού	191.230.769		189.654.930		
<u>Σύνολο Υποχρεώσεων</u>	127.823.305	=	125.849.047	=	197,2%
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	63.407.464		63.805.883		
<u>Σύνολο Τραπεζικού Δανεισμού</u>	64.273.716	=	58.767.333	=	92,1%
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	63.407.464		63.805.883		
<u>Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού</u>	68.307.440	=	66.181.357	=	86,3%
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	75.553.041		76.654.394		
<u>Σύνολο Κεφαλαίου κινήσεως</u>	(7.245.601)	=	(10.473.037)	=	(15,8%)
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	68.307.440		66.181.357		

Αριθμοδείκτες αποδόσεως και αποδοτικότητας:

<u>EBITDA</u>	20.303.992	=	18.082.427	=	21,8%
Σύνολο Πωλήσεων μείον claw back & rebate	84.316.496		83.081.754		
<u>Μικτό Κέρδος</u>	13.859.249	=	11.993.246	=	14,4%
Σύνολο Πωλήσεων μείον claw back & rebate	84.316.496		83.081.754		
<u>(Ζημιές)/ Κέρδη προ φόρων</u>	3.378.750	=	2.848.621	=	3,4%
Σύνολο Πωλήσεων μείον claw back & rebate	84.316.496		83.081.754		
<u>(Ζημιές)/ Κέρδη προ φόρων</u>	3.378.750	=	2.848.621	=	4,5%
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	63.407.464		63.805.883		
<u>Καθαρός Δανεισμός</u>	55.011.334	=	50.696.347	=	2,80
EBITDA	20.303.992		18.082.427		
<u>EBITDA</u>	20.303.992	=	18.082.427	=	6,56
Χρηματοοικονομικό Κόστος	3.061.704		2.754.936		

Ορισμοί Χρηματοοικονομικών Μεγεθών

EBITDA (Earnings before Interest, Tax, Depreciation and Amortization): Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων περιόδου προσαρμοσμένα με τις επιδράσεις των τυχόν έκτακτων αποτελεσμάτων και των αποτελεσμάτων προηγούμενων χρήσεων.

Σύνολο Κεφαλαίου κινήσεως: Ταυτίζεται με το Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού μείον το Σύνολο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Καθαρός Δανεισμός και Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης

Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρείας στις 31.12.2019 και στις 31.12.2018 παρουσιάζεται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	22.359.332	12.637.863	17.048.442	12.637.863
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	48.580.898	46.129.470	47.225.273	46.129.470
Σύνολο δανείων	70.940.231	58.767.333	64.273.716	58.767.333
<i>Μείον:</i>				
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	13.442.874	6.723.380	10.334.704	6.486.527
Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων	283.303	80.042	283.303	80.042
Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος	-	1.504.416	-	1.504.416
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα	57.214.054	50.459.495	53.655.709	50.696.347
Σύνολο Καθαρής Θέσης Ομίλου	68.643.058	66.584.607	63.407.464	63.805.883
Σύνολο Κεφαλαίων	125.857.112	117.044.102	117.063.173	114.502.231
Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης	54,54%	56,89%	54,17%	55,72%

Ορισμοί Χρηματοοικονομικών Μεγεθών και Επεξηγήσεις Δεικτών:

Καθαρός δανεισμός: Σύνολο βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δανείων μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, και Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα έως τη λήξη.

Δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης ομίλου: Καθαρός Δανεισμός προς το σύνολο των Απασχολούμενων Κεφαλαίων.

3. Μη Χρηματοοικονομικά Στοιχεία

Ο Όμιλος ΠΕΡΣΕΥΣ καλύπτει όλες τις ιατρικές ειδικότητες και διαθέτει όλα τα διαγνωστικά εργαστήρια, εξασφαλίζοντας ολοκληρωμένες συνθήκες νοσηλείας, ιατρικής και νοσηλευτικής παρακολούθησης. Οι εγκαταστάσεις του Metropolitan Hospital εκτείνονται σε 20.000 τ.μ. εξασφαλίζοντας τις πιο σύγχρονες ανέσεις.

Η ανοδική πορεία του Metropolitan Hospital συνεχίστηκε για το 2019. Η εμπιστοσύνη των ασθενών και των ιατρών προς το νοσοκομείο βελτίωσε σημαντικά τους λειτουργικούς δείκτες το 2019. Ειδικότερα, το 2019 οι ημέρες νοσηλείας αυξήθηκαν κατά 1,2% φθάνοντας τις 63.064 ημέρες. Οι συνεργάτες ιατροί που δραστηριοποιήθηκαν το 2019 ανήλθαν σε 1.162 από 1.196 το 2018.

Το 2019 ο Όμιλος επεκτάθηκε γεωγραφικά στη περιοχή της Κρήτης με την εξαγορά της κλινικής Creta Interclinic. Η Creta InterClinic είναι μια πρότυπη Διαγνωστική - Θεραπευτική - Χειρουργική και Ερευνητική Κλινική που καλύπτει σχεδόν όλες τις ιατρικές ειδικότητες στον τομέα της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας ιατρικής φροντίδας. Προσφέρει όλες τις ειδικότητες που προσφέρουν οι μεγαλύτερες νοσηλευτικές μονάδες και αποτελεί πρότυπο σημείο αναφοράς περίθαλψης στη Κρήτη. Οι εισαγωγές ασθενών της Creta Interclinic ανέρχονται σε 4.071 για το 2019, ενώ οι επισκέψεις εξωτερικών ασθενών ανήλθαν σε 34.901. Οι συνεργάτες ιατροί στη κλινική ανήλθαν σε 120 το 2019.

Στον Όμιλο και την Εταιρεία απασχολήθηκαν 1.136 και 992 (2018: 993 και 986) άτομα με σχέση εξαρτημένης εργασίας στη χρήση 2019.

4. Σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν μέσα στη χρήση του 2019

Η δυναμική του Metropolitan Hospital υπό το πρίσμα του ευρύτερου ομίλου Hellenic Healthcare Group αποτέλεσε μοχλός μεγαλύτερης ανάπτυξης για την Εταιρία μέσα από την ολοκλήρωση των συνεργιών το 2019. Ταυτόχρονα το 2019 διευρύνονται οι συνεργασίες με τους ασφαλιστικούς φορείς εξασφαλίζοντας στους ασφαλισμένους αυτών συνδυασμό ποιότητας ιατρικών υπηρεσιών και πλήθους παροχών από το δίκτυο του Hellenic Healthcare Group το οποίο μεγάλωσε με τη προσθήκη της κλινικής στο Ηράκλειο της Κρήτης, Creta Interclinic.

Το 2019 υλοποιήθηκαν επενδύσεις αξίας €4,2εκ. οι οποίες αφορούσαν κυρίως κτηριακό εξοπλισμό και βελτίωση των εγκαταστάσεων, νέο τεχνολογικό εξοπλισμό όπως γραμμικούς επιταχυντές, πληροφοριακά συστήματα υποδομών, εγκατάσταση αυτόματης ενημέρωσης και εξυπηρέτησης εξωτερικών ραντεβού, καθιστώντας το Metropolitan Hospital στην κορυφή των τεχνολογικών εξελίξεων προσφέροντας μοναδικές και πρωτοποριακές θεραπείες στους ασθενείς. Οι παραπάνω επενδύσεις αποτελούν μέρος της εφαρμογής ενός μεγάλου επενδυτικού προγράμματος σε εξέλιξη από το 2018, που θα βοηθήσει στην αναβάθμιση των υπηρεσιών και στη κάλυψη της αυξημένης ζήτησης και εμπιστοσύνης των ασθενών.

Την 18η Φεβρουαρίου 2019, ολοκληρώθηκε η υπογραφή της νέας στρατηγικής συμφωνίας του Ομίλου Hellenic Healthcare με την Εθνική Ασφαλιστική για την κάλυψη των ασφαλισμένων της στα θεραπευτήρια του Ομίλου. Μετά τις πρόσφατες εξαγορές, το δίκτυο του Hellenic Healthcare Group περιλαμβάνει πλέον τα θεραπευτήρια Metropolitan Hospital, Υγεία, Μητέρα, Metropolitan General, Λητώ και Creta Interclinic, έχοντας τη δυνατότητα παροχής των πλέον εξειδικευμένων και σύγχρονων ιατρικών υπηρεσιών τόσο στο επίπεδο της γενικής ιατρικής, όσο και στην παιδιατρική και τη μαιευτική-γυναικολογία.

Την 5η Μαρτίου 2019, έγινε παύση εργασιών της θυγατρικής Εταιρείας «METROPOLITAN ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ Ι.Κ.Ε.».

Την 26η Μαρτίου 2019 με έγκριση Δ.Σ αποφασίστηκε η μεταβίβαση του συνόλου των μετοχών της θυγατρικής Εταιρείας «GROUP MEDICAL PURCHASING ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ» στην μητρική Εταιρεία η οποία έως τότε κατείχε το 30% του μετοχικού κεφαλαίου της. Η μεταβίβαση θα προέλθει από την 100% θυγατρική του Ομίλου SKIAWORLD, η οποία κατέχει το 70% της «GROUP MEDICAL PURCHASING ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ».

Τον Μάρτιο 2019 υπογράφεται μνημόνιο αδελφοποίησης και συνεργασίας του τμήματος ελάχιστα επεμβατικής θωρακοχειρουργικής του Metropolitan Hospital με το Shanghai Chest Hospital της Κίνας, το οποίο αποτελεί ένα από τα σπουδαιότερα νοσοκομεία στον κόσμο στη θεραπεία θωρακοχειρουργικών περιστατικών.

Την 9η Απριλίου 2019, η ESMO, η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή εταιρεία ογκολόγων - παθολόγων, αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που αφορούν στη λειτουργία, τη δουλειά και τα αποτελέσματα της Α' ογκολογικής κλινικής του Metropolitan τη συνιστά ως ενδεδειγμένη ογκολογική κλινική για την Ελλάδα για τα έτη 2019 με 2021, καθιστώντας την τη μόνη ιδιωτική ογκολογική κλινική στην Ελλάδα που διαθέτει αυτή τη διαπίστευση.

Την Μάιο 2019, ανακοινώνεται η νέα στρατηγική συνεργασία του Ομίλου Hellenic Healthcare με την MetLife Ασφαλιστική για την κάλυψη των ασφαλισμένων της στα θεραπευτήρια του Ομίλου.

Τον Οκτώβριο 2019, ανακοινώνεται η βράβευση της μονάδας μαστού του Metropolitan Hospital από την κριτική επιτροπή των Healthcare Business Awards 2019, στον τομέα της καινοτομίας.

Την 18η Οκτωβρίου 2019, η Διοίκηση της Εταιρείας υπογράφει τη συμφωνία για την απόκτηση ποσοστού 89.998% του μετοχικού κεφαλαίου της ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ CRETA INTERCLINIC A.E. ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ & ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ A.E. – Δ.Τ. CRETA INTERCLINIC A.E., η οποία αποτελεί γενική κλινική 65 κλινών με έδρα το Ηράκλειο Κρήτης. Την 22η Νοεμβρίου 2019, η Εταιρεία ιδρύει την 100% θυγατρική ΠΕΡΣΕΥΣ

ΚΡΗΤΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ – Δ.Τ. ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗΣ Μ.Α.Ε. και στις 17 Δεκεμβρίου 2019 ολοκληρώνεται η εξαγορά των μετοχών της Creta Interclinic από την ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗ Μ.Α.Ε.

Την 14η Νοεμβρίου 2019, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης του δανεισμού του Ομίλου, η Εταιρεία υπέγραψε Πρόγραμμα κοινού εμπραγμάτως εξασφαλισμένου ομολογιακού δανείου ποσού έως Ευρώ 163.000.000. Στο ανωτέρω πλαίσιο και κατόπιν λήψης ειδικής αδειάς σύμφωνα με τα άρθρα 99 παρ. 1 και 100 παρ. 1 του Ν. 4548/2018, η Εταιρεία χορήγησε εγγύηση και λοιπές εξασφαλίσεις υπέρ αλλήλων καθώς και υπέρ των συνδεδεμένων αυτών εταιριών με τις επωνυμίες (i) Δ.Θ.Κ.Α. ΥΓΕΙΑ Α.Ε, (ii) ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΑΝ ΤΖΕΝΕΡΑΛ ΧΟΣΠΙΤΑΛ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ Α.Ε. και (iii) ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ, ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ, ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ Α.Ε.

Τον Δεκεμβρίου 2019 λειτουργεί το πρώτο διαβητολογικό και καρδιομεταβολικό κέντρο στη χώρα από το Metropolitan Hospital, πλαισιωμένο από το Κέντρο Λιπιδίων και Ιατρείο Υπέρτασης. Επίσης, ανακοινώνονται από το Metropolitan Hospital ότι οι πρώτες επεμβάσεις καταρράκτη με το ασφαλέστερο σύστημα φακοθρυψίας στον κόσμο, το Alcon Centurion Active Sentry είναι επιτυχείς.

5. Προοπτικές για το 2020

Μετά την πολυετή ύφεση της ελληνικής οικονομίας και την ολοκλήρωση εντός του 2018 του 3^{ου} προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής, το 2020 αποτελεί κομβικό έτος για τη διάχυση της ανάπτυξης στην οικονομία. Η σταδιακή ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας από το 2018 ενισχύεται από την πολιτική σταθερότητα τα τελευταία έτη, την αναβάθμιση του Ελληνικού χρέους από τους διεθνείς οίκους, τη σημαντική μείωση του κόστους χρήματος την εμπιστοσύνη των επενδυτών στη χώρα, τη βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, την αύξηση των έργων υποδομών. Ωστόσο, δεν έχουν οδηγήσει ακόμα στην επίτευξη της επιθυμητής στροφής του παραγωγικού προτύπου και την ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας. Η προσπάθεια αυτή απειλείται από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 στην οικονομία, οι οποίες επιπτώσεις θα εξαρτηθούν και από τις συνθήκες χρηματοδότησης της χώρας από τις διεθνείς αγορές και θεσμούς.

Ο Όμιλος παρακολουθεί προσεχτικά τις εξελίξεις σχετικά με την εξάπλωση του κορωνοϊού COVID -19. Μέχρι σήμερα έχει λάβει προληπτικά μέτρα για την ασφάλεια των εργαζομένων ενώ συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τις επίσημες αρμόδιες αρχές. Η εξάπλωση της πανδημίας θα έχει αρνητικές επιπτώσεις τόσο στην παγκόσμια όσο και την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα. Προς το παρόν παραμένουν άγνωστες οι επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία και στο Α.Ε.Π. της χώρας.

Η Διοίκηση της Εταιρείας έχει πραγματοποιήσει όλες τις απαραίτητες αναλύσεις και ενέργειες προκειμένου να επιβεβαιώσει την ταμειακή της επάρκεια τόσο σε επίπεδο Εταιρείας όσο και του Ομίλου. Στο γεγονός αυτό συμβάλλουν οι πρόθετες πιστώσεις και χρηματοδοτικά όρια που έγιναν διαθέσιμα με τη σύναψη σύμβασης Κοινού Ομολογιακού Δανείου συνολικού ύψους €163εκ. ήδη από τον Δεκεμβρίου 2019, με αποτέλεσμα την εξασφάλιση επαρκούς ρευστότητας τόσο την κάλυψη των ανειλημμένων υποχρεώσεων του όσο και για την επιβεβαίωση των πιο δυσμενών και ακραίων σεναρίων εξέλιξης της πανδημίας.

Επιπρόσθετα σύμφωνα με τις εκτιμήσεις προβλέπεται ότι οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες των δάνειων του Ομίλου θα συνεχίσουν να ικανοποιούνται.

Η Εταιρεία και ο Όμιλος έχει αναπροσαρμόσει τον τρόπο λειτουργίας της προκειμένου να συνεχιστούν απρόσκοπτα οι δραστηριότητες του Ομίλου, λαμβάνοντας πάντα υπόψη την προστασία της υγείας του προσωπικού και των συνεργατών της έχοντας πάντα στο επίκεντρο την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας.

Για την αντιμετώπιση της κρίσης αλλά και την περαιτέρω ανάπτυξη του Ομίλου, οι προτεραιότητες της Διοίκησης εστιάζονται στη διασφάλιση της υγιούς χρηματοοικονομικής διάρθρωσης, στη βέλτιστη διαχείριση

του κεφαλαίου κίνησης, στην εναρμόνιση της κοστολογικής δομής με την παράλληλη επέκταση του πελατολογίου καθώς και στη μεγιστοποίηση της εκμετάλλευσης των συνεργιών εντός του Ομίλου Hellenic Healthcare Group, με σκοπό την περαιτέρω ισχυροποίηση της οικονομικής θέσης.

Το 2020, στρατηγικοί στόχοι του Ομίλου, αποτελεί η εισαγωγή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (added value services), οι επενδύσεις σε τεχνολογία αιχμής (cutting edge technology), η διάθεση καινοτόμων υπηρεσιών σε εξειδικευμένες αγορές (niche markets) και η ολική αναβάθμιση όλων των εργαστηρίων των 6 μονάδων του Ομίλου Hellenic Healthcare Group, με σκοπό τη μείωση του λειτουργικού κόστους ώστε οι προσφερόμενες υπηρεσίες να γίνουν προσιτές σε μεγαλύτερο πληθυσμό και την ποιοτική αναβάθμιση των υπηρεσιών. Ειδικότερα, το 2020 ο Όμιλος Ομίλου Hellenic Healthcare Group προέβει σε σύναψη συμφωνίας για την αναβάθμιση των εργαστηρίων των θεραπευτηρίων του ομίλου, διαδικασία η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί το πρώτο εξάμηνο του 2020 και θα παρέχει τη δυνατότητα οι εξετάσεις των κεντρικών εργαστηρίων να υλοποιούνται σε τελευταίας τεχνολογίας εξοπλισμό, το λογισμικό των οποίων θα είναι ενιαίο σε όλο τον όμιλο ώστε οποιαδήποτε εξέταση να δύναται να εκτελεστεί άμεσα σε οποιοδήποτε εργαστήριο του ομίλου.

6. Διαχείριση Χρηματοοικονομικού κινδύνου

Σύμφωνα με την πολιτική της Εταιρείας, διενεργείται αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του, σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων ενεργειών για τη μείωση των κινδύνων.

- Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εξαιτίας των αλλαγών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα του Ομίλου και της Εταιρείας είναι σε Ευρώ, δεν υπάρχουν υποχρεώσεις σε έτερο πλην του Ευρώ νόμισμα και ως εκ τούτου η έκθεση σε συναλλαγματικούς κινδύνους αξιολογείται ως χαμηλή.

- Κίνδυνος επιτοκίων.

Ο κίνδυνος των επιτοκίων είναι ο κίνδυνος που διατρέχει ο Όμιλος και η Εταιρεία να επιβαρυνθεί με υψηλότερους χρεωστικούς τόκους δανείων εξαιτίας δυσμενών μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ωστόσο η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων μέσα στο γενικότερο κλίμα της οικονομικής συγκυρίας που διανύουμε.

- Πιστωτικός κίνδυνος

Οι απαιτήσεις, τόσο της Εταιρείας όσο και των λοιπών εταιρειών που απαρτίζουν τον Όμιλο για τη χρήση 2018 θεωρούνται εξασφαλισμένες, ενώ για εκείνες όπου υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης έχουν γίνει οι σχετικές προβλέψεις. Η Διοίκηση του Ομίλου εφαρμόζει διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου με στόχο την ελαχιστοποίηση των πιστωτικών απωλειών.

- Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας δηλώνει τον κίνδυνο αδυναμίας ευρέσεως επαρκών ρευστών διαθεσίμων για την κάλυψη των άμεσων υποχρεώσεων της Εταιρείας. Η Διοίκηση του Ομίλου αντιλαμβάνεται το κίνδυνο και τον αξιολογεί συνεχώς διατηρώντας επαρκές κεφάλαιο κίνησης και τοποθετημένα σε λογαριασμούς διαθεσίμων και σε αξιόγραφα άμεσης ρευστοποίησης, όπως επίσης και διαθέσιμα όρια χρηματοδοτικών εργαλείων.

- Κίνδυνοι επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Εταιρεία έχει συνάψει συμβάσεις με τις μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην εγχώρια αγορά (ΕΘΝΙΚΗ, ΝΝ, ALLIANZ, BUPA, METLIFE ALICO, INTERAMERICAN, GENERALI, AXA, GROUPAMA

κλπ). Επιπρόσθετα, η Εταιρεία διατηρεί σύμβαση με τη Mednet Ελλάς Α.Ε., εταιρεία που διαχειρίζεται ασφαλιστικά προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης μερικών εκ των μεγαλύτερων ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα. Οι ανωτέρω συμφωνίες εξασφαλίζουν σταθερή πορεία και μεγαλύτερο όγκο ασθενών μειώνοντας σε μεγάλο βαθμό την έκθεση της Εταιρείας σε κίνδυνο ανταγωνισμού και ρευστότητας.

Επίσης η Εταιρεία έχει συνάψει συμβάσεις με ασφαλιστικές εταιρείες για κάλυψη κινδύνων των περιουσιακών της στοιχείων και συμβόλαιο ασφάλισης αστικής ευθύνης.

Επιπλέον η εταιρεία έχει συνάψει συμβάσεις ασφαλιστικής κάλυψης της κινητής και ακίνητης περιουσίας της (πυρός – παντός κινδύνου, ηλεκτρονικού εξοπλισμού, απώλειας χρημάτων κλπ.).

Αναλυτικότερα για τη διαχείριση κινδύνων αναφέρονται στην Σημείωση 3 των σημειώσεων των οικονομικών καταστάσεων.

7. Συναλλαγές και Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη

Οι σημαντικότερες συναλλαγές του Ομίλου και της Εταιρείας με συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα κατά την έννοια του ΔΛΠ 24 αφορούν συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 42ε του Κ.Ν. 2190/1920 και παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

Όμιλος

Περιγραφή	31/12/2019	31/12/2018
- Έσοδα	20.310.261	2.118.586
- Έξοδα	4.695.724	1.379.998
- Απαιτήσεις	22.581.600	7.127.489
- Υποχρεώσεις	2.955.030	578.588
- Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών διοίκησης	464.540	873.312
- Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη διοίκησης	296.885	251.712

Εταιρεία

Περιγραφή	31/12/2019	31/12/2018
- Έσοδα	50.227	15.189
- Έξοδα	15.851.419	12.114.621
- Απαιτήσεις	6.835.053	5.737.689
- Υποχρεώσεις	13.620.947	13.059.808
- Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών διοίκησης	387.688	818.736
- Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη διοίκησης	296.885	251.712

8. Περιβαλλοντολογικά Θέματα

Στην πολιτική του Ομίλου και των εταιρειών που συμμετέχουν σε αυτόν εντάσσεται και η πλήρης συμμόρφωση με όλες τις νομοθετικές απαιτήσεις που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος (συστήματα διαχείρισης αποβλήτων, Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων - ΗΜΑ, ορθής χρήσης πόρων ενέργειας κλπ). Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά την Εθνική και Κοινωνική περιβαλλοντική νομοθεσία και φροντίζει ώστε να συμμορφώνεται με όλες τις σχετικές νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία, αναγνωρίζουν τις υποχρεώσεις τους απέναντι στο περιβάλλον και την ανάγκη συνεχούς βελτίωσης των περιβαλλοντικών επιδόσεών τους.

Στο πλαίσιο αυτό όσον αφορά την επίτευξη των σκοπών του που αφορούν την Περιβαλλοντική Διαχείριση, ο Όμιλος και η Εταιρεία δεσμεύονται στα εξής:

- λαμβάνει υπόψη τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης, με την ορθολογική διαχείριση και εξοικονόμηση των πόρων, ενέργειας, νερού, μειωμένων αέριων εκπομπών για την προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος
- αποβλέπει στην δημιουργία και διατήρηση μιας σχέσης εμπιστοσύνης με την τοπική και ευρύτερη κοινωνία και να παρέχει περιβαλλοντική πληροφόρηση στο ευρύ κοινό
- μειώνει τα απορρίμματα και αυξάνει τα ποσοστά ανακύκλωσης.
- Ενσωματώνει την περιβαλλοντική συνείδηση στην εταιρική κουλτούρα.

Παρακολουθούμε το ενεργειακό μας αποτύπωμα και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της δραστηριότητάς μας, ενώ παράλληλα επιδιώκουμε να βελτιώσουμε τις λειτουργίες μας, την διαδικασία καταμέτρησης και να εντείνουμε ακόμα περισσότερο την ανακύκλωση.

9. Εργασιακά Θέματα

Αναφορικά με τα εργασιακά ζητήματα η προώθηση των ίσων ευκαιριών, η προστασία της διαφορετικότητας, η παροχή ασφάλειας και συνθηκών υγιεινής κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του προσωπικού αποτελούν βασικές αρχές του Ομίλου και της Εταιρείας. Η Διοίκηση του Ομίλου και της Εταιρείας δεν κάνει διακρίσεις στην πρόσληψη / επιλογή, στις αποδοχές, στην εκπαίδευση, την ανάθεση εργασιακών καθηκόντων ή σε οποιοδήποτε λοιπές εργασιακές δραστηριότητες και παροτρύνει και συνιστά σε όλους τους εργαζομένους αυτής να σέβονται τη διαφορετικότητα κάθε υπαλλήλου ή προμηθευτή ή πελάτη του Ομίλου και της Εταιρείας και να μην αποδέχονται οποιαδήποτε συμπεριφορά που ενδέχεται να δημιουργεί διακρίσεις οποιασδήποτε μορφής. Επίσης, η διαφορετικότητα είναι σημαντικός παράγοντας κατά την διαδικασία των προσλήψεων.

Στον Όμιλο και την Εταιρεία απασχολήθηκαν 1.136 και 992 (2018: 993 και 986) άτομα με σχέση εξαρτημένης εργασίας στη χρήση 2019. Συνολικά καταβλήθηκαν για μισθούς, ημερομίσθια, εργοδοτικές εισφορές και λοιπές επιβαρύνσεις σε Όμιλο και Εταιρεία που αφορούν στο προσωπικό € 26,5 εκ. και € 23,8 εκ. Το αντίστοιχο ποσό για τη χρήση του 2018 ήταν € 23,7 εκ. και € 23,5 εκ.

10. Λοιπά Πληροφοριακά στοιχεία

- **Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου Εταιρείας και θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου**
Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά την 31.12.2019 ανέρχεται σε € 83.319 χιλ., διαιρούμενο σε 2.777.300 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας € 30 η κάθε μία. Οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες.
- **Απόκτηση ιδίων μετοχών**
Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/1920, οι ανώνυμες εταιρείες μπορούν, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων τους, να αποκτούν ίδιες μετοχές μέχρι ποσοστού 10% του συνόλου των μετοχών τους. Η Εταιρεία δεν έχει κάνει χρήση της ως άνω δυνατότητας που παρέχει ο νόμος.
- **Τομέας έρευνας και ανάπτυξης**
Κατά τη διάρκεια της χρήσης του 2019 και του 2018 δεν υπήρξε δραστηριότητα στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης.

- **Υποκαταστήματα της Εταιρείας και του Ομίλου**
Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν διαθέτει υποκαταστήματα.

11. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Τα νοσοκομεία του Ομίλου Hellenic Healthcare Group έχουν θέσει στη διάθεση του Υπουργείου Υγείας συνολικά 100 κλίνες, στα πλαίσια της αντιμετώπισης της πανδημίας, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για νοσηλεία ασθενών με τον COVID-19 ή άλλων ασθενειών συμβάλλοντας με το καταξιωμένο ιατρικό προσωπικό και την τεχνολογία αιχμής που διαθέτουν στην κάλυψη των αυξημένων αναγκών του δημοσίου τομέα προκειμένου να ελεγχθεί και αντιμετωπισθεί η εξάπλωση του συγκεκριμένου ιού. Αναλυτικότερα για τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από την πανδημία COVID-19, αναφέρονται στις παραπάνω ενότητες 5 & 6 της παρούσας έκθεσης διαχείρισης του Δ.Σ.

Ν. Φάληρο, 14 Απριλίου 2020

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. Σ 231179

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΗΣ
Α.Δ.Τ. Χ 613689

**ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ
31^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019**

**ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
(Δ.Π.Χ.Α.), ΩΣ ΕΧΟΥΝ ΥΙΟΘΕΤΗΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**

Έδρα: Εθνάρχου Μακαρίου 9 & Ελ. Βενιζέλου 1, 185 47 Νέο Φάληρο
ΑΡ.Μ.Α.Ε. 43858/102/Β/99/128 - ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ 4462 79 07 000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Οικονομικής Θέσης:	17
Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης και Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων: .	18
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου και της Εταιρείας:	19
Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Ταμειακών Ροών:	21
Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων	22
1. Γενικές πληροφορίες	22
2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών	27
3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	46
4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως.....	50
5. Ενσώματες ακινητοποιήσεις	54
6. Άυλα περιουσιακά στοιχεία	56
7. Υπεραξία	57
8. Μισθώσεις.....	57
9. Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις.....	59
10. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/υποχρεώσεις	61
11. Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων 63	
12. Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος	64
13. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	64
14. Αποθέματα	64
15. Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	65
16. Λοιπές απαιτήσεις.....	67
17. Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	68
18. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	68
19. Μετοχικό Κεφάλαιο και Υπέρ το άρτιο	68
20. Λοιπά Αποθεματικά	69
21. Προβλέψεις για παροχές στους εργαζόμενους	70
22. Δανειακές υποχρεώσεις.....	71
23. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	73
24. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.....	73
25. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	73
26. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	74
27. Λοιπές προβλέψεις	74
28. Κύκλος εργασιών.....	75

29.	Ποσά μηχανισμών επιστροφής Rebate & Claw back.....	75
30.	Έξοδα ανά κατηγορία.....	77
31.	Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως	78
32.	Λοιπά έξοδα εκμεταλλεύσεως.....	78
33.	Χρηματοοικονομικά έσοδα.....	78
34.	Χρηματοοικονομικά έξοδα.....	79
35.	Λοιπά έκτακτα αποτελέσματα	79
36.	Ενδεχόμενες απαιτήσεις / υποχρεώσεις	79
37.	Συναλλαγές και Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη	81
38.	Ανειλημμένες υποχρεώσεις	82
39.	Μεταγενέστερα γεγονότα.....	83

Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Οικονομικής Θέσης:

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις	5	113.228.822	116.162.718	107.234.560	116.138.679
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	6	1.914.091	1.980.943	1.874.861	1.980.943
Υπεραξία	7	8.940.356			
Δικαίωμα χρήσης παγίων	8	6.790.885	-	6.684.910	
Επενδύσεις σε Θυγατρικές Επιχειρήσεις	9	-	-	6.176.203	183.203
Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις		19.584	-	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	10	261.921	3.493.342	585.524	3.493.342
Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων	11	283.303	80.042	283.303	80.042
Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος	12	-	1.504.416	-	1.504.416
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	13	102.923	96.159	83.969	92.948
		131.541.885	123.317.621	122.923.330	123.473.573
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	14	5.599.706	6.695.504	3.674.810	5.199.665
Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις	15	58.837.840	39.697.531	41.048.813	37.608.628
Λοιπές Απαιτήσεις	16	6.589.700	8.151.631	5.618.054	8.051.963
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	17	7.725.979	8.834.573	7.631.059	8.834.573
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	18	13.442.874	6.723.380	10.334.704	6.486.527
		92.196.099	70.102.619	68.307.440	66.181.357
Σύνολο ενεργητικού από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		223.737.984	193.420.240	191.230.769	189.654.930
Ενεργητικά στοιχεία διακοπτόμενων δραστηριοτήτων		-	1.976	-	-
Σύνολο ενεργητικού		223.737.984	193.422.215	191.230.769	189.654.930
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους					
Μετοχικό κεφάλαιο	19	83.319.000	83.319.000	83.319.000	83.319.000
Υπέρ το άρτιο	19	4.444.238	4.444.238	4.444.238	4.444.238
Αποθεματικά εύλογης αξίας	20	10.991.292	10.752.346	10.991.292	10.752.346
Λοιπά αποθεματικά	20	442.269	442.269	442.269	442.269
Αποτελέσματα εις νέο		(30.921.615)	(32.373.247)	(35.789.336)	(35.151.971)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων αποδιδόμενων στους μετόχους		68.275.185	66.584.607	63.407.463	63.805.883
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	9	367.874	-	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		68.643.058	66.584.607	63.407.463	63.805.883
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προβλέψεις για παροχές στους εργαζόμενους	21	2.744.383	2.158.158	2.371.280	2.134.825
Δανειακές υποχρεώσεις	22	48.580.898	46.129.470	47.225.273	46.129.470
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	8	2.767.724	-	2.673.711	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες προβλέψεις	27	400.000			
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	23	2.005.000	930.358	-	930.358
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων		56.498.005	49.217.986	52.270.265	49.194.653
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	24	52.581.210	40.795.929	36.820.588	39.966.896
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	25	377.790	281.791	-	281.791
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	22	22.359.332	12.637.863	17.048.442	12.637.863
Βράχυπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις	8	914.332	-	898.577	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	26	22.364.255	23.853.046	20.785.433	23.767.843
Βραχυπρόθεσμες Προβλέψεις	27	-	50.000	-	-
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων		98.596.920	77.618.630	75.553.041	76.654.394
Σύνολο υποχρεώσεων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		155.094.926	126.836.616	127.823.305	125.849.047
Σύνολο υποχρεώσεων από διακοπτόμενες δραστηριότητες		-	992	-	-
Σύνολο υποχρεώσεων		155.094.926	126.837.608	127.823.305	125.849.047
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		223.737.984	193.422.215	191.230.769	189.654.930

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 - 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης και Λοιπών Συνολικών Εισοδημάτων:

	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Πωλήσεις	28	111.218.987	91.179.809	90.956.678	89.076.413
Μείον: Ποσά μηχανισμών επιστροφής Rebate & Claw back	29	(6.640.181)	(5.994.659)	(6.640.181)	(5.994.659)
Κόστος Πωληθέντων	30	(87.792.970)	(72.356.379)	(70.457.247)	(71.088.508)
Μικτά Αποτελέσματα		16.785.836	12.828.772	13.859.249	11.993.246
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	31	532.595	365.080	482.670	340.261
Έξοδα διάθεσης	30	(1.062.457)	(972.929)	(1.061.641)	(1.048.541)
Έξοδα διοίκησης	30	(2.183.771)	(2.017.899)	(1.869.102)	(2.048.628)
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	32	(2.905.946)	(3.658.367)	(2.969.598)	(3.658.028)
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		11.166.257	6.544.657	8.441.578	5.578.310
Χρηματοοικονομικά έσοδα	33	109.551	62.998	109.448	62.979
Χρηματοοικονομικά έξοδα	34	(3.074.047)	(2.754.936)	(3.061.704)	(2.753.843)
Λοιπά έκτακτα αποτελέσματα	35	(2.110.573)	(38.823)	(2.110.573)	(38.823)
Κέρδη προ φόρων		6.091.189	3.813.896	3.378.750	2.848.623
Φόρος εισοδήματος	25	(4.623.337)	(3.134.389)	(3.999.894)	(2.825.368)
Καθαρά Κέρδη / (Ζημίες) μετά φόρων		1.467.852	679.507	(621.144)	23.255
<i>Κατανέμονται σε:</i>					
<i>Ιδιοκτήτες μητρικής</i>		1.467.852	679.507	(621.144)	23.255
<i>Μη ελέγχουσες συμμετοχές</i>		-	-	-	-
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα					
Στοιχεία που δεν ανακατατάσσονται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα					
Κέρδη/(ζημίες) από αποτίμηση ενσώματων παγίων, καθαρά από φόρους	10	-	8.006.461	-	8.006.461
Κέρδη/(ζημίες) από αποτίμηση χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων	10	115.228	(363.738)	115.228	(363.738)
Προσαρμογή αναβαλλόμενης φορολογίας λόγω αλλαγής φορολογικών συντελεστών	10	123.717	-	123.717	-
Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες), καθαρά από φόρους	10	(16.221)	35.103	(16.221)	35.103
Σύνολο		222.725	7.677.826	222.725	7.677.826
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα		222.725	7.677.826	222.725	7.677.826
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα		1.690.577	8.357.332	(398.420)	7.701.080
<i>Κατανέμονται σε:</i>					
<i>Ιδιοκτήτες μητρικής</i>		1.690.577	8.357.332	(398.420)	7.701.080
<i>Μη ελέγχουσες συμμετοχές</i>		-	-	-	-

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 - 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου και της Εταιρείας:

ΟΜΙΛΟΣ

		Αποδιδόμενα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής					Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	
		Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπερ το άρτιο	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέο			Σύνολο
Σημ.									
	Υπόλοιπα την 01/01/2018	83.319.000	4.444.238	3.109.624	442.269	(11.770.555)	79.544.576	-	79.544.577
	Επίδραση αλλαγής λογιστικών πολιτικών (υιοθέτηση Δ.Π.Χ.Α. 9)	-	-	-	-	(21.317.300)	(21.317.300)	-	(21.317.300)
	Προσαρμοσμένο υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	83.319.000	4.444.238	3.109.624	442.269	(33.087.856)	58.227.275	-	58.227.275
	Καθαρά αποτελέσματα χρήσης	-	-	-	-	679.506	679.507	-	679.506
	Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)	-	-	7.642.723	-	35.103	7.677.826	-	7.677.826
	Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης	-	-	7.642.723	-	714.610	8.357.333	-	8.357.332
	Υπόλοιπα την 31/12/2018	83.319.000	4.444.238	10.752.346	442.269	(32.373.247)	66.584.607	-	66.584.607
	Υπόλοιπα την 1/1/2019	83.319.000	4.444.238	10.752.347	442.269	(32.373.247)	66.584.607	-	66.584.607
	Μη ελέγχουσες συμμετοχές από απόκτηση θυγατρικής	-	-	-	-	-	-	367.874	367.874
	Καθαρά αποτελέσματα χρήσης	-	-	-	-	1.467.852	1.467.852	-	1.467.852
	Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)	-	-	238.946	-	(16.221)	222.725	-	222.725
	Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης	-	-	238.946	-	1.451.631	1.690.575	367.874	2.058.449
	Υπόλοιπα την 31/12/2019	83.319.000	4.444.238	10.991.292	442.269	(30.921.616)	68.275.185	367.874	68.643.058

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 - 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Σημ.	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπερ το άρτιο	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα την 01/01/2018	83.319.000	4.444.238	3.109.624	442.269	(13.893.029)	77.422.103
Επίδραση αλλαγής λογιστικών πολιτικών (υιοθέτηση Δ.Π.Χ.Α. 9)	-	-	-	-	(21.317.300)	(21.317.300)
Προσαρμοσμένο υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	83.319.000	4.444.238	3.109.624	442.269	(35.210.329)	56.104.802
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης	-	-	-	-	23.255	23.255
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)	-	-	7.642.723	-	35.103	7.677.826
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης	-	-	7.642.723	-	58.358	7.701.081
Υπόλοιπα την 31/12/2018	83.319.000	4.444.238	10.752.346	442.269	(35.151.971)	63.805.883
Υπόλοιπα την 1/1/2019	83.319.000	4.444.238	10.752.346	442.269	(35.151.971)	63.805.883
Επίδραση αλλαγής λογιστικών πολιτικών (υιοθέτηση Δ.Π.Χ.Α. 9)	-	-	-	-	-	-
Προσαρμοσμένο υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	83.319.000	4.444.238	10.752.346	442.269	(35.151.971)	63.805.883
Καθαρά αποτελέσματα χρήσης	-	-	-	-	(621.144)	(621.144)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης (καθαρά, μετά από φόρους)	-	-	238.946	-	(16.221)	222.725
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα χρήσης	-	-	238.946	-	(637.365)	(398.419)
Υπόλοιπα την 31/12/2019	83.319.000	4.444.238	10.991.292	442.269	(35.789.336)	63.407.464

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 - 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Ταμειακών Ροών:

Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων	6.091.189	3.813.895	3.378.750	2.848.622
Πλέον / μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	5,6 7.059.643	7.677.594	7.042.890	7.666.833
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης παγίων	8 941.952		938.476	
Προβλέψεις	2.697.360	196.256	2.724.600	194.683
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	(109.551)	(48.603)	(102.448)	(48.583)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	3.074.047	2.752.312	3.061.704	2.751.219
Πλέον/ μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	(525.051)	(1.175.137)	(587.317)	(270.888)
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	(15.471.147)	(9.892.657)	484.165	(7.282.727)
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	6.942.237	(9.521.491)	(7.059.076)	(12.688.222)
Μείον:				-
Καταβεβλημένοι φόροι	(2.260.685)	(761.581)	(2.008.324)	(292.501)
Σύνολο εισροών/ (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	8.439.995	(6.959.411)	7.873.419	(7.121.563)
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Απόκτηση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων	(8.670.601)	-	(6.000.000)	
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	(4.211.988)	(1.386.821)	(4.193.101)	(1.382.139)
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων	-	761	-	761
Τόκοι εισπραχθέντες	113.967	61.065	113.864	61.045
Πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος	1.500.000	-	1.500.000	-
Σύνολο εισροών/ εκροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	(11.268.622)	(1.324.995)	(8.579.237)	(1.320.332)
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις από εκδοθέντα /αναληφθέντα δάνεια	33.213.600	31.740.000	28.213.600	31.740.000
Εξοφλήσεις δανείων	(17.849.668)	(20.681.227)	(17.849.668)	(20.681.227)
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(2.891.216)	(1.279.052)	(2.888.647)	(1.279.052)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	(2.924.594)	(2.693.736)	(2.921.290)	(2.692.693)
Σύνολο εισροών/εκροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	9.548.121	7.085.984	4.553.994	7.087.028
Καθαρή αύξηση (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	6.719.494	(1.198.421)	3.848.176	(1.354.868)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	6.723.380	7.921.801	6.486.527	7.841.395
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	13.442.874	6.723.380	10.334.704	6.486.527

Οι σημειώσεις στις σελίδες 22 - 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις ετήσιες εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας με την επωνυμία «ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ» (εφεξής «Εταιρεία») και τις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και των θυγατρικών της (εφεξής «Όμιλος») για την χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019.

Σκοπός της εταιρείας σύμφωνα με το καταστατικό της είναι:

- Η διοίκηση, εκμετάλλευση και λειτουργία κάθε είδους νομίμως λειτουργούντων ιδιωτικών νοσηλευτικών μονάδων, όπως επίσης και κάθε είδους φορέων μέριμνας, φροντίδας και προστασία εν γένει της υγείας, φορέων ενδονοσοκομειακής περίθαλψης και διάγνωσης, έρευνας και πρόληψης παθήσεων, που λειτουργούν εντός των πλαισίων της ισχύουσας εκάστοτε νομοθεσίας.

Για την επιδίωξη του σκοπού της η Εταιρεία μπορεί:

- α) Να παρέχει κάθε είδους υπηρεσίες συμβούλων για τις άνω περιπτώσεις.
- β) Να αναλαμβάνει αντιπροσωπείες οίκων του εξωτερικού και του εσωτερικού, συναφών με το σκοπό της εταιρείας.
- γ) Να μεταφέρει είδη με ίδια ή ξένα μεταφορικά μέσα.
- δ) Να εισάγει και εξάγει έτοιμα συναφή προϊόντα και πρώτες ύλες.
- ε) Να οργανώνει σεμινάρια και διαλέξεις με θέματα σχετικά με το σκοπό της εταιρείας.
- στ) Να συμμετέχει σε οποιαδήποτε επιχείρηση με όμοιο ή παρεμφερή σκοπό, οποιουδήποτε εταιρικού τύπου ή να συγχωνεύεται με άλλες εταιρίες.
- ζ) Να συνεργάζεται με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με οποιονδήποτε τρόπο.
- η) Να ιδρύει υποκαταστήματα ή νοσηλευτικές μονάδες, οπουδήποτε.
- θ) Να αντιπροσωπεύει οποιαδήποτε επιχείρηση ημεδαπή ή αλλοδαπή με όμοιο ή παρεμφερή σκοπό.
- ι) Να αγοράζει ή να ενοικιάζει τεχνικό εξοπλισμό για εκμετάλλευση με εκμίσθωση ή οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο.
 - ια) Να αγοράζει και μισθώνει οποιαδήποτε μεταφορικά μέσα, τεχνολογικό εξοπλισμό και υπηρεσίες.
 - ιβ) Να αγοράζει με οποιοδήποτε νόμιμο τρόπο, μεταπωλεί ή μισθώνει ακίνητα ή μεταφορικά μέσα.
 - ιγ) Να εμπορεύεται, αγοράζει και πωλεί, επισκευάζει, εισάγει και εξάγει πάσης φύσεως ιατρικά και συναφή με αυτά μηχανήματα, είδη και εργαλεία, καθώς και κάθε άλλο συναφές εμπόρευμα.

Η διάρκεια της Εταιρείας ορίζεται στα πενήντα (50) έτη από την 15η Νοεμβρίου 1999. Η Εταιρεία είναι Ελληνική Ανώνυμη Εταιρεία είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών με Αριθμό Μητρώου 43858/102/Β/99/128, με έδρα στην Ελλάδα, στο Δήμο Πειραιά, επί της οδού Εθνάρχου Μακαρίου 9 στο Νέο Φάληρο. Το λειτουργικό νόμισμα της είναι το Ευρώ (€) (νόμισμα της Μητρικής του Ομίλου).

1.1 Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, συγκροτείται από τους:

- Θεοχαράκης Βασίλειος – Πρόεδρος του Δ.Σ.
- Σπυρίδης Δημήτριος - Διευθύνων Σύμβουλος και Αντιπρόεδρος του Δ.Σ
- Γιακουμάκης Στέφανος – Μέλος του Δ.Σ.
- Αλεξανδρής Θεοφάνης – Μέλος του Δ.Σ.
- Κούμπας Γεώργιος – Μέλος του Δ.Σ.
- Μπαχάς Μάριος – Μέλος του Δ.Σ.
- Σύρμας Δημήτριος – Μέλος του Δ.Σ.
- Ρολόγης Δημήτριος – Μέλος του Δ.Σ.
- Σταμπουλούς Σέργιος – Μέλος του Δ.Σ.

Η Εταιρεία έχει στην εκμετάλλευσή της το νοσοκομείο «Metropolitan Hospital».

Το Νοσοκομείο διαθέτει 262 κλίνες και καλύπτει όλες τις ιατρικές ειδικότητες και διαγνωστικά εργαστήρια. Το Νοσοκομείο Metropolitan του Ομίλου «ΠΕΡΣΕΥΣ Υγειονομική Μέρμινα Α.Ε.» δημιουργήθηκε από συντελεστές με πολυδιάστατη πείρα στην παροχή υπηρεσιών υγείας.

Στον Όμιλο περιλαμβάνονται και οι εγκαταστάσεις της νοσηλευτικής μονάδας «Creta Interclinic» στο Ηράκλειο Κρήτης, η σημαντικότερη ιδιωτική επένδυση στο χώρο της υγείας στην Κρήτη, παρέχοντας ιατρικές υπηρεσίες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας νοσηλείας σε ασθενείς κατοίκους αλλά και επισκέπτες της Κρήτης. Η κλινική βρίσκεται στην οδό Μίνως & Ανωγείων 63, Ηράκλειο Κρήτης και διαθέτει 65 κλίνες.

1.2 Δομή του Ομίλου

Οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου είναι οι εξής:

Επωνυμία	Έδρα	Δραστηριότητα	Ποσοστό Συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης	Σχέση Συμμετοχής
ΠΕΡΣΕΑΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες Υγείας	Μητρική	-	Μητρική
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες Υγείας	99,99%	Ολική	Άμεση
SKIAWORLD INVESTMENTS LIMITED	Κύπρος	Επενδυτικές	100,00%	Ολική	Άμεση
GROUP MEDICAL PURCHASING Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	Εμπορία ειδών ιατρικής χρήσεως	100,00%	Ολική	Άμεση-Έμμεση
ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Ελλάδα	Επενδυτικές	100,00%	Ολική	Άμεση
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ CRETA INTERCLINIC ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ – ΔΙΑΓΝΩΤΙΚΟ – ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες Υγείας	89,997%	Ολική	Έμμεση

1.3 Εγκαταστάσεις – Εξοπλισμός

Πρωταρχικός στόχος όλων των συντελεστών του Ομίλου είναι η παροχή υπηρεσιών υγείας υψηλών προδιαγραφών, με σεβασμό προς τους ασθενείς. Ο Όμιλος δεν θεωρεί την υψηλή ποιότητα των υπηρεσιών του πολυτέλεια, αλλά βασική υποχρέωση προς τους ασθενείς.

Για το λόγο αυτό, πλαισίωσε τους ιατρούς με εξοπλισμό και διαγνωστικά μέσα τελευταίας τεχνολογίας, ώστε να μπορούν απρόσκοπτα να παρέχουν στους ασθενείς υπηρεσίες υψηλής ποιότητας.

Το νοσοκομείο διαθέτει υπερσύγχρονα διαγνωστικά μέσα, που ελαχιστοποιούν το χρόνο εξέτασης, καθώς και τα ποσοστά επεμβατικών πράξεων. Για παράδειγμα, με τα μηχανήματα νέας γενιάς που διαθέτει το Νοσοκομείο, θα μπορούν να αποφευχθούν επεμβατικές πράξεις.

1.4 Ιατροί

Το Metropolitan Hospital και η Creta Interclinic στελεχώνονται από διακεκριμένους ιατρούς της Ελλάδας και του εξωτερικού, οι οποίοι πλαισιώνονται από εξειδικευμένο και πεπειραμένο νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό. Πρέπει να αναφερθεί ότι, εφαρμόζονται διαδικασίες ποιοτικού ελέγχου, με στόχο τη διαρκή βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και τη συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού, τόσο σε θέματα εξυπηρέτησης ασθενών, όσο και σε σύγχρονες μεθόδους θεραπείας.

1.5 Ειδικότητες

Ο Όμιλος έχει τις παρακάτω ειδικότητες ιατρών:

Αγγειοχειρουργοί	Παθολόγοι
Νευρολόγοι	Δερματολόγοι
Πυρηνικοί ιατροί	Θωρακοχειρουργοί
Αιματολόγοι	Παιδίατροι
Νευροχειρουργοί	Αλλεργιολόγοι
Τμήμα διαβήτη παχυσαρκίας και μεταβολισμού	Καρδιολόγοι
Γαστρεντερολόγοι	Πλαστικοί χειρουργοί
Ογκολόγοι χειρουργοί	Ρευματολόγοι
Γναθοχειρουργοί	Καρδιοχειρουργοί
Ορθοπεδικοί	Πνευμονολόγοι
Χειρουργοί ενδοκρινών αδένων	Παιδοχειρουργοί
Οδοντίατροι	Γυναικολόγοι
Ουρολόγοι	Ογκολόγοι
Χειρουργοί μαστού	Ακτινοθεραπευτές
Ενδοκρινολόγοι	Ακτινοδιαγνώστες
Οφθαλμίατροι	Χειρουργοί Ρομποτικής Χειρουργικής
Ωτορινολαρυγγολόγοι	Ορθοπεδικοί Ρομποτικής Χειρουργικής
Επεμβατικοί ακτινολόγοι	Διαβητολόγοι

1.6 Νοσηλευτική υπηρεσία

Η Διεύθυνση της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας (Ν.Υ), των Θεραπευτηρίων Metropolitan Hospital και Creta Interclinic οργανώθηκε και λειτουργεί με βάση τους κανόνες της σύγχρονης Νοσηλευτικής Επιστήμης που εφαρμόζονται σε εφάμυλλες σύγχρονες κλινικές της Ευρώπης και της Αμερικής.

Στόχος της Διεύθυνσης της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας (Ν.Υ) των Θεραπευτηρίων Metropolitan Hospital και Creta Interclinic είναι η παροχή υψηλής Νοσηλευτικής φροντίδας προς τον ασθενή αλλά και η συνεχής επαγγελματική πρόοδος και ανάπτυξη του νοσηλευτικού προσωπικού.

Για την εκπλήρωση αυτών των στόχων, τα στελέχη των θεραπευτηρίων που διαθέτουν διακεκριμένη επαγγελματική και επιστημονική εμπειρία, επιλέχθηκαν με αυστηρά κριτήρια. Όλα τα τμήματα στελεχώθηκαν με νοσηλευτικό προσωπικό βάσει διεθνών δεικτών.

Η εργασία για κάθε κατηγορία του νοσηλευτικού προσωπικού διεκπεραιώνεται βάσει καθηκοντολογίου, το οποίο τηρείται αυστηρώς. Η νοσηλευτική φροντίδα εξασφαλίζεται με γραπτές διαδικασίες, που συντάσσονται ύστερα από λεπτομερή μελέτη και ανάλυση πρόσφατων ερευνητικών δεδομένων από την ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία με απώτερο σκοπό την παροχή ολοκληρωμένης φροντίδας.

Η νοσηλευτική φροντίδα διεκπεραιώνεται και εξασφαλίζεται με προγραμματισμένους ετήσιους στόχους που οργανώνονται από τη Διοίκηση του Ομίλου σε συνεργασία με τις διευθύνσεις της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας (Ν.Υ) των θεραπευτηρίων του Ομίλου.

Η νοσηλευτική αποτελεί σύνθεση επιστημονικών γνώσεων, τεχνικών εφαρμογών και ανθρωπιστικής συμπεριφοράς, για το λόγο αυτό σύγχρονα εκπαιδευτικά προγράμματα που έχουν ως κεντρικό άξονα τη γνώση με την παράλληλη κλινική εφαρμογή οργανώνονται από τη Διεύθυνση της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας (Ν.Υ).

Στα πλαίσια της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης του προσωπικού η Νοσηλευτική Υπηρεσία (Ν.Υ), θέσπισε τα κάτωθι :

- Κλινικό εκπαιδευτή
- Γενική κλινική Επιβλέπουσα για θέματα εκπαίδευσης
- Επιτροπή Νοσηλευτικών Θεμάτων (Ε.Ν.Θ), που ασχολείται με θέματα που αφορούν στην Βασική Υποδομή της Νοσηλευτικής και των Ειδικοτήτων αυτής.

Η Νοσηλευτική Υπηρεσία (Ν.Υ) έχοντας ως πρωταρχικό σκοπό την ανάπτυξη της Νοσηλευτικής γνώσης οργανώνει τα εξής εκπαιδευτικά προγράμματα:

- Ετήσια σεμινάρια συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.
- Σεμινάρια Βασικής και Εξειδικευμένης Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης.
- Ενημερωτικά προγράμματα Ενημέρωσης και Καθοδήγησης νεο-προσληφθέντος προσωπικού.
- Νοσοκομειακό Πληροφοριακό Σύστημα που εξυπηρετεί τις δραστηριότητες της Σύγχρονης Νοσηλευτικής.
- Πρόγραμμα ανταλλαγής σπουδαστών για πρακτική εξάσκηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Η αξιολόγηση του προσωπικού αποτελεί στόχο των θεραπευτηρίων με βράβευση των αριστούχων με χρηματική αμοιβή.

1.7 Τιμολογιακή πολιτική

Στόχος μας είναι οι ασθενείς και οι ιατροί του Θεραπευτηρίου μας να μην αντιμετωπίζουν τιμολογιακούς περιορισμούς.

Σε αυτό το πλαίσιο σκέψης, έχουμε δημιουργήσει τιμοκατάλογο υπηρεσιών ιδιαίτερα ανταγωνιστικό και προσιτό στο ευρύ κοινό και ταυτόχρονα διαμορφώσαμε «πακέτα» επεμβάσεων υπό τη μορφή του κλειστού νοσηλίου για τις πιο συχνές επεμβάσεις όλων των ιατρικών ειδικοτήτων.

Επίσης, το Metropolitan Hospital έχει διαθέσει μεγάλο ποσοστό των κλινών του στα δημόσια ασφαλιστικά ταμεία, δίνοντας τη δυνατότητα παροχής υγειονομικών υπηρεσιών στους ασθενείς κάνοντας χρήση του δημόσιου ασφαλιστικού φορέα.

Τέλος, το Metropolitan Hospital και η Creta Interclinci έχουν συμβάσεις με όλες τις ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες, δίνοντας τη δυνατότητα παροχής υγειονομικών υπηρεσιών στους ασθενείς με ιδιωτική ασφάλεια, σε ένα ειδικά διαμορφωμένο περιβάλλον.

1.8 Νοσηλευτικές μονάδες

Το Νοσοκομείο Metropolitan Hospital διαθέτει 262 κλίνες, που κατανέμονται στους νοσηλευτικούς ορόφους σε όλες τις κατηγορίες δωματίων, από σουίτες έως τετράκλινα. Όλα τα δωμάτια διαθέτουν υπεσύγχρονο ιατρικό και ξενοδοχειακό εξοπλισμό και ευχάριστη θέα στη θάλασσα.

Επίσης, διαθέτει:

- Τμήμα παθολογικής ογκολογίας 17 κλινών
- Μονάδες Εντατικής Θεραπείας (Χειρουργική και Καρδιολογική) σύνολο 18 κλινών
- Χειρουργεία
- Αναισθησιολογικό Τμήμα
- Αίθουσα Ανάνηψης

Το Νοσοκομείο διαθέτει 7 υπεσύγχρονες χειρουργικές αίθουσες και 3 ενδοσκοπικές, εξοπλισμένες σύμφωνα με διεθνή πρότυπα (αντιβακτηριδιακές επιφάνειες, θετική πίεση, ακτινοπροστασία, κλπ).

Τα χειρουργεία είναι εξοπλισμένα με δύο φορητά μηχανήματα ακτινοσκόπησης, με τεχνολογία road mapping, συνδυάζοντας παράλληλα τη μέγιστη απόδοση με την ελάχιστη δόση ακτινοβολίας, τα μόνα με ακτινοπροστασία στην Ελλάδα. Επίσης, με το συγκεκριμένο εξοπλισμό γίνεται και αρχειοθέτηση εικόνων.

Το Νοσοκομείο διαθέτει Παιδιατρική κλινική 22 κλινών καθώς και υπεσύγχρονο τμήμα ακτινοθεραπείας και ακτινοχειρουργικής με δύο γραμμικούς επιταχυντές της εταιρίας “Varian”.

Η ιδιωτική κλινική Creta InterClinic είναι ένα πρότυπο Διαγνωστικό – Θεραπευτικό – Χειρουργικό και Ερευνητικό κέντρο που ιδρύθηκε το 2002, στην πόλη του Ηρακλείου της Κρήτης και διαθέτει όλες σχεδόν τις ιατρικές ειδικότητες, καλύπτοντας πλήρως τις ανάγκες της υγείας, στον τομέα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας ιατρικής φροντίδας.

Η κλινική στεγάζεται σε ένα σύγχρονο πεντάωρο κτίριο στην οδό Μίνωος 63 και αναπτύσσεται σε 65 νοσηλευτικές κλίνες, πλήρως εξοπλισμένες με όλες τις ανέσεις, συμπεριλαμβανομένων τεσσάρων (4) κλινών Μ.Ε.Θ. (μονάδα εντατικής θεραπείας) που διασφαλίζουν την υποστήριξη άμεσης και επείγουσας εντατικής ιατρικής. Τρεις (3) αίθουσες χειρουργείων πλήρως εξοπλισμένες με άρτια χειρουργικά μηχανήματα και ένα (1) σηπτικό ιατρείο, στο οποίο εκτελούνται μικρές χειρουργικές πράξεις.

1.9 Εξωτερικά Ιατρεία

Τα Εξωτερικά Ιατρεία λειτουργούν όλο το 24ωρο και καλύπτουν όλο το φάσμα ιατρικών ειδικοτήτων και διαγνωστικών εργαστηρίων. Τα Εξωτερικά Ιατρεία συμπεριλαμβάνουν ένα άρτια εξοπλισμένο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών επανδρωμένο με πεπειραμένο και εξειδικευμένο προσωπικό.

Τέλος, το Metropolitan Hospital διαθέτει τέσσερα ασθενοφόρα κινητές μονάδες για την γρήγορη μεταφορά των ασθενών στο Νοσοκομείο εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο, ενώ η κλινική Creta Interclinic διαθέτει τρία ασθενοφόρα για τον ίδιο σκοπό.

1.10 Έγκριση Οικονομικών καταστάσεων

Οι παρούσες ετήσιες ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις κατά την 31/12/2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 14/04/2019 και τελούν υπό την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

2. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

2.1. Βάση κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν από την εταιρεία «ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ» και τις θυγατρικές της συνάδουν με εκείνες που είχαν εφαρμοσθεί και στην προηγούμενη οικονομική χρήση, εκτός από τα πρότυπα που υιοθέτησε η Εταιρεία και ο Όμιλος κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 και τα οποία παρατίθεται παρακάτω. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής ΔΠΧΑ) που είχαν τεθεί σε ισχύ και η εφαρμογή τους ήταν υποχρεωτική κατά τον χρόνο σύνταξης των εν λόγω χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από ορισμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται σε εύλογη αξία.

2.2. Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ)

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις υφιστάμενων προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 και έχουν αντίκτυπο στα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας. Η επίδραση της εφαρμογής αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και ερμηνειών κατά την παρούσα χρήση ή μεταγενέστερα παρατίθεται κατωτέρω.

Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»

Το Δ.Π.Χ.Α. 16 περιλαμβάνει ένα ολοκληρωμένο μοντέλο για την αναγνώριση των μισθώσεων και τον χειρισμό αυτών επί των οικονομικών καταστάσεων τόσο για τους μισθωτές όσο και για τους εκμισθωτές. Το νέο Πρότυπο για τις μισθώσεις εισάγει ένα μοντέλο ελέγχου για τον προσδιορισμό των μισθώσεων, διακρίνοντας τις συμβάσεις μίσθωσης από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με κριτήριο του εάν το περιουσιακό στοιχείο το οποίο αποτελεί αντικείμενο της μίσθωσης ελέγχεται από τον μισθωτή. Το πρότυπο αυτό αντικαθιστά τα ακόλουθα Πρότυπα και Διερμηνείες:

- Δ.Λ.Π. 17 “Μισθώσεις”
- Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 4 “Ο προσδιορισμός του εάν μια συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση”
- ΜΕΔ 15 “Λειτουργικές μισθώσεις- Κίνητρα”, και
- ΜΕΔ 27 “Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που συνεπάγονται τον νομικό τύπο της μίσθωσης”

Το Δ.Π.Χ.Α. 16 εισάγει σημαντικές αλλαγές στην λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή υπό την έννοια ότι καταργείται πλέον η διάκριση μεταξύ της λειτουργικής και χρηματοδοτικής μίσθωσης, όπως ίσχυε κατά το παρελθόν σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17, και απαιτείται από τον μισθωτή κατά την έναρξη της μίσθωσης η αναγνώριση ενός περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης και μιας υποχρέωσης από την μίσθωση για όλες τις μισθώσεις με εξαίρεση τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας. Αντιθέτως με τις αλλαγές που έχουν επέλθει στην λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων για τους μισθωτές, οι απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 16 για την λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων από την πλευρά των εκμισθωτών παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό άθικτες εν συγκρίσει με το Δ.Λ.Π. 17, και κατά συνέπεια, συνεχίζεται να απαιτείται από τους εκμισθωτές η ταξινόμηση των μισθώσεων ως χρηματοδοτικές ή λειτουργικές. Παρόλα αυτά, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 16, ο ενδιάμεσος εκμισθωτής (υπεκμισθωτής) πρέπει να ταξινομήσει την υπεκμίσθωση ως χρηματοδοτική ή λειτουργική έχοντας ως κριτήριο το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης της κύριας μίσθωσης και όχι το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο. Επιπλέον, το Δ.Π.Χ.Α. 16 παρέχει καθοδήγηση ως προς την λογιστική

αντιμετώπιση των συναλλαγών πώλησης και επαναμίσθωσης ενός περιουσιακού στοιχείου και απαιτεί εν συνόλω την διενέργεια εκτεταμένων γνωστοποιήσεων σε σύγκριση με το Δ.Λ.Π. 17.

Ο Όμιλος εφάρμοσε για πρώτη φορά το Δ.Π.Χ.Α. 16 την 1η Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση (modified retrospective approach). Όλες οι αλλαγές που επήλθαν κατά την μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 16 αναγνωρίστηκαν την 1η Ιανουαρίου 2019 ως προσαρμογές στο υπόλοιπο έναρξης των αντίστοιχων κονδυλίων της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης του Ομίλου χωρίς να επαναδιατυπωθούν τα συγκριτικά στοιχεία.

Επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις από την Υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 από τον Όμιλο και την Εταιρεία

Σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17, ο Όμιλος ταξινομούσε κάθε μίσθωση (ως μισθωτής) κατά την ημερομηνία έναρξης της εκάστοτε μισθωτικής περιόδου είτε ως χρηματοδοτική είτε ως λειτουργική. Με την υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 16, ο Όμιλος εφάρμοσε μια ενιαία προσέγγιση αναγνώρισης και επιμέτρησης για όλες τις μισθώσεις, εκτός από τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας. Ο Όμιλος επέλεξε να αναγνωρίζει ως έξοδα τα μισθώματα των βραχυπρόθεσμων μισθώσεων και των μισθώσεων υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας με την ευθεία μέθοδο σε όλη την διάρκεια της μίσθωσης.

Ο Όμιλος δεν χρησιμοποίησε την διαθέσιμη πρακτική διευκόλυνση κατά την μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 16, αναφορικά με την δυνατότητα της μη επαναξιολόγησης του εάν μια σύμβαση είναι ή περιέχει μίσθωση. Συνεπώς, ο ορισμός της μίσθωσης και η σχετική καθοδήγηση του Δ.Π.Χ.Α. 16 εφαρμόστηκε για την επαναξιολόγηση όλων των συμβάσεων μίσθωσης που ήταν σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2019. Η εν λόγω επαναξιολόγηση δεν επηρέασε σε σημαντικό βαθμό το εύρος των συμβάσεων που πληρούν τον ορισμό της μίσθωσης για τον Όμιλο. Κατά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 16, ο Όμιλος επέλεξε επίσης να χρησιμοποιήσει τις ακόλουθες πρακτικές διευκολύνσεις που παρέχονται από το Πρότυπο κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής αυτού: (α) εξαίρεση των αρχικών άμεσων δαπανών κατά την επιμέτρηση του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης, (β) αντί της διενέργειας ελέγχου απομείωσης, ο Όμιλος βασίστηκε στην αξιολόγηση που είχε γίνει πριν την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του Προτύπου για το αν οι μισθώσεις είναι επαχθείς εφαρμόζοντας το Δ.Λ.Π. 37 και (γ) χρήση της αποκτηθείσας κατά το παρελθόν γνώσης για τον προσδιορισμό της διάρκειας της μίσθωσης, όταν η σύμβαση εμπεριέχει δικαίωμα παράτασης ή καταγγελίας της μίσθωσης.

Εξαιρουμένων των βραχυπρόθεσμων μισθώσεων και των μισθώσεων υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας, ο Όμιλος αναγνώρισε περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και τις αντίστοιχες υποχρεώσεις από μίσθωση για όλες τις μισθώσεις που είχαν προηγουμένως ταξινομηθεί ως λειτουργικές. Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης αναγνωρίστηκαν σε ποσό ίσο με το ποσό των υποχρεώσεων από μισθώσεις, προσαρμοσμένο με τυχόν προπληρωμές που είχαν προηγουμένως αναγνωρισθεί. Δεν υπήρχαν επαχθείς συμβάσεις μίσθωσης για τις οποίες θα απαιτείτο προσαρμογή στο περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής. Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις αναγνωρίστηκαν βάσει της τρέχουσας αξίας των υπολειπόμενων μισθωμάτων, προεξοφλημένων με το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής. Για μισθώσεις που προηγουμένως ταξινομούνταν ως χρηματοδοτικές, ο Όμιλος αναγνώρισε την λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου της μίσθωσης και την υποχρέωση από την μίσθωση αμέσως πριν την μετάβαση, στην λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης και της υποχρέωσης από την μίσθωση κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής.

Η επίδραση από την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 16 την 1η Ιανουαρίου 2019 (αύξηση/(μείωση)) έχει ως εξής:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Σημ.	Όμιλος			
		31/12/2018	Επίδραση λόγω πρώτης εφαρμογής ΔΠΧΑ 16	Αναταξινομήσεις λόγω πρώτης εφαρμογής ΔΠΧΑ 16	1/1/2019
Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό		31/12/2018	16	16	1/1/2019
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	5	116.162.718		(6.160.413)	110.002.305
Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης		-	1.226.351	6.160.413	7.386.764
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού		7.154.902			7.154.903
Κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού		70.104.594			70.104.594
Σύνολο Ενεργητικού		193.422.215	1.226.351	-	194.648.566
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια		66.584.607			66.584.607
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια	22	46.129.470		(4.088.710)	42.040.760
Μάκρο Υποχρεώσεις από μισθώσεις		-	960.937	4.088.710	5.049.647
Λοιπές μάκρο/θεσμες υποχρεώσεις		3.088.516			3.088.516
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια	22	12.637.863		(909.252)	11.728.611
Βράχυ Υποχρεώσεις από μισθώσεις		-	265.414	909.252	1.174.667
Λοιπές βράχυ/θεσμες υποχρεώσεις		64.981.759			64.981.759
Σύνολο Υποχρεώσεων		193.422.215	1.226.351	-	194.648.566

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Σημ.	Εταιρεία			
		31/12/2018	Επίδραση λόγω πρώτης εφαρμογής ΔΠΧΑ 16	Αναταξινομήσεις λόγω πρώτης εφαρμογής ΔΠΧΑ 16	1/1/2019
Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό		31/12/2018	16	16	1/1/2019
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	5	116.138.679		(6.160.413)	109.978.266
Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης		-	1.186.568	6.160.413	7.346.980
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού		7.334.894			7.334.894
Κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού		66.181.357			66.181.357
Σύνολο Ενεργητικού		189.654.930	1.186.568	-	190.841.498
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια		63.805.883			63.805.883
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια	22	46.129.470		(4.088.710)	42.040.760
Μάκρο Υποχρεώσεις από μισθώσεις		-	931.042	4.088.710	5.019.752
Λοιπές μάκρο/θεσμες υποχρεώσεις		3.065.183			3.065.183
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια	22	12.637.863		(909.252)	11.728.611
Βράχυ Υποχρεώσεις από μισθώσεις		-	255.526	909.252	1.164.779
Λοιπές βράχυ/θεσμες υποχρεώσεις		64.016.531			64.016.531
Σύνολο Υποχρεώσεων		189.654.930	1.186.568	-	190.841.498

i. Η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που είχαν προηγουμένως ταξινομηθεί ως χρηματοδοτικές μισθώσεις και οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις επαναταξινομήθηκαν από τις “Ενσώματες ακινητοποιήσεις” και τα “Δάνεια” αντιστοίχως στα “Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης” και στις “Υποχρεώσεις από μισθώσεις”.

ii. Η εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 16 σε μισθώσεις που είχαν προηγουμένως ταξινομηθεί ως λειτουργικές είχε ως αποτέλεσμα την αναγνώριση “Περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης” και “Υποχρεώσεων από μισθώσεις”.

Αναθεωρημένες λογιστικές πολιτικές

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Ο Όμιλος εκτιμά εάν μια σύμβαση αποτελεί ή εμπεριέχει μίσθωση, κατά την έναρξη ισχύς αυτής και αναγνωρίζει κατά περίπτωση ένα περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης και μια αντίστοιχη υποχρέωση από την μίσθωση για όλες τις συμβάσεις μίσθωσης στις οποίες είναι μισθωτής, εκτός από τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις (που ορίζονται ως μισθώσεις με διάρκεια μίσθωσης 12 μηνών ή λιγότερο) και μισθώσεις υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου χαμηλής αξίας. Για τις μισθώσεις αυτές, ο Όμιλος αναγνωρίζει τα μισθώματα ως λειτουργικά έξοδα με την ευθεία μέθοδο, σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Η υποχρέωση από την μίσθωση αρχικά επιμετράται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων τα οποία παραμένουν ανεξόφλητα κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, τα οποία προεξοφλούνται με το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης. Εάν το επιτόκιο αυτό δεν μπορεί να καθοριστεί εύκολα, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού του. Τα μισθώματα που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης από τη μίσθωση αποτελούνται από:

- σταθερά μισθώματα (περιλαμβανομένων των ουσιαστικά σταθερών μισθωμάτων), μειωμένα κατά τυχόν κίνητρα μίσθωσης,
- κυμαινόμενα μισθώματα τα οποία εξαρτώνται από έναν δείκτη ή ένα επιτόκιο, τα οποία αρχικά επιμετρώνται με χρήση του δείκτη ή του επιτοκίου κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου,
- ποσά τα οποία αναμένεται να καταβάλλει ο μισθωτής βάσει των εγγυήσεων υπολειμματικής αξίας,
- την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι ο μισθωτής θα ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα, και
- την καταβολή ποινής για καταγγελία της μίσθωσης, εάν η διάρκεια μίσθωσης αποτυπώνει την άσκηση δικαιώματος του μισθωτή για καταγγελία της μίσθωσης.

Η υποχρέωση από την μίσθωση επιμετράται μεταγενέστερα, αυξάνοντας την λογιστική αξία για να αποτυπωθούν οι τόκοι επί της υποχρέωσης από την μίσθωση (με χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου) και μειώνοντας την λογιστική αξία για να αποτυπωθούν οι καταβολές των μισθωμάτων. Ο Όμιλος επανεπιμετρά την υποχρέωση από την μίσθωση (και κάνει τις αντίστοιχες προσαρμογές στα σχετικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης) εάν:

- επέλθει αλλαγή στην διάρκεια της μίσθωσης ή εάν επέλθει μεταβολή στην εκτίμηση του δικαιώματος αγοράς, στην περίπτωση αυτή η υποχρέωση από την μίσθωση επανεπιμετράται προεξοφλώντας τα αναθεωρημένα μισθώματα με βάση το αναθεωρημένο προεξοφλητικό επιτόκιο.
- επέλθει μεταβολή στα μισθώματα εξαιτίας της μεταβολής στον δείκτη ή στο επιτόκιο ή στα ποσά τα οποία αναμένεται να καταβληθούν λόγω της εγγύησης υπολειμματικής αξίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις η υποχρέωση από την μίσθωση επιμετράται προεξοφλώντας τα αναθεωρημένα μισθώματα με βάση το αρχικό προεξοφλητικό επιτόκιο.
- μια μίσθωση τροποποιείται και η τροποποίηση της μίσθωσης δεν αντιμετωπίζεται λογιστικά ως χωριστή μίσθωση, στην περίπτωση αυτή η υποχρέωση από την μίσθωση επανεπιμετράται προεξοφλώντας τα αναθεωρημένα μισθώματα κάνοντας χρήση του αναθεωρημένου προεξοφλητικού επιτοκίου.

Η υποχρέωση από την μίσθωση παρουσιάζεται διακριτά στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης εμπεριέχει το ποσό της αρχικής επιμέτρησης της αντίστοιχης υποχρέωσης από την μίσθωση, τα μισθώματα τα οποία καταβλήθηκαν κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου ή προγενέστερα αυτής, και τυχόν αρχικές άμεσες δαπάνες. Μεταγενέστερα επιμετρώνται στο κόστος μειωμένα κατά τις τυχόν σωρευμένες αποσβέσεις και τις ζημιές απομείωσης. Ο Όμιλος εφαρμόζει το Δ.Λ.Π. 36 προκειμένου να προσδιορίσει εάν το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης έχει απομειωθεί.

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης αποσβένονται στην μικρότερη χρονική περίοδο μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής του εκάστοτε υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου. Εάν ως αποτέλεσμα της σύμβασης μίσθωσης μεταβιβάζεται η κυριότητα του εκάστοτε υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή στο κόστος του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης έχει ενσωματωθεί το τίμημα εξαγοράς του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου δεδομένου ότι ο Όμιλος αναμένει να εξασκήσει το δικαίωμα αγοράς αυτού, το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης αποσβένεται στην ωφέλιμη ζωή του εκάστοτε υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου. Η απόσβεση ξεκινά από την έναρξη της μισθωτικής περιόδου.

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης παρουσιάζεται διακριτά στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Σύμφωνα με όσα προβλέπει το Δ.Π.Χ.Α. 16, ο Όμιλος εφάρμοσε την πρακτική διευκόλυνση του Δ.Π.Χ.Α. 16 σύμφωνα με την οποία ο μισθωτής δεν υποχρεούται να διαχωρίσει τα μη μισθωτικά στοιχεία, και επομένως αντιμετωπίζει λογιστικά κάθε μισθωτικό και σχετικό μη μισθωτικό στοιχείο ως ενιαία σύμβαση.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Οι μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής κατατάσσονται είτε ως χρηματοδοτικές είτε ως λειτουργικές. Όταν σύμφωνα με τους όρους της μίσθωσης μεταβιβάζονται ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και οι ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα του στον μισθωτή, η μίσθωση κατατάσσεται ως χρηματοδοτική. Όλες οι άλλες μισθώσεις κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις.

Όταν ο Όμιλος είναι ενδιάμεσος μισθωτής, αντιμετωπίζει λογιστικά την κύρια μίσθωση και την υπεκμίσθωση ως δυο χωριστές συμβάσεις. Η υπεκμίσθωση κατατάσσεται ως χρηματοδοτική ή λειτουργική ανάλογα με το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης που προκύπτει από την κύρια μίσθωση.

Τα έσοδα από τις λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται με την ευθεία μέθοδο κατά την διάρκεια της εκάστοτε μίσθωσης. Τα αρχικά άμεσα κόστη διαπραγμάτευσης και διεκπεραίωσης της συμφωνίας μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στην λογιστική αξία του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται με την ευθεία μέθοδο κατά την διάρκεια της εκάστοτε μίσθωσης.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν ενεργεί ως εκμισθωτής σε χρηματοδοτικές μισθώσεις.

Νέα λογιστικά πρότυπα υποχρεωτικά για το τρέχον οικονομικό έτος 2019

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1^η Ιανουαρίου 2019 ή μεταγενέστερα. Όσα εξ αυτών αναμένεται να έχουν επίδραση στον Όμιλο, παρατίθενται παρακάτω.

ΕΔΠΧΠ 23 «Ασαφής μεταχείριση του Φόρου Εισοδήματος»

Η διερμηνεία προτίθεται να προσδιορίσει το φορολογητέο κέρδος (φορολογητέα ζημιά), τις φορολογικές βάσεις, τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές, τους αχρησιμοποίητους πιστωτικούς φόρους και φορολογικούς συντελεστές, όταν υπάρχει αβεβαιότητα για την λογιστική μεταχείριση του φόρου εισοδήματος βάσει του ΔΛΠ 12 (Φόρος Εισοδήματος). Η Ερμηνεία προβλέπει μια οικονομική οντότητα α) να καθορίζει εάν οι όποιοι αβέβαιοι χειρισμοί φορολογικών θεμάτων αξιολογούνται συλλογικά ή μεμονωμένα και β) να αξιολογεί εάν είναι πιθανό η αρμόδια φορολογική αρχή να αποδεχθεί την υιοθετημένη ή προτεινόμενη από την οντότητα λογιστική μεταχείριση του φορολογικού θέματος στη δήλωση φόρου εισοδήματος: εάν ναι, η οντότητα πρέπει να προσδιορίσει τη φορολογική της θέση σε συνάρτηση με τον εν λόγω λογιστικό χειρισμό – εάν όχι, η οντότητα πρέπει να παρουσιάσει το αντίκτυπο

του αβέβαιου λογιστικού χειρισμού στην φορολογική της θέση. Η ερμηνεία δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 19 (Τροποποίηση) «Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών»

Οι αλλαγές του ΔΛΠ 19 αποσαφηνίζουν ότι σε περίπτωση μεταβολής, περικοπής ή διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών είναι πλέον υποχρεωτικό το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και ο καθαρός τόκος για το υπόλοιπο της περιόδου αναφοράς να προσδιορίζονται βάσει επικαιροποιημένων αναλογιστικών παραδοχών. Επιπλέον έχουν συμπεριληφθεί προσαρμογές στο πρότυπο που να αποσαφηνίζουν το αντίκτυπο τυχόν μεταβολής, περικοπής ή διακανονισμού του προγράμματος στα προαπαιτούμενα για το ανώτατο όριο του περιουσιακού στοιχείου. Η τροποποίηση δεν αναμένεται να έχει επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 28 (Τροποποίηση) «Μακροχρόνιες Επενδύσεις σε Συνδεδεμένες και Κοινοπραξίες»

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» για μακροχρόνιες επενδύσεις σε συνδεδεμένες ή κοινοπραξίες, που αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συνδεδεμένη ή κοινοπραξία, αλλά στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Περιγράφονται λεπτομερώς οι αλλαγές στο κείμενο του Προτύπου. Η τροποποίηση δεν αναμένεται να έχει επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρείας.

Τροποποιήσεις σε πρότυπα που αποτελούν ένα τμήμα του προγράμματος ετήσιων βελτιώσεων για το 2017 του ΣΔΛΠ (Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων) κύκλος 2015-2017.

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιγράφουν τις βασικές αλλαγές σε τρία πρότυπα. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» & ΔΠΧΑ 11 «Σχήματα υπό κοινό έλεγχο»

Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 αποσαφηνίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά έλεγχο επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, προβαίνει σε επανεκτίμηση της προηγούμενης συμμετοχής της στην επιχείρηση αυτή. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 αποσαφηνίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, δεν προβαίνει σε εκ νέου εκτίμηση συμμετοχής που είχε στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος»

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μια οικονομική οντότητα οφείλει να αναγνωρίσει τις φορολογικές επιπτώσεις της διανομής μερίσματος στα αποτελέσματα, στα λοιπά συνολικά έσοδα ή στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το πού έχει αρχικώς αναγνωριστεί η συναλλαγή ή το γεγονός το οποίο δημιούργησε τα διανεμητέα κέρδη που προκάλεσαν τη διανομή μερίσματος.

ΔΛΠ 23 «Κόστη Δανεισμού»

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ότι εάν μέρος δανείου παραμένει σε εκκρεμότητα αφού το συναρτώμενο με αυτό στοιχείο ενεργητικού είναι έτοιμο προς τη χρήση ή πώληση για την οποία προορίζεται, το ποσό του δανείου αυτού συμπεριλαμβάνεται στο κεφάλαιο του συνολικού δανεισμού της οντότητας στον υπολογισμό του δείκτη δανεισμού.

Τροποποιήσεις εφαρμοστέες για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν μετά την 1^η Ιανουαρίου 2020

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω, εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) με ισχύ από την 01.01.2020.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8: «Ορισμός της σημαντικότητας»

Οι τροποποιήσεις στοχεύουν στην ευθυγράμμιση του ορισμού της «σημαντικότητας» σε όλο το εύρος των προτύπων ενώ παρέχουν διευκρινήσεις επί συγκεκριμένων πτυχών του ορισμού.

Ο νέος ορισμός προσδιορίζει ότι: «μια πληροφορία είναι σημαντική από τη στιγμή που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί πως η παράλειψη, η απόκρυψη ή η ανακρίβεια των δεδομένων της θα επηρεάσει την οικονομική πληροφόρηση που παρέχει η οντότητα και κατά συνέπεια τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων αυτής». Επιπροσθέτως, η οικονομική οντότητα οφείλει να εκτιμήσει κατά πόσον κάθε παρεχόμενη πληροφορία, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες, είναι σημαντική εντός του συνολικού πλαισίου των οικονομικών καταστάσεων.

Οι τροποποιήσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρίας ενώ τίθενται σε ισχύ για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 με δικαίωμα πρόωρης εφαρμογής αυτών.

ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7: «Μεταρρύθμιση επιτοκίων αναφοράς»

Οι τροποποιήσεις παρέχουν ένα πρώτο πλαίσιο για την ομαλή μετάβαση από έναν υφιστάμενο δείκτη αναφοράς επιτοκίου (IBOR) σε ένα εναλλακτικό επιτόκιο για οντότητες που εφαρμόζουν τις απαιτήσεις λογιστικής αντιστάθμισης του ΔΠΧΑ 9 ή του ΔΛΠ 39, οι οποίες απαιτούν την ανάλυση των αναμενόμενων μελλοντικών γεγονότων με τη χρήση ενός επιτοκίου αναφοράς.

Επιπλέον, οι τροποποιήσεις συμπεριλαμβάνουν προσαρμογές του ΔΠΧΑ 7 (Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις) σχετικά με τις πρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται ως αποτέλεσμα της αβεβαιότητας που προκύπτει από τη μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς.

Οι τροποποιήσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίδραση στην χρηματοοικονομική θέση ή/και στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρίας, ενώ τίθενται σε ισχύ για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020, με δικαίωμα πρόωρης εφαρμογής αυτών.

ΔΠΧΑ 3: «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» - (εκδόθηκε στις 22 Οκτωβρίου 2018)

Τον Οκτώβριο του 2018, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) εξέδωσε τροποποιήσεις σχετικά τον ορισμό της «Επιχείρησης» (τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3).

Οι τροποποιήσεις αποσκοπούν στην διευκόλυνση μιας οντότητας κατά τη διαδικασία προσδιορισμού της φύσης των δραστηριοτήτων και περιουσιακών στοιχείων που αποκτούν ώστε να διαχωριστεί η απόκτηση μια επιχείρησης από αυτήν μιας ομάδας περιουσιακών στοιχείων.

Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 τίθενται σε ισχύ από την 01.01.2020 και εφαρμόζονται σε συναλλαγές που αφορούν συνενώσεις επιχειρήσεων και αποκτήσεις περιουσιακών στοιχείων για τις οποίες η ημερομηνία απόκτησης είναι την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020, κατά συνέπεια, οι οντότητες δεν χρειάζεται να επανεξετάσουν αντίστοιχες συναλλαγές που συνέβησαν σε προηγούμενες περιόδους. Η πρόωρη εφαρμογή της τροποποίησης επιτρέπεται και οφείλει να γνωστοποιείται.

Η τροποποίηση δεν έχει ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

2.3. Βάση Ενοποίησης

(1) Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι οι οικονομικές οντότητες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί έλεγχο επί της λειτουργίας τους. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρεία όταν εκτίθεται σε ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις της εταιρείας λόγω της συμμετοχής του στην εταιρεία αυτή και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της εξουσίας του στην εταιρεία αυτή. Η ύπαρξη και η επίδραση των δικαιωμάτων ψήφου που μπορούν να εξασκηθούν ή να μετατραπούν συνεκτιμούνται για να τεκμηριωθεί ότι ο Όμιλος ελέγχει την οικονομική οντότητα. Οι θυγατρικές ενοποιούνται με

ολική ενοποίηση από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται κατά την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Οι συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται βάσει της μεθόδου εξαγοράς. Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρούνται, των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί ή υφίστανται, και των συμμετοχικών τίτλων που έχουν εκδοθεί κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Το κόστος εξαγοράς περιλαμβάνει την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που προκύπτουν από συμφωνίες ενδεχόμενων ανταλλαγμάτων. Τα εξατομικευμένα περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται σε μία επιχειρηματική συνένωση επιμετρώνται καταρχήν στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Εάν υπάρχει, ο Όμιλος αναγνωρίζει μια μη ελέγχουσα συμμετοχή στη θυγατρική είτε στην εύλογη αξία είτε στην αξία του μεριδίου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην καθαρή θέση της αποκτηθείσας εταιρείας. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις μη ελέγχουσες συμμετοχές, στην αναλογία τους στην καθαρή θέση της θυγατρικής. Τα έξοδα εξαγοράς καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά την πραγματοποίησή τους. Σε συνένωση επιχειρήσεων που επιτυγχάνεται σταδιακά, ο αποκτών θα επιμετρήσει εκ νέου τα συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως στον αποκτώμενο στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της απόκτησης και θα αναγνωρίσει τυχόν κέρδος ή ζημία στα αποτελέσματα.

Τυχόν ενδεχόμενο αντάλλαγμα που δίνεται από τον Όμιλο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς. Αλλαγές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου ανταλλάγματος που πληρούν τις προϋποθέσεις χαρακτηρισμού τους ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση αναγνωρίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 είτε στα αποτελέσματα είτε ως επίδραση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Ενδεχόμενο αντάλλαγμα που αναγνωρίζεται ως καθαρή θέση, δεν επανεκτιμάται και ο μεταγενέστερος διακανονισμός λογιστικοποιείται μέσα στην καθαρή θέση.

Όταν το άθροισμα (α) του κόστους εξαγοράς, (β) του ποσού που αναγνωρίστηκε ως μη ελέγχουσες συμμετοχές και (γ) της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία εξαγοράς του μεριδίου του Ομίλου, εφόσον η συνένωση επιτυγχάνεται σταδιακά, είναι μεγαλύτερο σε σχέση με τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν, το υπερβάλλον ποσό αναγνωρίζεται ως υπεραξία. Εάν το ανωτέρω άθροισμα είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της Μητρικής οι θυγατρικές αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν απομείωση.

2.4. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, εκτός από τις εδαφικές εκτάσεις και τα κτίρια, επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομείωση (σημείωση 2.8). Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την απόκτηση των παγίων στοιχείων.

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης οι ενσώματες ακινητοποιήσεις (εδαφικές εκτάσεις και κτίρια) αποτιμώνται σε εύλογες αξίες μείον σωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις. Εκτιμήσεις της εύλογης αξίας πραγματοποιούνται σε περιοδική βάση από ανεξάρτητους εκτιμητές προκειμένου να διασφαλίζεται ότι, η εύλογη αξία δεν διαφέρει σημαντικά από το αναπόσβεστο υπόλοιπο. Η τελευταία εκτίμηση των συγκεκριμένων ενσώματων παγίων διενεργήθηκε τον Μάιο 2019 με ημερομηνία αποτίμησης την 31^η Δεκεμβρίου 2018. Κάθε αύξηση της αξίας πιστώνεται σε αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια, καθαρή από αναβαλλόμενους φόρους εισοδήματος.

Κατά την ημερομηνία της αναπροσαρμογής οι σωρευμένες αποσβέσεις συμψηφίζονται με την προ αποσβέσεων λογιστική αξία τους και τα καθαρά ποσά επαναδιατυπώνονται σύμφωνα με τα αναπροσαρμοσμένα ποσά. Τυχόν μειώσεις πρώτα συμψηφίζουν προκύψασες υπεραξίες από προηγούμενες αναπροσαρμογές και κατά το εναπομείναν

ποσό βαρύνουν τα αποτελέσματα χρήσεως. Κατά την απομάκρυνση ενός αναπροσαρμοσμένου ενσώματου παγίου περιουσιακού στοιχείου, το αντίστοιχο τμήμα της αναγνωρισθείσας υπεραξίας μεταφέρεται από το αποθεματικό στα αποτελέσματα εις νέο.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στον Όμιλο και την Εταιρεία, και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται.

Οι εδαφικές εκτάσεις δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

- Κτίρια και τεχνικές εγκαταστάσεις	40 έτη
- Μηχανήματα	12,5 έτη
- Μεταφορικά μέσα	12,5 έτη
- Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	12,5 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση τουλάχιστον κάθε τέλος χρήσης.

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα (σημείωση 2.8). Κατά την πώληση ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αναπόσβεστης αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

Τα πάγια υπό κατασκευή απεικονίζονται στο κόστος τους. Τα πάγια υπό κατασκευή δεν αποσβένονται μέχρι να ολοκληρωθεί το πάγιο και να τεθεί σε παραγωγική λειτουργία.

2.5. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(1) Άδειες λειτουργίας

Οι άδειες λειτουργίας αναφέρονται εν προκειμένω στην άδεια λειτουργίας του Νοσοκομείου. Αποτιμώνται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομείωση (σημείωση 2.8). Οι αποσβέσεις υπολογίζονται από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας τους, με τη σταθερή μέθοδο, κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία είναι 50 έτη.

(2) Λογισμικά προγράμματα

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών, η οποία είναι 10 έτη. Δαπάνες που απαιτούνται για την ανάπτυξη και συντήρηση των λογισμικών προγραμμάτων καταχωρούνται ως έξοδα όταν πραγματοποιούνται.

2.6. Υπεραξία

Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας θυγατρικής ή μιας από κοινού ελεγχόμενης οικονομικής μονάδος αντιπροσωπεύει την υπερβάλλουσα αξία του κόστους της απόκτησης πάνω από την συμμετοχή του Ομίλου στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της θυγατρικής ή της από κοινού ελεγχόμενης οικονομικής μονάδος κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Η υπεραξία αρχικά αναγνωρίζεται ως ένα περιουσιακό στοιχείο στο κόστος και μεταγενέστερα επιμετράται στο κόστος μειωμένο με οποιοσδήποτε συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης.

Για τον σκοπό της εξέτασης απομείωσης, η υπεραξία κατανέμεται σε κάθε μονάδα δημιουργίας ταμιακών ρών του Ομίλου, που προσδοκείται να επωφεληθεί από τις συνέργειες της συνένωσης. Μονάδες δημιουργίας ταμιακών ρών στις οποίες έχει κατανεμηθεί υπεραξία εξετάζονται για απομείωση ετησίως ή περισσότερο συχνά όταν υπάρχει μία ένδειξη ότι η μονάδα μπορεί να είναι απομειωμένη. Εάν το ανακτήσιμο ποσό της μονάδας δημιουργίας ταμιακών ρών είναι μικρότερο από την λογιστική αξία της μονάδας, η ζημία απομείωσης κατανέμεται πρώτα για να μειώσει την λογιστική αξία κάθε υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί στην μονάδα και κατόπιν στα άλλα περιουσιακά στοιχεία της μονάδας αναλογικά με βάση την λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων της μονάδας. Μία αναγνωρισθείσα ζημία απομείωσης για υπεραξία δεν αναστρέφεται σε μία μεταγενέστερη περίοδο.

Κατά την πώληση θυγατρικής ή από κοινού ελεγχόμενης οικονομικής μονάδος το ποσό της υπεραξίας περιλαμβάνεται στον προσδιορισμό του κέρδους ή της ζημιάς που προκύπτει από την πώληση.

2.7. Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν κάποια γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας, μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος, και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμιακών ρών. Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός από υπεραξία, που έχουν υποστεί απομείωση επανεκτιμώνται για πιθανή αντιστροφή της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων.

2.8. Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσεως και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος για τα αγαθά που αγοράζονται από τρίτους, προσδιορίζεται από την τιμολογιακή αξία του αγαθού πλέον κάθε άμεσο έξοδο που αφορά το αγαθό μέχρι αυτό να παραληφθεί στη συγκεκριμένη κατάσταση και στο συγκεκριμένο χώρο που αυτό βρίσκεται κατά την αποτίμηση. Το κόστος των προϊόντων αποτελείται από το κόστος των άμεσων υλικών, το άμεσο εργατικό κόστος όπου είναι δυνατός ο προσδιορισμός του και τα γενικά ή άλλα έξοδα, που χρειάστηκαν ώστε το προϊόν να φθάσει στο συγκεκριμένο χώρο και στη συγκεκριμένη κατάσταση κατά το χρόνο της αποτίμησης. Το κόστος των αποθεμάτων προσδιορίζεται με την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους και με περίοδο στάθμισης το έτος. Καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης σε κανονική επιχειρηματική διαδικασία, μειωμένη κατά τα έξοδα διάθεσης.

Για απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζονται επαρκείς προβλέψεις. Οι μειώσεις της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης κατά την περίοδο που εμφανίζονται.

2.9. Χρηματοοικονομικά μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο σε μια άλλη επιχείρηση.

2.9.1. Αρχική Αναγνώριση

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια χρηματοοικονομική υποχρέωση στην κατάσταση Οικονομικής θέσης, όταν και μόνο όταν καθίσταται μέρος των συμβατικών όρων του μέσου. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά την αρχική τους αναγνώριση, επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους.

2.9.2. Αρχική Επιμέτρηση

Με εξαίρεση τις εμπορικές απαιτήσεις, η επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά την αρχική αναγνώριση γίνεται στην εύλογη αξία πλέον ή μείον (στην περίπτωση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρεώσεων που δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων) τα κόστη συναλλαγής τα οποία πραγματοποιήθηκαν κατά την απόκτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού ή την έκδοση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων.

Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν τις εμπορικές απαιτήσεις στην τιμή συναλλαγής τους χωρίς να περιλαμβάνεται σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης.

2.9.3. Ταξινόμηση και Επιμέτρηση των Χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, επιμετρούνται μεταγενέστερα της αρχικής τους αναγνώρισης στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία. Συνεπώς, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- Αποσβεσμένο κόστος
- Εύλογη Αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων
- Εύλογη Αξία μέσω των Αποτελεσμάτων Χρήσης

Η βάση για την επιμέτρηση τους εξαρτάται τόσο από το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για την διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καθώς και από τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του.

Το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του προκειμένου να δημιουργήσει ταμειακές ροές. Η αξιολόγηση του επιχειρηματικού μοντέλου καθορίζει εάν οι ταμειακές ροές θα προκύψουν από την είσπραξη ταμειακών ροών, την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή και από τα δύο.

Η δοκιμή SPPI αποτελεί την δεύτερη προϋπόθεση για την ταξινόμηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου σε μία από τις παραπάνω κατηγορίες ταξινόμησης. Ειδικότερα, για ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο που πρέπει να επιμετρηθεί σε αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, οι συμβατικοί όροι του πρέπει να οδηγούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες στις ταμειακές ροές που να αποτελούνται από πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου αρχικού κεφαλαίου.

2.9.3.1. Εμπορικές Απαιτήσεις και Χρεωστικοί Τίτλοι

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία διακρατούνται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου με στόχο την κατοχή τους μέχρι την λήξη για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος. Τα χρηματοοικονομικά αυτά περιουσιακά στοιχεία δημιουργούν ταμειακές ροές αποτελούμενες αποκλειστικά από πληρωμές κεφαλαίου και τόκων, και ταξινομούνται στο αποσβεσμένο κόστος.

Στην περίπτωση που στο επιχειρηματικό μοντέλο υπάρχει προϋπόθεση κατοχής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ώστε να εισπράττονται οι συμβατικές ταμειακές ροές αλλά αναμένεται η πώληση τους όταν είναι απαραίτητο τότε αυτά επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία οδηγούν σε ταμειακές ροές οι οποίες αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία διακρατούνται στο πλαίσιο ενός επιχειρηματικού μοντέλου διαφορετικού από τα παραπάνω, επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Πιο

συγκεκριμένα, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτυγχάνουν στην δοκιμή SPPI επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων (εξαίρεση αποτελούν οι επενδύσεις σε συμμετοχικό τίτλο που προσδιορίζεται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων). Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν διακρατούνται εντός επιχειρηματικού μοντέλου με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών ή με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και την μετέπειτα πώληση τους ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης των αποτελεσμάτων.

Στην περίπτωση όπου ο Όμιλος και η Εταιρεία επιλέξουν κατά την αρχική αναγνώριση να προσδιορίσουν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στην εύλογη αξία τότε η επιλογή αυτή είναι αμετάκλητη. Πιο συγκεκριμένα, εάν το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο προσδιοριστεί κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων τότε ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν επαναταξινομούν το στοιχείο του ενεργητικού από επιμετρούμενο στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων ως επιμετρούμενο στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (στην περίπτωση που αλλάξει το επιχειρηματικό μοντέλο). Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων δεν υπόκεινται στις απαιτήσεις απομείωσης.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν ένα επιχειρηματικό μοντέλο το οποίο αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του προκειμένου να παράγουν ταμειακές ροές. Πιο συγκεκριμένα, ο Όμιλος και η Εταιρεία διακρατούν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του εντός ενός επιχειρηματικού μοντέλου στόχος του οποίου είναι η «διακράτηση για την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών». Σύμφωνα με το προαναφερόμενο επιχειρηματικό μοντέλο, στόχος είναι η πραγματοποίηση ταμειακών ροών μέσω της είσπραξης συμβατικών πληρωμών κατά την διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Αυτό σημαίνει ότι, ο Όμιλος και η Εταιρεία διαχειρίζονται με τέτοιο τρόπο τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έτσι ώστε να εισπράττουν τις εν λόγω συμβατικές ταμειακές ροές.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία για την διενέργεια της αξιολόγησης του αν οι ταμειακές ροές θα πραγματοποιηθούν με την είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, εξετάζουν την συχνότητα, την αξία και τον χρόνο των πωλήσεων σε προγενέστερες περιόδους, τον λόγο των πωλήσεων καθώς και τις προσδοκίες του Ομίλου και της Εταιρείας όσον αφορά την μελλοντική δραστηριότητα των πωλήσεων. Ωστόσο, για να θεωρηθούν οι πληροφορίες αναφορικά με τις πωλήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σε προγενέστερες περιόδους και τις προσδοκίες για τις μελλοντικές πωλήσεις αποδεικτικά στοιχεία για την διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και για τον τρόπο δημιουργίας των ταμειακών ροών, είναι απαραίτητο η αξιολόγηση να μην γίνεται μεμονωμένα.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εξετάζουν όλες τις σχετικές πληροφορίες για να αξιολογήσουν το επιχειρηματικό μοντέλο. Συνεπώς, από την εν λόγω αξιολόγηση εξαιρούνται σενάρια τα οποία ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν αναμένουν να συμβούν, όπως το «χειρότερο σενάριο» ή το «ακραίο σενάριο». Κατά την εκτέλεση αυτής της άσκησης, ο Όμιλος και η Εταιρεία εξετάζουν όλες τις διαθέσιμες και σχετικές πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά την περίοδο της αξιολόγησης. Πιο συγκεκριμένα, ασκούν κριτική στον τρόπο επιμέτρησης της απόδοσης, παρακολούθησης καθώς και στον τρόπο διαχείρισης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία καθορίζουν κατά την αρχική αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου εάν αποτελεί μέρος του επιχειρηματικού μοντέλου ή αντιπροσωπεύει ένα νέο επιχειρηματικό μοντέλο.

Η αξιολόγηση των επιχειρηματικών μοντέλων για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, είναι θεμελιώδης για την κατάταξή τους και πραγματοποιείται κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων. Συνεπώς, σε κάθε περίοδο αναφοράς, ο Όμιλος επαναξιολογεί το επιχειρηματικό μοντέλο έτσι ώστε να προσδιορίσει εάν έχει υποστεί κάποια αλλαγή σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς.

2.9.3.2. Επενδύσεις σε Συμμετοχικούς τίτλους

Ο Όμιλος και η Εταιρεία ταξινομούν τις συμμετοχές σε μετοχικό κεφάλαιο στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων στα πλαίσια του πεδίου εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9. Ωστόσο, ο Όμιλος και η Εταιρεία μπορούν να επιλέξουν αμετάκλητα την κατάταξη των συμμετοχικών τίτλων στην Εύλογη Αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων με την προϋπόθεση ότι δεν διακρατούνται για διαπραγμάτευση και δεν αποτελεί ενδεχόμενο αντάλλαγμα αναγνωριζόμενο από τον Όμιλο σε συνένωση επιχειρήσεων στην οποία εφαρμόζεται το ΔΠΧΑ 3. Οι μεταγενέστερες μεταβολές της Εύλογης Αξίας της συμμετοχής στη περίπτωση αυτή θα παρουσιάζονται στην κατάσταση συνολικών εσόδων.

Ο Όμιλος κάνει την ανωτέρω αμετάκλητη επιλογή για κάθε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο το οποίο πληροί τον ορισμό της μετοχής όπως προβλέπεται από το ΔΛΠ 32.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος αναγνωρίζει στα αποτελέσματα χρήσης μόνο το εισόδημα από μερίσματα το οποίο δεν αντιπροσωπεύει την ανάκτηση ως μέρος του κόστους της επένδυσης ενώ έχει την δυνατότητα να μεταφέρει μόνιμα τα σωρευτικά κέρδη και ζημίες στα ίδια κεφάλαια.

2.9.4. Επαναταξινόμηση Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία επαναταξινομούν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο μόνο όταν υπάρχει κάποια μεταβολή στο επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Πιο συγκεκριμένα, η επαναταξινόμηση επέρχεται στην περίπτωση όπου το επιχειρηματικό μοντέλο υπό το οποίο ο Όμιλος διακρατά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, αλλάξει λόγω εξωτερικών ή εσωτερικών αλλαγών οι οποίες θεωρούνται σημαντικές για την δραστηριότητα του Ομίλου και αποδεικνύονται σε τρίτα μέρη. Η αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου έχει ως αποτέλεσμα την αναταξινόμηση όλων των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επηρεάζονται από την μεταβολή αυτή. Γενικά, οι αλλαγές στο επιχειρηματικό μοντέλο και κατ' επέκταση οι αναταξινόμησης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αναμένεται να είναι πολύ σπάνιες και συμβαίνουν όταν ο Όμιλος είτε ξεκινά είτε παύει την άσκηση μιας δραστηριότητας που είναι σημαντική για τις εργασίες του. Αλλαγή επιχειρηματικού μοντέλου επέρχεται όταν ο Όμιλος και η Εταιρεία αποκτά, απορρίπτει ή τερματίζει μια επιχειρηματική γραμμή. Ωστόσο, οι αλλαγές στην πρόθεση σε σχέση με συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, η προσωρινή απώλεια συγκεκριμένης αγοράς χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καθώς και η μεταβίβαση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μεταξύ μερών του Ομίλου με διαφορετικά επιχειρηματικά μοντέλα, δεν αποτελούν αλλαγές στο επιχειρηματικό μοντέλο.

Η αναταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εφαρμόζεται μελλοντικά από την ημερομηνία ανακατάταξης. Δηλαδή, η αναταξινόμηση εφαρμόζεται προοπτικά από την ημερομηνία αναταξινόμησης, η οποία είναι η πρώτη ημέρα της πρώτης περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου. Κατ' επέκταση τα προηγούμενα αναγνωρισμένα κέρδη ή ζημίες (συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων απομείωσης) ή οι τόκοι δεν ανανεώνονται.

Ωστόσο, ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν αναταξινομούν επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους, τις οποίες έχουν επιλέξει αμετάκλητα τον προσδιορισμό στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων και κάθε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο προσδιοριζόμενο στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης των αποτελεσμάτων. Πιο συγκεκριμένα, η αναταξινόμηση των παραπάνω δεν είναι εφικτή καθώς ο προσδιορισμός τους κατά την αρχική αναγνώριση είναι αμετάκλητος.

Κατά την διάρκεια της χρήσης (01.01.2019-31.12.2019) δεν υπήρχε αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου υπό του οποίου ο Όμιλος και η Εταιρεία διακρατούν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και κατ' επέκταση δεν έγιναν αναταξινόμησης.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν αναταξινομεί οποιαδήποτε χρηματοοικονομική υποχρέωση.

2.9.5. Ταξινόμηση και Επιμέτρηση των Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις κατατάσσονται ως μεταγενέστερα επιμετρούμενες είτε στο αποσβεσμένο κόστος είτε στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης των αποτελεσμάτων. Το νέο πρότυπο δεν επηρέασε την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου καθώς κατατάσσονται ως επιμετρούμενες στο αποσβεσμένο κόστος. Ο Όμιλος δεν έχει κατατάξει καμία από τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης των αποτελεσμάτων.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος συμμετέχει σε μία συμφωνία του χρηματοοικονομικού μέσου και διαγράφεται όταν απαλλάσσεται από την υποχρέωση, λήγει ή ακυρώνεται. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου όπως αναφέρθηκε παραπάνω αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος. Μεταγενέστερα της αρχικής τους αναγνώρισης, τα δάνεια επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος. Τα κόστη χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων επαυξησίων καταβλητέων κατά τον διακανονισμό ή εξοφλήσεων και άμεσων κοστών έκδοσης, ακολουθούν την αρχή του δεδουλευμένου και επιμετρούνται στο λογαριασμό Αποτελεσμάτων με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, προσθέτοντας στην λογιστική αξία του μέσου στο βαθμό που δεν διακανονίζεται κατά το έτος στο οποίο δημιουργούνται.

2.9.6. Επιμέτρηση της Απομείωσης των Χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει την προσέγγιση της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας («ΑΠΖ») για την εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών πιστωτικών ζημιών όλων των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, τα οποία επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, θα πρέπει να διενεργείται εκτίμηση των μελλοντικών πιστωτικών ζημιών. Ο Όμιλος επιμετρά την πρόβλεψη ζημίας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ως εκτίμηση της παρούσας αξίας της υστέρησης ταμειακών ροών κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Ως υστέρηση ταμειακών ροών νοείται η διαφορά μεταξύ των ταμειακών ροών που οφείλονται στον Όμιλο σύμφωνα με την αντίστοιχη σύμβαση και των ταμειακών ροών που ο Όμιλος αναμένεται να εισπράξει.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση (simplified approach), για την εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών πιστωτικών ζημιών για τις «Πελάτες και λοιπές εμπορικές Απαιτήσεις» σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος αναγνωρίζει την πρόβλεψη των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών κατά την αρχική αναγνώριση για το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο «Πελάτες και λοιπές εμπορικές Απαιτήσεις» που ταξινομείται στο αποσβεσμένο κόστος. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος επιμετρά την πρόβλεψη των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε ποσό που ισούται με τις πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Με βάση την απλοποιημένη προσέγγιση, ο Όμιλος αναγνωρίζει και ταξινομεί το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού «Πελάτες και λοιπές εμπορικές Απαιτήσεις» είτε στο Στάδιο 2 είτε στο Στάδιο 3 σύμφωνα με τις ημέρες καθυστέρησης αποπληρωμής των λογαριασμών. Πιο συγκεκριμένα:

- Στάδιο 2 Στο Στάδιο 2 γίνεται επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής χωρίς να έχουν υποστεί απομείωση οι απαιτήσεις έναντι πελατών. Η επιμέτρηση του προαναφερόμενου περιουσιακού στοιχείου γίνεται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές της συνολικής ζωής, οι οποίες ορίζονται ως αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές οι οποίες οφείλονται σε όλα τα πιθανά πιστωτικά γεγονότα κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.
- Στάδιο 3: Στο Στάδιο 3 επιμετρούνται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη την διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Σε αυτό το Στάδιο ταξινομούνται απαιτήσεις έναντι πελατών για τους οποίους έχει συμβεί το πιστωτικό γεγονός.

Στην περίπτωση όπου το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έχει υποστεί απομείωση, κατατάσσεται στο Στάδιο 3 και επιμετράται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για την συνολική ζωή του. Αντικειμενικό τεκμήριο για τα πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία είναι η καθυστέρηση αποπληρωμής του οφειλόμενου ποσού

και του υπολοίπου που είναι εκτεθειμένη η εταιρεία για χρονική περίοδο άνω των 90 ημερών, καθώς και άλλες πληροφορίες σχετικά με σημαντικές οικονομικές δυσκολίες του χρεώστη.

Τα ακόλουθα είναι τα βασικά δεδομένα που εισάγονται για την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου όσον αφορά τις εκτιμήσεις των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Πιο συγκεκριμένα ο Όμιλος σχηματίζει αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές στη βάση παραμέτρων κινδύνου, ο υπολογισμός των οποίων βασίζεται σε ιστορικά δεδομένα. Οι παράμετροι κινδύνου οι οποίοι υπολογίζονται από τον Όμιλο είναι οι εξής:

- **Άνοιγμα σε Περίπτωση Αθέτησης (Exposure at Default “EAD”)**: Η παράμετρος αυτή αντιπροσωπεύει το υπόλοιπο που είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος στην περίπτωση αθέτησης κατά την ημερομηνία αναφοράς.
- **Πιθανότητα Αθέτησης (Probability of Default “PD”)**: Η πιθανότητα αθέτησης είναι η εκτιμώμενη πιθανότητα αθέτησης που μπορεί να προκύψει ως προς τις οφειλές προς τον Όμιλο. Ο υπολογισμός της Πιθανότητας Αθέτησης γίνεται με τη χρήση ιστορικών στοιχείων, παραδοχών και μελλοντικών εκτιμήσεων. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την Πιθανότητα Αθέτησης για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών των απαιτήσεων που έχουν καταταχθεί στο Στάδιο 2.
- **Ζημία σε Περίπτωση Αθέτησης (Loss Given Default “LGD”)**: Η ζημία σε περίπτωση αθέτησης ορίζεται ως το ποσοστό ζημίας πάνω στο οφειλόμενο ποσό που θα πραγματοποιηθεί κατά την ημερομηνία αθέτησης. Η Ζημία σε Περίπτωση Αθέτησης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού και των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών του που αναμένεται να εισπραχθούν. Ωστόσο, η παράμετρος αυτή εξετάζει και την επίδραση που θα έχει η ανάκτηση των αναμενόμενων ταμειακών ροών που προκύπτουν από τις εξασφαλίσεις οι οποίες διακρατούνται από τον Όμιλο.

Για τους χρεωστικούς τίτλους ο Όμιλος και η Εταιρεία χρησιμοποιεί 3 Στάδια. Πιο συγκεκριμένα στο πρώτο Στάδιο κατατάσσει τους χρεωστικούς τίτλους που θεωρούνται investment grade. Στο δεύτερο στάδιο κατατάσσει χρεωστικούς τίτλους που παρουσιάζουν σημαντική αύξηση κινδύνου μεταβολή μεγαλύτερη των δύο βαθμίδων για non-investment grade ομόλογα και στο στάδιο 3 ομόλογα που εμφανίζουν περίπτωση αθέτησης. Από τη στιγμή που υπάρξει περίπτωση αθέτησης ταμειακής ροής ενός ομολόγου, ο Όμιλος και η Εταιρεία θεωρούν ότι έχει υπάρξει πιστωτικό γεγονός και κατατάσσεται στο 3^ο Στάδιο.

2.10. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Ταξινόμηση

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας ταξινομήθηκαν μόνο στη κατηγορία δάνεια και υποχρεώσεις. Η Διοίκηση καθορίζει την κατηγορία στην οποία θα ταξινομήσει οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις κατά την αρχική αναγνώριση τους βάσει του σκοπού απόκτησης τους.

Δάνεια και υποχρεώσεις

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Περιλαμβάνονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός από εκείνες με λήξεις μεγαλύτερες των 12 μηνών από την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Οι τελευταίες συμπεριλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Τα δάνεια και οι υποχρεώσεις συμπεριλαμβάνονται στους προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα δάνεια και υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, καθαρά από άμεσα έξοδα (τραπεζικά έξοδα και προμήθειες), και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Το αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τυχόν ποσά υπό ή υπέρ το άρτιο κατά την απόκτηση καθώς και τυχόν κόστη ή δαπάνες που αποτελούν τμήμα του πραγματικού επιτοκίου. Η απόσβεση αυτή περιλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έξοδα των αποτελεσμάτων χρήσης.

Αποαναγνώριση

Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν η σχετική υποχρέωση απαλλάσσεται, ακυρώνεται ή έχει λήξει. Στην περίπτωση που μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από άλλο του ίδιου δανειστή με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή όπου οι όροι μιας υπάρχουσας υποχρέωσης έχουν ουσιαστικά τροποποιηθεί, η ανταλλαγή αυτή ή η τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώρισης μιας νέας υποχρέωσης. Η διαφορά στις αντίστοιχες τρέχουσες αξίες αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης μόνο όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

2.11. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι τρεις μήνες επενδύσεις άμεσης ρευστοποίησης και μηδενικού ρίσκου.

2.12. Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει την αξία των ονομαστικών μετοχών της Εταιρείας που έχουν εκδοθεί. Τα έξοδα αύξησης κεφαλαίου παρουσιάζονται, καθαρά από φόρους, αφαιρετικά στα Ίδια Κεφάλαια ως μείωση του προϊόντος έκδοσης. Το Οφειλόμενο Κεφάλαιο παρουσιάζεται αφαιρετικά στα Ίδια Κεφάλαια.

2.13. Δάνεια

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή ολικά, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν ο Όμιλος έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες από την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

2.14. Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της χρήσης αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωριστεί στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα ή απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα ή στα ίδια κεφάλαια αντίστοιχα.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης στις χώρες όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η διοίκηση ανά διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των

υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στο βαθμό για τον οποίο ενδέχεται να υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.15. Παροχές σε εργαζομένους

(1) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία περιλαμβάνουν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα ξεχωριστό νομικό πρόσωπο. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών ο Όμιλος πληρώνει εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου σε υποχρεωτική βάση. Ο Όμιλος δεν έχει άλλη υποχρέωση εφόσον έχει πληρώσει τις εισφορές του. Οι εισφορές αναγνωρίζονται ως δαπάνες προσωπικού όποτε προκύπτει οφειλή. Εισφορές που προπληρώνονται αναγνωρίζονται σαν στοιχείο του ενεργητικού σε περίπτωση που υπάρχει δυνατότητα επιστροφής των χρημάτων ή συμψηφισμός με μελλοντικές οφειλές.

Η υποχρέωση που καταχωρείται στην κατάσταση οικονομικής θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπροθέσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας υπηρεσίας του προγράμματος καθορισμένων παροχών που αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων στις αποδοχές προσωπικού, αντανακλά την αύξηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών που προέρχεται από υπηρεσία εργαζομένου κατά την τρέχουσα περίοδο, αλλαγές της παροχής, περικοπές και διακανονισμούς. Το καταχωρημένο κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα. Το καθαρό κόστος τόκων υπολογίζεται ως το καθαρό ποσό μεταξύ της υποχρέωσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος επί το επιτόκιο προεξόφλησης. Τα αναλογιστικά κέρδη

ή ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(2) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος και η Εταιρεία καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν ο Όμιλος δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η εταιρεία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

2.16. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αποτελούν υποχρεώσεις προς πληρωμή για προϊόντα ή υπηρεσίες που έχουν αποκτηθεί κατά την άσκηση της συνήθους εμπορικής δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας. Οι πληρωτέοι λογαριασμοί κατατάσσονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εάν η πληρωμή οφείλεται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Αν όχι, παρουσιάζονται ως μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις προς προμηθευτές αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και αποτιμώνται μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.17. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις που αφορούν ενδεχόμενες υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος και η Εταιρεία έχει μία παρούσα νομική ή με άλλο τρόπο τεκμηριωμένη δέσμευση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος, όταν είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης και όταν η αξία της μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα.

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και εάν δεν είναι πλέον πιθανόν ότι θα υπάρξει εκροή πόρων για το διακανονισμό της δέσμευσης αντιστρέφονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.18. Αναγνώριση εσόδων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζει τα έσοδα εφόσον αυτά μπορούν να επιμετρηθούν αξιόπιστα και είναι πιθανόν ότι τα οικονομικά οφέλη που συνδέονται με τη συναλλαγή θα εισρεύσουν στον Όμιλο και την Εταιρεία. Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, εκπτώσεις και επιστροφές.

(1) Έσοδα από παροχή υπηρεσιών υγείας

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών σε σχέση με το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες υγείας τόσο σε ιδιώτες ασθενείς – πελάτες όσο και σε ασθενείς – πελάτες που καλύπτονται μέσω των συνεργαζόμενων ασφαλιστικών ταμείων και ασφαλιστικών οργανισμών. Πιο συγκεκριμένα ο βασικός ασφαλιστικός φορέας με τον οποίο συνεργάζεται ο Όμιλος είναι ο ΕΟΠΥΥ. Αξίζει να σημειωθεί ότι, με τον φορέα αυτόν ο Όμιλος έχει συνάψει συμφωνίες μέσω των οποίων οι ασθενείς καλύπτονται πλήρως ή μερικώς ως προς τα έξοδά τους (προσυμφωνημένη αμοιβή) σε ότι αφορά συγκεκριμένες επεμβάσεις. Οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί με τους οποίους συνεργάζεται ο Όμιλος, αφορούν σε ασφαλιστικές εταιρείες του εσωτερικού αλλά και του εξωτερικού. Στις βασικές υπηρεσίες του Ομίλου περιλαμβάνονται αμοιβές για ιατρικές υπηρεσίες και νοσηλεία, υγειονομικό και

φαρμακευτικό υλικό. Το έσοδο υπολογίζεται σύμφωνα με τους εγκεκριμένους τιμοκαταλόγους ανά συμβαλλόμενο (ΕΟΠΥΥ, ιδιώτες, ασφαλιστικές εταιρείες) και αναγνωρίζεται κατά την περίοδο παροχής της υπηρεσίας με βάση τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν από τους αντισυμβαλλόμενους. Ως εκ τούτου, η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 δεν έχει επίδραση στην αναγνώριση των εσόδων αυτών.

(2) Έσοδα από πώληση αγαθών

Τα έσοδα από πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει στον αγοραστή τους ουσιαστικούς κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας των αγαθών.

(3) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

(4) Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το δικαίωμα είσπραξης τους έχει θεμελιωθεί.

(5) Έσοδα από ενοίκια

Τα έσοδα από τις λειτουργικές μισθώσεις των επενδυτικών ακινήτων του Ομίλου αναγνωρίζονται σταδιακά στην διάρκεια της μίσθωσης. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15 δεν έχει επίδραση στην αναγνώριση εσόδων αυτής της κατηγορίας, καθώς εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 17.

2.19. Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της μητρικής αναγνωρίζεται ως υποχρέωση όταν η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

2.20. Συναλλαγματικές μετατροπές

Κατά την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων των ατομικών οικονομικών μονάδων, συναλλαγές σε νομίσματα διαφορετικά από τα νομίσματα λειτουργίας των οικονομικών μονάδων (ξένα νομίσματα) καταχωρούνται με τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών. Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης τα εκφραζόμενα σε ξένο νόμισμα νομισματικά στοιχεία αποτιμώνται με την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν κατά τον διακανονισμό νομισματικών στοιχείων και κατά την επαναμετατροπή των νομισματικών στοιχείων, περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα της χρήσης.

2.21. Διακοπτόμενες δραστηριότητες

Ένα περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα διάθεσης, ορίζεται σαν κατεχόμενο προς πώληση, καταρχήν αν η ανάκτησή του θα γίνει κυρίως από τη διάθεση και όχι από τη χρήση του. Επιπλέον, πρέπει να είναι άμεσα διαθέσιμο για πώληση, με όρους αγοράς και η διάθεσή του να είναι πολύ πιθανή.

Η πιθανή διάθεση τεκμηριώνεται αν:

- α) η διοίκηση έχει δεσμευτεί για τη διάθεση,
- β) έχει σχεδιαστεί πρόγραμμα για τη διάθεση,
- γ) η τιμή διάθεσης είναι σύμφωνη με την αγορά,

- δ) αναμένεται ότι η διάθεση θα ολοκληρωθεί σε ένα χρόνο,
- ε) προκύπτει ότι το πρόγραμμα διάθεσης στα γενικά του σημεία θα τηρηθεί,
- στ) δεν προκύπτει ότι είναι πιθανό η διάθεση να ακυρωθεί.

Ένα μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα διάθεσης που πρόκειται να εγκαταλειφθεί, θεωρείται σαν διακοπείσες δραστηριότητες από την ημέρα που εγκαταλείπεται, μόνον αν αντιπροσωπεύει ένα μεγάλο ξεχωριστό τμήμα δραστηριότητας, αν εντάσσεται σε ένα πρόγραμμα εγκατάλειψης, αν είναι μία θυγατρική.

Τα περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα για πώληση, αποτιμώνται στη μικρότερη αξία ανάμεσα στη λογιστική αξία και την εύλογη αξία μείον τα κόστη διάθεσης. Η απόσβεση για τα περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα για πώληση σταματά, μόλις χαρακτηριστούν σαν τέτοια. Οι διαφορές αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων κατεχόμενων για πώληση, μέχρι τη διάθεσή τους, επιδρούν στα αποτελέσματα ή στην καθαρή θέση, αν υφίσταται αντίστοιχο αποθεματικό αναπροσαρμογής. Μόλις διατεθεί ένα κατεχόμενο προς πώληση στοιχείο (μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία ή ομάδα διάθεσης) λογίζεται το αποτέλεσμα από την πώληση.

Τα αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες, εμφανίζονται διακεκριμένα με ένα ποσό στην κατάσταση συνολικών εσόδων και τα περιουσιακά στοιχεία κατεχόμενα για πώληση, εμφανίζονται διακεκριμένα στην κατάσταση οικονομικής θέσης.

2.22. Στρογγυλοποιήσεις κονδυλίων

Τα ποσά που εμπεριέχονται σε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις έχουν στρογγυλοποιηθεί σε Ευρώ (€). Διαφορές που ενδέχεται να υπάρχουν οφείλονται σε αυτές τις στρογγυλοποιήσεις.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η Εταιρεία και ο Όμιλος υπό την παρούσα δομή του εκτίθενται σε περιορισμένο φάσμα χρηματοοικονομικών κινδύνων, όπως κίνδυνοι αγοράς (συναλλαγματικός κίνδυνος, κίνδυνος τιμών και κίνδυνος επιτοκίων), πιστωτικός κίνδυνος και κίνδυνος ρευστότητας. Οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι σχετίζονται με τα παρακάτω χρηματοοικονομικά μέσα: εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, δανειακές υποχρεώσεις, καθώς και προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.

Σύμφωνα με την πολιτική της Εταιρείας και του Ομίλου, διενεργείται αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του, σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων ενεργειών για τη μείωση των κινδύνων

Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του συνόλου των εταιρειών που τον απαρτίζουν, που προκύπτει από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων.

Η διαδικασία που ακολουθείται για τη διαχείριση των κινδύνων είναι η παρακάτω:

- Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες της εταιρείας,
- Σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων, και
- Εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

(1) Κίνδυνος αγοράς

i. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει λόγω των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα. Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν κυρίως δραστηριότητα στην Ελλάδα, και κατά συνέπεια, δεν είναι ουσιαστικά εκτεθειμένοι σημαντικά σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών, καθώς το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών τους γίνεται σε Ευρώ (€).

ii. Κίνδυνος τιμών

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτίθεται σε κίνδυνο διακύμανσης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων που μπορεί να επηρεάσουν τις οικονομικές καταστάσεις καθώς σχετικά κέρδη ή ζημιές από την αναπροσαρμογή της εύλογης αξίας θα καταχωρούνται σε αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων μέχρις ότου τα στοιχεία αυτά πωληθούν ή χαρακτηρισθούν ως απομειωμένα.

iii. Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Η πολιτική του Ομίλου και της Εταιρείας είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεσή του στον κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά τη χρηματοδότηση. Την 31η Δεκεμβρίου 2019, ο Όμιλος και η Εταιρεία είναι εκτεθειμένοι στις μεταβολές του επιτοκίου όσον αφορά τον τραπεζικό δανεισμό και τα ταμειακά διαθέσιμα. Οι δανειακές υποχρεώσεις της μητρικής εταιρείας διέπονται από όρους σταθερού μακροχρόνιου spread, με αποτέλεσμα να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος μεταβολής των περιθωρίων. Η επίδραση στα αποτελέσματα παρουσιάζεται παρακάτω:

	31/12/2019		31/12/2018	
	Εταιρεία	Όμιλος	Εταιρεία	Όμιλος
Μεταβολή μέσου επιτοκίου (+150 μονάδες)	+ / - 1,5%	+ / - 1,5%	+ / - 1,5%	+ / - 1,5%
Επίδραση στα χρηματοοικονομικά έσοδα	949.600	1.052.603	775.109	775.109
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης	(949.600)	(1.052.603)	(775.109)	(775.109)

Κίνδυνος επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Εταιρεία έχει συνάψει συμβάσεις με τις μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην εγχώρια αγορά (ΕΘΝΙΚΗ, NN, ALLIANZ, BUPA, METLIFE ALICO, INTERAMERICAN, GENERALI, AXA, GROUPAMA κλπ). Επιπλέον, η Εταιρεία διατηρεί σύμβαση με τη Mednet Ελλάς Α.Ε., εταιρεία που διαχειρίζεται ασφαλιστικά προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης μερικών εκ των μεγαλύτερων ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα. Οι ανωτέρω συμφωνίες αυτές εξασφαλίζουν σταθερή πορεία και μεγαλύτερο όγκο ασθενών μειώνοντας σε μεγάλο βαθμό την έκθεση της εταιρείας σε κίνδυνο ανταγωνισμού και ρευστότητας. Η Εταιρεία έχει συνάψει συμβάσεις με ασφαλιστικές εταιρείες για κάλυψη κινδύνων των περιουσιακών της στοιχείων και συμβόλαιο ασφάλισης αστικής ευθύνης. Επιπλέον, η Εταιρεία έχει συνάψει συμβάσεις ασφαλιστικής κάλυψης της κινητής και ακίνητης περιουσίας της (πυρός – παντός κινδύνου, ηλεκτρονικού εξοπλισμού, απώλειας χρημάτων κλπ).

(2) Πιστωτικός κίνδυνος

Η έκθεση της Εταιρείας και του Ομίλου όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τα οποία την ημερομηνία αναφοράς αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	13.442.874	6.723.380	10.334.704	6.486.527
Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις	58.837.840	39.697.531	41.048.813	37.608.628
Λοιπές Απαιτήσεις	6.589.700	8.151.631	5.618.054	8.051.963
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	102.923	96.159	83.969	92.948
Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων	283.303	80.042	283.303	80.042
Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος	-	1.504.416	-	1.504.416
	79.256.639	56.253.159	57.368.842	53.824.525

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αξιολογούν διαρκώς τις απαιτήσεις αυτών, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στις διαδικασίες του πιστωτικού ελέγχου. Όπου είναι διαθέσιμες με λογικό κόστος, χρησιμοποιούνται εξωτερικές εκθέσεις ή αναλύσεις σχετικά με τους πελάτες.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι όλα τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά το μέρος που δεν έχουν απομειωθεί είναι υψηλής πιστωτικής ποιότητας.

Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, προέρχονται από τη λειτουργική και παραγωγική δραστηριότητα του συνόλου των εταιρειών που απαρτίζουν τον Όμιλο και διέπονται από συνήθεις όρους αγοράς. Για το λόγο αυτό η Διοίκηση θεωρεί ότι ο κίνδυνος από μη ρευστοποίηση μέρους των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων θεωρείται μικρός. Επιπλέον όπου κρίνεται σκόπιμο διενεργούνται οι σχετικές προβλέψεις για την κάλυψη του κινδύνου μη είσπραξης μέρους ή του συνόλου της απαίτησης.

Τα ταμειακά ισοδύναμα αφορούν βραχυχρόνιες, υψηλής ευκολίας ρευστοποίησης επενδύσεις, που είναι εύκολα μετατρέψιμες σε μετρητά. Επιπλέον είναι κοντά στη λήξη τους και για αυτό το λόγο εμφανίζουν αμελητέο κίνδυνο κατά το χρόνο της ρευστοποίησής τους.

(3) Κίνδυνος ρευστότητας

Η Εταιρεία διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητάς της με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά. Οι μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 12 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία. Η Διοίκηση εξετάζει κάθε ανάγκη χωριστά και με βάση εγκεκριμένο πρόγραμμα διεκπεραιώνει τις εμπορικές υποχρεώσεις της Εταιρείας.

Η παρακολούθηση της ρευστότητας (εισπράξεων και πληρωμών), μεταβλητότητα αυτής καθώς και η αξιολόγηση όλων των εξωγενών παραγόντων γίνονται σε καθημερινή βάση, όπως επίσης και οι όποιες ενέργειες διόρθωσης σε περίπτωση αποκλίσεων. Ο ίδιος μηχανισμός, συμπεριλαμβανομένων προβλέψεων της εμπορικής δραστηριότητας, αναλύσεων ευαισθησίας και εναλλακτικών σεναρίων, χρησιμοποιείται για την εκτίμηση και την αξιολόγηση του κινδύνου ρευστότητας που προκύπτει από τις εξελίξεις του COVID-19.

Η Διοίκηση της Εταιρείας έχει πραγματοποιήσει όλες τις απαραίτητες αναλύσεις προκειμένου να επιβεβαιώσει την ταμειακή της επάρκεια σε επίπεδο Εταιρείας αλλά και Ομίλου ως αποτέλεσμα του COVID-19. Τα ταμειακά διαθέσιμα του Ομίλου είναι επαρκή για να εξασφαλίσουν την κάλυψη των ανειλημμένων υποχρεώσεων του σε περίπτωση αντιμετώπισης των χειρότερων δυνατών σεναρίων. Στο γεγονός αυτό συμβάλλει επίσης η αναχρηματοδότηση του δανεισμού και η αύξηση των διαθέσιμων ορίων χρηματοδότησης ως αποτέλεσμα της σύναψης από την 14η Δεκεμβρίου 2019 σύμβαση Κοινού Ομολογιακού Δανείου ύψους €163εκ. Ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου (συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μισθώσεων) αντικαθίσταται πλήρως το 2020 από τις μέγιστες δυνατές μακροπρόθεσμες πληρωμές βελτιώνοντας σημαντικά την άμεση ρευστότητα της Εταιρείας και του Ομίλου.

Επιπρόσθετα σύμφωνα με τις εκτιμήσεις προβλέπεται ότι οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες των δάνειων του Ομίλου θα συνεχίσουν να ικανοποιούνται απερίσκεπτα.

3.2 Διαχείριση Κεφαλαίων

Η διαχείριση των κεφαλαίων στοχεύει στη διασφάλιση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας των εταιρειών του

Ομίλου, την επίτευξη των αναπτυξιακών του σχεδίων σε συνδυασμό με την πιστοληπτική του ικανότητα. Για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας του Ομίλου θα πρέπει να αξιολογηθεί ο Καθαρός Δανεισμός του Ομίλου (ήτοι, συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς τράπεζες μείον ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα) και των αντίστοιχων ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων που είναι συνδεδεμένα με έργα που εξυπηρετούν τις δανειακές υποχρεώσεις τους μέσω των ρών τους. Ο καθαρός δανεισμός του Ομίλου στις 31.12.2019 και στις 31.12.2018 παρουσιάζεται αναλυτικά στους ακόλουθους πίνακες:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	22.359.332	12.637.863	17.048.442	12.637.863
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός	48.580.898	46.129.470	47.225.273	46.129.470
Σύνολο δανείων	70.940.231	58.767.333	64.273.716	58.767.333
<i>Μείον:</i>				
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	13.442.874	6.723.380	10.334.704	6.486.527
Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων	283.303	80.042	283.303	80.042
Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος	-	1.504.416	-	1.504.416
Καθαρός Δανεισμός/Διαθέσιμα	57.214.054	50.459.495	53.655.709	50.696.347
Σύνολο Καθαρής Θέσης Ομίλου	68.643.058	66.584.607	63.407.464	63.805.883
Σύνολο Κεφαλαίων	125.857.112	117.044.102	117.063.173	114.502.231
Δείκτης Κεφαλαιακής Μόχλευσης	54,54%	56,89%	54,17%	55,72%

Η Διοίκηση εκτιμά ότι η εύλογη αξία των δανείων δεν απέχει σημαντικά από την τρέχουσα αξία τους

Ο δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης στις 31.12.2019 για τον Όμιλο υπολογίζεται σε 54,54% (31.12.2018: σε 56,89%). Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται ως το πηλίκο του καθαρού δανεισμού προς το σύνολο των απασχολούμενων κεφαλαίων (ήτοι, σύνολο καθαρής θέσης πλέον καθαρός δανεισμός). Ο δείκτης κεφαλαιακής μόχλευσης στις 31.12.2019 για την μητρική Εταιρεία υπολογίζεται σε 54,17% (31.12.2018: σε 55,72%). Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται ως το πηλίκο του καθαρού δανεισμού προς το σύνολο των απασχολούμενων κεφαλαίων (ήτοι, σύνολο καθαρής θέσης πλέον καθαρός δανεισμός).

Οι παραπάνω μεταβολές οφείλονται στη βελτίωση της κερδοφορίας και της διαχείρισης του κεφαλαίου κίνησης που είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων και τη βελτίωση των ιδίων κεφαλαίων.

3.3 Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται σε εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης κατατάσσονται στα παρακάτω επίπεδα, ανάλογα με τον τρόπο προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους:

- Επίπεδο 1: για στοιχεία που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργό αγορά και των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από τις τιμές αγοράς (μη προσαρμοσμένες) όμοιων στοιχείων.
- Επίπεδο 2: για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία προσδιορίζεται από παράγοντες που σχετίζονται με δεδομένα της αγοράς, είτε άμεσα (τιμές) είτε έμμεσα (παραγωγή τιμών).
- Επίπεδο 3: για στοιχεία των οποίων η εύλογη αξία δεν προσδιορίζεται με παρατηρήσεις από την αγορά, παρά βασίζεται κυρίως σε εσωτερικές εκτιμήσεις.

Η εύλογη αξία των βραχυπρόθεσμων πελατών και λοιπών απαιτήσεων, δανειακών υποχρεώσεων καθώς και των προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων προσεγγίζουν τις λογιστικές τους αξίες.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμήθηκαν στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 και την 31 Δεκεμβρίου 2018 είναι μόνο τα Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων αξίας € 283 χιλ. (31.12.2018: € 80 χιλ.) και κατηγοριοποιήθηκαν στο Επίπεδο 1.

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοίκησης

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και την υιοθέτηση παραδοχών από πλευράς την Διοίκησης, οι οποίες επηρεάζουν τις γνωστοποιήσεις που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

4.1 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις καθώς και οι σημειώσεις και αναφορές που τις συνοδεύουν ενδέχεται να εμπεριέχουν ορισμένες υποθέσεις και υπολογισμούς που αναφέρονται σε μελλοντικά γεγονότα σε σχέση με τις εργασίες και τις οικονομικές επιδόσεις της Εταιρείας και του Ομίλου. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι υποθέσεις και υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης της Εταιρείας και του Ομίλου σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς και τις υποθέσεις που έχουν ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας και του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν μελλοντικά ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων έχουν ως εξής:

(1) Εύλογη αξία ενσώματων περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αποτιμά τις εδαφικές εκτάσεις και τα κτίρια σε αναπροσαρμοσμένες αξίες (εκτιμώμενες εύλογες αξίες) όπως αυτές προσδιορίζονται από εταιρεία ανεξάρτητων εκτιμητών. Ανεξάρτητες εκτιμήσεις εκτελούνται περιοδικά. Ο προσδιορισμός των εύλογων αξιών των συγκεκριμένων ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων, παραδοχών και κρίσεων αναφορικά με την κυριότητα, αξία εν χρήσει καθώς και την ύπαρξη τυχόν οικονομικής, λειτουργικής και φυσικής απαξίωσης των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Η τελευταία αναπροσαρμογή των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων διενεργήθηκε την 31^η Δεκεμβρίου 2018. Η Διοίκηση εκτιμά ότι η εύλογη αξία των πάγιων περιουσιακών στοιχείων δεν απέχει σημαντικά από την τρέχουσα αξία τους.

(2) Ωφέλιμη ζωή ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Η πραγματική ωφέλιμη ζωή τους αποτιμάται σε ετήσια βάση και ενδέχεται να διαφέρει λόγω διαφόρων παραγόντων, όπως η τεχνική βαθμιαία απαξίωση, κυρίως όσον αφορά τον μηχανογραφικό εξοπλισμό, έπιπλα και λοιπό εξοπλισμό, και λογισμικά προγράμματα.

(3) Απομείωση ιδιοχρησιμοποιούμενων πάγιων περιουσιακών στοιχείων

Τα ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια περιουσιακά στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στο κόστος και εν συνεχεία, αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή τους. Ο Όμιλος και η Εταιρεία εξετάζει σε κάθε περίοδο αναφοράς αν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης της αξίας των ενσώματων παγίων. Ο έλεγχος απομείωσης πραγματοποιείται βάσει στοιχείων της αγοράς και των εκτιμήσεων της διοίκησης για τις μελλοντικές λειτουργικές και οικονομικές συνθήκες. Κατά τη διαδικασία ελέγχου απομείωσης η διοίκηση συνεργάζεται με ανεξάρτητους εκτιμητές.

(4) Έλεγχος απομείωσης θυγατρικών

Ο Όμιλος εξετάζει για απομείωση την αξία των επενδύσεών της σε συγγενείς επιχειρήσεις, συγκρίνοντας το ανακτήσιμο ποσό της κάθε επένδυσης (την υψηλότερη αξία μεταξύ της αξίας λόγω χρήσης και της εύλογης αξίας μείον τα κόστη της πώλησης) με τη λογιστική της αξία. Η Διοίκηση της Εταιρείας προβαίνει σε εκτιμήσεις για τον καθορισμό του ανακτήσιμου ποσού, οι οποίες περιλαμβάνουν βασικές παραδοχές για την περίοδο των εκτιμωμένων ταμειακών ροών, τις ταμειακές ροές, τον ρυθμό ανάπτυξης των ροών και το επιτόκιο προεξόφλησης, προκειμένου να προσδιορίσει την παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών συγγενούς εταιρείας.

(5) Έλεγχος Απομείωσης Υπεραξίας

Ο Όμιλος διενεργεί τον σχετικό έλεγχο απομείωσης της υπεραξίας που έχει προκύψει από θυγατρικές και συγγενείς, τουλάχιστον σε ετήσια βάση ή και όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΛΠ 36. Για τον ως άνω έλεγχο απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας απομειωμένης κατά το κόστος πώλησης της επιχειρηματικής μονάδας. Συνήθως χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι παρούσας αξίας ταμειακών ροών, η αποτίμηση βάσει δεικτών ομοειδών συναλλαγών ή επιχειρήσεων που διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά και η χρηματιστηριακή τιμή. Για την εφαρμογή των συγκεκριμένων μεθόδων, η Διοίκηση απαιτείται να χρησιμοποιήσει στοιχεία όπως εκτιμώμενη μελλοντική κερδοφορία της θυγατρικής, επιχειρηματικά σχέδια καθώς και στοιχεία της αγοράς, όπως επιτόκια κ.λπ. (παραιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 7 των Οικονομικών Καταστάσεων).

(6) Προβλέψεις

Αναμενόμενες Πιστωτικές Ζημιές (Δ.Π.Χ.Α. 9)

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση (simplified approach), για την εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών πιστωτικών ζημιών για τις «Απαιτήσεις από Πελάτες» σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος αναγνωρίζει την πρόβλεψη των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών κατά την αρχική αναγνώριση για το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο «Απαιτήσεις από Πελάτες» που ταξινομείται στο αποσβεσμένο κόστος. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος επιμετρά την πρόβλεψη των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε ποσό που ισούται με τις πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Με βάση την απλοποιημένη προσέγγιση,

ο Όμιλος αναγνωρίζει και ταξινομεί τις απαιτήσεις από ιδιώτες πελάτες είτε στο Στάδιο 2 είτε στο Στάδιο 3 σύμφωνα με τις ημέρες καθυστέρησης αποπληρωμής των λογαριασμών.

Πιο συγκεκριμένα:

Στάδιο 2: 0-89 ημέρες καθυστέρησης από την ημερομηνία εξόφλησης του τιμολογίου. Στο Στάδιο 2 γίνεται επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής χωρίς να έχουν υποστεί απομείωση οι απαιτήσεις έναντι πελατών. Η επιμέτρηση του προαναφερόμενου περιουσιακού στοιχείου γίνεται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές της συνολικής ζωής, οι οποίες ορίζονται ως αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές οι οποίες οφείλονται σε όλα τα πιθανά πιστωτικά γεγονότα κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Στάδιο 3: 90 ή περισσότερες ημέρες καθυστέρησης από την ημερομηνία εξόφλησης του τιμολογίου. Στο Στάδιο 3 επιμετρούνται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη την διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Σε αυτό το Στάδιο ταξινομούνται απαιτήσεις έναντι πελατών για τους οποίους έχει συμβεί το πιστωτικό γεγονός.

Για τις απαιτήσεις από ασφαλιστικές εταιρείες και από φορείς του Ελληνικού Δημοσίου ο Όμιλος και η Εταιρεία εξαιτίας των διαδικασιών που απαιτούνται μέχρι την οριστική είσπραξη των απαιτήσεων και με βάση τις βέλτιστες πρακτικές θεωρούν ότι έχει επέλθει πιστωτικό γεγονός όταν η απαίτηση από την ασφαλιστική εταιρεία ή από του φορείς του Ελληνικού δημοσίου παραμένουν ανείσπρακτες για διάστημα μεγαλύτερο των 180 ημερών. Οι απαιτήσεις από ασφαλιστικές εταιρείες και από φορείς του Ελληνικού δημοσίου καταχωρούνται στο Στάδιο 2 και στο στάδιο 3.

Στάδιο 2: 0-179 ημέρες καθυστέρησης από την ημερομηνία εξόφλησης της απαίτησης προς την ασφαλιστική εταιρεία ή τους φορείς του Ελληνικού δημοσίου. Στο Στάδιο 2 γίνεται επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής χωρίς να έχουν υποστεί απομείωση οι απαιτήσεις έναντι πελατών. Στην περίπτωση όπου ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση αλλά δεν έχει υποστεί απομείωση τότε κατατάσσεται στο Στάδιο 2. Η επιμέτρηση του προαναφερόμενου περιουσιακού στοιχείου γίνεται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές της συνολικής ζωής, οι οποίες ορίζονται ως αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές οι οποίες οφείλονται σε όλα τα πιθανά πιστωτικά γεγονότα κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Στάδιο 3: 180 ή περισσότερες ημέρες καθυστέρησης από την ημερομηνία εξόφλησης της απαίτησης προς την ασφαλιστική εταιρεία. Στο Στάδιο 3 επιμετρούνται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη την διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Σε αυτό το Στάδιο ταξινομούνται απαιτήσεις έναντι ασφαλιστικών εταιρειών και φορέων του Ελληνικού δημοσίου για τους οποίους έχει συμβεί το πιστωτικό γεγονός

Στην περίπτωση όπου το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έχει υποστεί απομείωση, κατατάσσεται στο Στάδιο 3 και επιμετράτε στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για την συνολική ζωή του. Αντικειμενικό τεκμήριο για τα πιστωτικά απομειωμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία είναι η καθυστέρηση αποπληρωμής του οφειλόμενου ποσού και του υπολοίπου που είναι εκτεθειμένη η εταιρεία για χρονική περίοδο άνω των 90 ημερών, καθώς και άλλες πληροφορίες σχετικά με σημαντικές οικονομικές δυσκολίες του χρεώστη.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι έχει επέλθει πιστωτικό γεγονός όταν ο οφειλέτης ιδιώτης είναι σε καθυστέρηση για περισσότερες από 90 ημέρες ή δεν είναι σε θέση να αποπληρώσει τις οφειλές του λόγω οικονομικών δυσκολιών. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές επιμετρούνται σε συλλογική βάση. Πιο συγκεκριμένα, ο Όμιλος εκτιμά τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για χαρτοφυλάκια απαιτήσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά, όπως χαρακτηριστικά κινδύνου και ημέρες καθυστέρησης

Για τον υπολογισμό των παρατηρούμενων ποσοστών αθέτησης (Default Rates “DRs”) και της πιθανότητας αθέτησης (PD), για τις απαιτήσεις από ιδιώτες πελάτες χρησιμοποιούνται παρατηρήσεις για τις μεταβλητές της περιόδου 3 ετών. Αναλυτικότερα οι μεταβλητές αυτές είναι:

Κωδικός περιστατικού,

Κωδικός πελάτη,

Οφειλή πελάτη,

Κίνηση λογαριασμού του πελάτη.

Για τον υπολογισμό των ποσοστών αθέτησης, ορίζονται σε μηνιαία βάση buckets και υπολογίζεται το συνολικό άνοιγμα για κάθε περιστατικό με βάση τις μέρες καθυστέρησης.

Για τον υπολογισμό των ποσοστών αθέτησης από το Ελληνικό Δημόσιο καθώς και από το Δημόσιο άλλων χωρών ο Όμιλος και η Εταιρεία χρησιμοποιούν τα αντίστοιχα ποσοστά αθέτησης με βάση τη πιστοληπτική διαβάθμιση της Ελλάδας ή άλλων χωρών όπως αυτή εμφανίζεται από τους διάφορους οίκους αξιολόγησης κατά την ημερομηνία πραγματοποίησης του υπολογισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Για τον υπολογισμό των ποσοστών αθέτησης από τις ασφαλιστικές εταιρείες ο Όμιλος και η Τράπεζα χρησιμοποιούν τα αντίστοιχα ποσοστά αθέτησης των ασφαλιστικών εταιρειών και όπου αυτά δεν υπάρχουν χρησιμοποιούνται τα ποσοστά αθέτησης από παρόμοιες εταιρείες ή μητρικές τους που λειτουργούν στην ίδια χώρα.

Για σκοπούς υπολογισμού του LGD η Εταιρεία χρησιμοποιεί τα αποτελέσματα της ανάλυσης Roll Rate και τις πραγματικές πληρωμές για απαιτήσεις που είχαν ταξινομηθεί στα αντίστοιχα Buckets

Σύμφωνα με τα παραπάνω το LGD υπολογίσθηκε για τους ιδιώτες οφειλέτες ως:

$$[LGD]_{i=1} = \frac{[\text{cash receipts value}]_i}{[\text{Balance Amount}]_{i(\text{buckets}4-8)}}$$

Όπου:

Cash receipts value: είναι οι πληρωμές για τις απαιτήσεις σε αθέτηση.

Balance Amount: είναι το συνολικό υπόλοιπο του πελάτη

Για σκοπούς υπολογισμού του LGD για απαιτήσεις από φορείς του Ελληνικού Δημοσίου από φορείς τρίτων χωρών και από ασφαλιστικές εταιρείες ο Όμιλος και η Εταιρεία αποφάσισαν να χρησιμοποιήσουν το αντίστοιχο LGD που προκύπτει για κρατικά και εταιρικά μη εξασφαλισμένα ομόλογα που έχουν εκδώσει αντίστοιχα κράτη και εταιρίες και τα οποία αθετήθηκαν.

Κατά την αξιολόγηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, λαμβάνονται υπόψη πληροφορίες που αφορούν το μέλλον. Εσωτερικές και εξωτερικές πηγές της πραγματικής οικονομίας και οικονομικών προβλέψεων εξετάζονται έτσι ώστε να ενσωματωθούν οι πληροφορίες που αφορούν το μέλλον στο μοντέλο των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν την πρόβλεψη ζημίας σε κάθε περίοδο αναφοράς.

- Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις (ΔΛΠ 39)

Οι επισφαλούς είσπραξης λογαριασμοί απεικονίζονται με τα ποσά τα οποία είναι πιθανόν να ανακτηθούν. Οι εκτιμήσεις για τα ποσά που αναμένεται να ανακτηθούν προκύπτουν κατόπιν ανάλυσης καθώς και από την εμπειρία του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την πιθανότητα επισφαλειών των πελατών. Μόλις γίνει γνωστό ότι ένας συγκεκριμένος λογαριασμός υπόκειται σε μεγαλύτερο κίνδυνο του συνήθους πιστωτικού κινδύνου (π.χ., χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη, διαφωνία σχετικά με την ύπαρξη ή το ποσό της απαίτησης, κτλ.), ο λογαριασμός αναλύεται και κατόπιν καταγράφεται ως επισφάλεια εάν οι συνθήκες υποδηλώνουν ότι η απαίτηση είναι ανείσπρακτη.

(6) Προβλέψεις για αποζημιώσεις προσωπικού

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου και της Εταιρείας προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους.

(7) Φόρος εισοδήματος

Απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Εάν το τελικό αποτέλεσμα του φορολογικού ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου. Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζει αναβαλλόμενους φόρους επί των προσωρινών φορολογικών διαφορών, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε ισχύουσες φορολογικές διατάξεις και εκτιμώντας τα μελλοντικά οφέλη αλλά και τις μελλοντικές υποχρεώσεις από φόρους. Κατά την αναγνώριση των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, καθώς και κατά την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας τους, λαμβάνονται υπόψη οι καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις της Διοίκησης για την εξέλιξη των φορολογικών αποτελεσμάτων των εταιρειών του Ομίλου στο ορατό μέλλον.

4.2 Σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Δεν υπάρχουν σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης για την εφαρμογή των λογιστικών αρχών.

5. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Κατωτέρω παρατίθενται οι μεταβολές των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας:

	Όμιλος						
	Εδαφικές εκτάσεις	Κτίρια - Τεχνικές Εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος Κτήσης							
Υπόλοιπα 31.12.2017	33.110.059	83.208.734	56.308.473	445.350	10.485.225	11.769	183.569.610
Προσθήκες	-	166.750	4.842.243	188.774	360.946	28.227	5.586.940
Μειώσεις	-	-	(183.996)	(2.924)	1.492	(435)	(185.863)
Αναπροσαρμογή / τακτοποιήσεις	10.589.941	(419.861)	-	-	-	-	10.170.080
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31.12.2018	43.700.000	82.955.623	60.966.720	631.199	10.847.662	39.562	199.140.766
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικής	1.012.245	5.736.420	5.425.848	190.783	2.309.749	210.000	14.885.046
Προσθήκες	-	537.445	1.350.266	23.999	308.834	1.981.274	4.201.818
Μειώσεις	-	-	-	-	-	-	-
Αναπροσαρμογή αξίας	-	-	-	-	-	-	-
Επίδραση IFRS 16	-	-	(7.599.177)	-	(170.000)	-	(7.769.177)
Υπόλοιπα 31.12.2019	44.712.245	89.229.487	60.143.658	845.981	13.296.246	2.230.836	210.458.453
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:							
Υπόλοιπα 31.12.2017	-	24.474.001	43.143.999	401.088	7.569.960	-	75.589.048
Αποσβέσεις χρήσης	-	2.081.049	4.611.951	27.324	842.076	-	7.562.400
Πωλήσεις/Διαγραφές	-	-	(170.474)	(2.924)	-	-	(173.398)
Αναπροσαρμογή / τακτοποιήσεις	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31.12.2018	-	26.555.050	47.585.475	425.488	8.412.036	-	82.978.049
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικής	-	2.150.885	4.525.836	70.539	2.169.698	-	8.916.957
Αποσβέσεις χρήσης	-	2.078.935	4.005.849	17.014	841.593	-	6.943.391
Πωλήσεις/Διαγραφές	-	-	-	-	-	-	-
Αναπροσαρμογή αξίας	-	-	-	-	-	-	-
Επίδραση IFRS 16	-	-	(1.577.064)	-	(31.700)	-	(1.608.764)
Υπόλοιπα 31.12.2019	-	30.784.870	54.540.096	513.040	11.391.626	-	97.229.632
Αναπόσβεστη αξία							
Υπόλοιπο 31.12.2018	43.700.000	56.400.573	13.381.245	205.712	2.435.626	39.562	116.162.718
Υπόλοιπο 31.12.2019	44.712.245	58.444.618	5.603.562	332.941	1.904.619	2.230.836	113.228.822

	Εταιρεία						Σύνολο
	Εδαφικές εκτάσεις	Κτίρια - Τεχνικές Εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	
Κόστος Κτήσης							
Υπόλοιπα 31.12.2017	33.110.059	83.206.834	56.256.660	445.351	10.434.392	11.769	183.465.064
Προσθήκες	-	166.750	4.842.243	188.774	360.946	28.227	5.586.940
Μειώσεις	-	-	(183.996)	(2.924)	(1.200)	(435)	(188.555)
Αναπροσαρμογή αξίας	10.589.940	(419.861)	-	-	-	-	10.170.079
Υπόλοιπα 31.12.2018	43.700.000	82.953.724	60.914.907	631.200	10.794.138	39.562	199.033.530
Προσθήκες	-	531.744	1.350.266	13.289	308.834	1.981.274	4.185.408
Μειώσεις	-	-	-	-	-	-	-
Αναπροσαρμογή / τακτοποιήσεις	-	-	-	-	-	-	-
Επίδραση IFRS 16	-	-	(7.599.177)	-	(170.000)	-	(7.769.177)
Υπόλοιπα 31.12.2019	43.700.000	83.485.468	54.665.996	644.490	10.932.972	2.020.836	195.449.761
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:							
Υπόλοιπα 31.12.2017	-	24.472.737	43.101.421	401.088	7.539.374	-	75.514.620
Αποσβέσεις χρήσης	-	2.080.986	4.606.957	27.324	838.362	-	7.553.629
Πωλήσεις/Διαγραφές	-	-	(170.474)	(2.924)	-	-	(173.398)
Αναπροσαρμογή / τακτοποιήσεις	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπα 31.12.2018	-	26.553.723	47.537.904	425.488	8.377.736	-	82.894.851
Προσθήκες	-	2.078.739	4.002.604	17.014	830.757	-	6.929.114
Μειώσεις	-	-	-	-	-	-	-
Αναπροσαρμογή αξίας	-	-	-	-	-	-	-
Επίδραση IFRS 16	-	-	(1.577.064)	-	(31.700)	-	(1.608.764)
Υπόλοιπα 31.12.2019	-	28.632.463	49.963.444	442.502	9.176.793	-	88.215.202
Αναπόσβεστη αξία							
Υπόλοιπο 31.12.2018	43.700.000	56.400.000	13.377.003	205.713	2.416.402	39.562	116.138.679
Υπόλοιπο 31.12.2019	43.700.000	54.853.005	4.702.552	201.988	1.756.179	2.020.836	107.234.560

Η Εταιρεία έχει επιλέξει την λογιστική απεικόνιση των ακινήτων της με τη μέθοδο της εύλογης αξίας. Η τελευταία επιμέτρηση της εύλογης αξίας από ανεξάρτητο πιστοποιημένο Ορκωτό Εκτιμητή έγινε 31.12.2018, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο των καθαρών κερδών (επίπεδο ιεράρχησης εύλογων αξιών 3) και συνολικά το ποσό εκτίμησης των ακινήτων της Εταιρείας ανέρχεται σε € 100.100.000. Η Διοίκηση εκτιμά ότι η εύλογη αξία των ακινήτων δεν απέχει σημαντικά από την τρέχουσα αξία τους.

Για την εξασφάλιση των τραπεζικών δανείων του Ομίλου έχουν εγγραφεί προσημειώσεις υποθηκών συνολικού ποσού € 200,35 εκ. και της Εταιρείας συνολικού ποσού € 195,6 εκ.

6. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Κατωτέρω παρατίθενται οι μεταβολές των άυλων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου και της Εταιρείας:

	Όμιλος		
	Λογισμικά	Άδεια Λειτουργίας	Σύνολο
Κόστος Κτήσης			
Υπόλοιπα 31.12.2017	6.201.879	2.970.754	9.172.632
Προσθήκες	179.365	-	179.365
Υπόλοιπα 31.12.2018	6.381.244	2.970.754	9.351.998
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικής	151.684	-	151.684
Προσθήκες	10.170	-	10.170
Υπόλοιπα 31.12.2019	6.543.098	2.970.754	9.513.852
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:			
Υπόλοιπα 31.12.2017	6.138.565	1.117.294	7.255.859
Αποσβέσεις χρήσης	54.740	60.455	115.195
Υπόλοιπα 31.12.2018	6.193.305	1.177.749	7.371.054
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικής	112.454	-	112.454
Αποσβέσεις χρήσης	55.797	60.455	116.252
Υπόλοιπα 31.12.2019	6.361.556	1.238.204	7.599.760
Αναπόσβεστη αξία			
Υπόλοιπο 31.12.2018	187.939	1.793.005	1.980.943
Υπόλοιπο 31.12.2019	181.542	1.732.550	1.914.091
	Εταιρεία		
	Λογισμικά	Άδεια Λειτουργίας	Σύνολο
Κόστος Κτήσης			
Υπόλοιπα 31.12.2017	6.191.047	2.966.458	9.157.505
Προσθήκες	177.375	-	177.375
Υπόλοιπα 31.12.2018	6.368.422	2.966.458	9.334.880
Προσθήκες	7.693	-	7.693
Υπόλοιπα 31.12.2019	6.376.115	2.966.458	9.342.573
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:			
Υπόλοιπα 31.12.2017	6.127.734	1.112.998	7.240.732
Αποσβέσεις χρήσης	52.749	60.455	113.204
Υπόλοιπα 31.12.2018	6.180.483	1.173.453	7.353.936
Αποσβέσεις χρήσης	53.320	60.455	113.775
Υπόλοιπα 31.12.2019	6.233.803	1.233.908	7.467.711
Αναπόσβεστη αξία			
Υπόλοιπο 31.12.2018	187.939	1.793.005	1.980.943
Υπόλοιπο 31.12.2019	142.312	1.732.550	1.874.861

Δεν υπάρχουν άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας, τα οποία να είναι ενεχυριασμένα σε εξασφάλιση υποχρεώσεων.

7. Υπεραξία

Ο λογαριασμός της υπεραξίας επιχείρησης του Ομίλου, στις 31 Δεκεμβρίου 2019 ανέρχεται σε € 8.940.356 και αφορά την εξαγορά της θυγατρικής "ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ CRETA INTERCLINIC ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ – ΔΙΑΓΝΩΤΙΚΟ – ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α.Ε."

Κατά την 31/12/2019 διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας. Ο έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας που προέκυψε από τις αποκτήσεις των ενοποιούμενων εταιρειών του Ομίλου πραγματοποιήθηκε έχοντας επιμερίσει τα στοιχεία αυτά στις επιμέρους Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Το ανακτήσιμο ποσό της υπεραξίας που σχετίζεται με τις επιμέρους Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών έχει προσδιοριστεί με βάση την αξία λόγω χρήσης, η οποία υπολογίστηκε με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ροών.

Κατά την 31/12/2019, από τον έλεγχο απομείωσης που διενεργήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36, δεν προέκυψε για τον Όμιλο ανάγκη σχηματισμού πρόβλεψης απομείωσης επί της υπεραξίας.

8. Μισθώσεις

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Ο Όμιλος μισθώνει περιουσιακών στοιχείων συμπεριλαμβανομένων κτιρίων, ιατρικών και λοιπών μηχανημάτων. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος μισθώνει κτίρια με σκοπό την στέγαση των διοικητικών μονάδων, ιατρικά μηχανήματα για την παροχή υπηρεσιών υγείας καθώς και λοιπά μηχανήματα για την εξυπηρέτηση της λειτουργίας του. Οι όροι των συμβάσεων μίσθωσης διαπραγματεύονται σε μεμονωμένη βάση.

Οι κινήσεις των δικαιωμάτων χρήσης παγίων της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την χρήση 1/1–31/12/2019 παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα:

Όμιλος	Οικόπεδα και Κτιριακές εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Κόστος				
1 Ιανουαρίου 2019	952.810	7.599.177	443.542	8.995.528
Προσθήκες	240.434	-	-	240.434
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικής	132.764	-	-	132.764
31 Δεκεμβρίου 2019	1.326.008	7.599.177	443.542	9.368.726
Αποσβέσεις				
1 Ιανουαρίου 2019	-	1.577.064	31.700	1.608.764
Αποσβέσεις χρήσης	259.605	602.205	80.143	941.952
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικής	27.124	-	-	27.124
31 Δεκεμβρίου 2019	286.729	2.179.269	111.843	2.577.841
Αναπόσβεστη Αξία				
1 Ιανουαρίου 2019	952.810	6.022.113	411.842	7.386.764
31 Δεκεμβρίου 2019	1.039.279	5.419.908	331.698	6.790.885

Εταιρεία	Οικόπεδα και Κτιριακές εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Κόστος				
1 Ιανουαρίου 2019	913.026	7.599.177	443.542	8.955.745
Προσθήκες	276.406	-	-	276.406
31 Δεκεμβρίου 2019	1.189.432	7.599.177	443.542	9.232.150
Αποσβέσεις				
1 Ιανουαρίου 2019	-	1.577.064	31.700	1.608.764
Αποσβέσεις χρήσης	256.128	602.205	80.143	938.476
31 Δεκεμβρίου 2019	256.128	2.179.269	111.843	2.547.240
Αναπόσβεστη Αξία				
1 Ιανουαρίου 2019	913.026	6.022.113	411.842	7.346.980
31 Δεκεμβρίου 2019	933.304	5.419.908	331.698	6.684.910

Παρακάτω παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις μισθώσεων και η κίνηση τους για την χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2019 , για τον Όμιλο και την Εταιρεία:

	Όμιλος	Εταιρεία
Σύνολο την 1η Ιανουαρίου 2019	6.224.314	6.184.530
Προσθήκες μισθώσεων	240.434	276.406
Τόκοι	402.352	401.317
Πληρωμές	(3.293.568)	(3.289.964)
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικής	108.525	-
Σύνολο την 31η Δεκεμβρίου 2019	3.682.057	3.572.289
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	914.332	898.577
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μισθώσεων	2.767.724	2.673.711

Οι μισθώσεις είναι αποπληρωτέες ως ακολούθως:

Άμεσα ή εντός ενός έτους	914.332	898.577
Εντός του δεύτερου έτους	1.124.487	1.031.743
Από 3 έως 5 χρόνια	1.916.257	1.904.318
Μείον: Προεξόφληση	(273.020)	(262.3480)
Σύνολο υποχρεώσεων μισθώσεων	3.682.057	3.572.289

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων για την Εταιρεία και τον Όμιλο παρουσιάζονται στους ακόλουθους πίνακες:

	Όμιλος 31/12/2019	Εταιρεία 31/12/2019
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης	941.952	938.476
Τόκοι μισθώσεων	402.352	401.317
Έξοδα βραχυχρόνιων μισθώσεων	45.867	38.889
Σύνολο	1.390.171	1.378.682

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Ελάχιστα μισθώματα από συμβάσεις λειτουργικών μισθώσεων που αναγνωρίζονται ως έσοδα της χρήσης:

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ελάχιστα μισθώματα από συμβάσεις λειτουργικών μισθώσεων που αναγνωρίζονται ως έσοδα της χρήσης	142.900	141.372	142.975	141.372

Κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, οι εταιρίες του Ομίλου κατέχουν συμβόλαια με τους μισθωτές που θα τους αποφέρουν κατ' ελάχιστο τα κάτωθι ποσά ως μισθώματα:

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Εντός 1 έτους	138.464	124.746	138.464	124.746
Εντός 2 έως 5 έτη	82.462	47.604	82.462	47.604

9. Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις

	<u>Εταιρεία</u>	
	31/12/2019	31/12/2018
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	8.335.848	2.342.848
<i>Που αφορούν σε:</i>		
Συμμετοχή σε "ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ Α.Ε."	1.924.872	1.924.872
Συμμετοχή σε "SKIAWORLD INVESTMENTS LTD"	234.776	234.776
Συμμετοχή σε "G.M.P. ΕΠΕ"	176.201	176.201
Συμμετοχή σε "METROPOLITAN ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ Ι.Κ.Ε"	-	7.000
Συμμετοχή σε "ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗ Μ.Ε.Π.Ε"	6.000.000	-
Προβλέψεις υποτίμησης συμμετοχών	(2.159.646)	(2.159.646)
	6.176.203	183.203

Δομή Ομίλου και μέθοδος ενοποίησης

Επωνυμία	Έδρα	Δραστηριότητα	Ποσοστό Συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης	Σχέση Συμμετοχής
ΠΕΡΣΕΑΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες Υγείας	Μητρική	-	Μητρική
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες Υγείας	99,99%	Ολική	Άμεση
SKIAWORLD INVESTMENTS LIMITED	Κύπρος	Επενδυτικές	100,00%	Ολική	Άμεση
GROUP MEDICAL PURCHASING Ε.Π.Ε. ¹	Ελλάδα	Εμπορία ειδών ιατρικής χρήσεως	100,00%	Ολική	Άμεση-Έμμεση
METROPOLITAN ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ Ι.Κ.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες Υγείας	100,00%	Ολική	Άμεση
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ CRETA INTERCLINIC ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ					
- ΔΙΑΓΝΩΤΙΚΟ – ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α.Ε.	Ελλάδα	Υπηρεσίες Υγείας	90,00%	Ολική	Έμμεση
ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Ελλάδα	Επενδυτικές	100,00%	Ολική	Άμεση

¹ Το άμεσο και έμμεσο ποσοστό συμμετοχής της μητρικής στην θυγατρική εταιρεία "GROUP MEDICAL PURCHASING Ε.Π.Ε." είναι 30% και 70% αντίστοιχα. Το έμμεσο ποσοστό προκύπτει από τη συμμετοχή κατά 100% της μητρικής στην θυγατρική εταιρεία "SKIAWORLD INVESTMENTS LIMITED" η οποία συμμετέχει στο κεφάλαιο της "GROUP MEDICAL PURCHASING Ε.Π.Ε" κατά 70%.

Ίδρυση/Εξαγορά Θυγατρικών

(α) Τον Νοεμβρίου 2019 η εταιρεία «ΠΕΡΣΕΑΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ Α.Ε.», ίδρυσε την «ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» με έδρα τον Πειραιά και εγγεγραμμένο μετοχικό κεφάλαιο € 7.000.000, διαιρούμενο σε 7.000.000 μετοχές, ονομαστικής αξίας € 1 εκάστη. Από το εγγεγραμμένο μετοχικό κεφάλαιο ποσού € 7.000.000, ποσό € 6.000.000 καταβλήθηκαν στις 16 Δεκεμβρίου 2019 και ποσό € 1.000.000 καταβλήθηκε στις 10 Ιανουαρίου 2020. Η ίδρυση της «ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» εντάσσεται στο πλαίσιο απόκτησης της εταιρείας «ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ CRETA INTERCLINIC ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ – ΔΙΑΓΝΩΤΙΚΟ – ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α.Ε.»

(β) Τον Δεκέμβριο 2019 ολοκληρώθηκε μέσω της 100% θυγατρικής «ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» η συναλλαγή για την απόκτηση του 89,997% της εταιρείας «ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ CRETA INTERCLINIC ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ – ΔΙΑΓΝΩΤΙΚΟ – ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α.Ε.».

Τα στοιχεία της εξαγοράς της ανωτέρω εταιρίας σύμφωνα με το “ΔΠΧΑ 3” αναλύονται παρακάτω:

	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ CRETA INTERCLINIC ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΔΙΑΓΝΩΤΙΚΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ & ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α.Ε.	
	Λογιστική αξία κατά την ημερομηνία εξαγοράς	Εύλογη αξία κατά την ημερομηνία απόκτηση
Ενεργητικό		
Μη κυκλοφορούν Ενεργητικό		
Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις	5.698.089	5.698.089
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	105.640	105.640
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία	344.557	344.557
Σύνολο Μη Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	6.148.286	6.148.286
Κυκλοφορούν Ενεργητικό		
Αποθέματα	491.323	491.323
Πελάτες και Λοιπές Απαιτήσεις	826.839	826.839
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	579.399	579.399
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	1.897.561	1.897.561
Σύνολο Ενεργητικού	8.045.847	8.045.847
Μακροπρόθεσμες Υποπρεώσεις	2.536.932	2.536.932
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	1.831.397	1.831.397
Συνολικές Υποχρεώσεις	4.368.329	4.368.329
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.677.518	3.677.518
Ίδια κεφάλαια κατά την απόκτηση		3.677.518
Υπεραξία κατά την απόκτηση		8.940.356
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(367.874)

10. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/υποχρεώσεις

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	11.003.052	13.599.539	10.798.926	13.599.539
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(10.741.131)	(10.106.196)	(10.213.402)	(10.106.196)
	261.921	3.493.342	585.524	3.493.342

Η συνολική μεταβολή στον αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος είναι η παρακάτω:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	3.493.342	(2.587.702)	3.493.342	(2.587.702)
Προσθήκη από απόκτηση θυγατρικής (Χρέωση)/πίστωση Επίδραση αλλαγής λογιστικών πολιτικών (υιοθέτηση Δ.Π.Χ.Α. 9)	(367.030)	-	-	-
(Χρέωση)/πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	-	8.707.066	-	8.707.066
Χρέωση/(πίστωση) στα λοιπά συνολικά εισοδήματα	(2.907.883)	(386.996)	(2.951.310)	(386.996)
	43.492	(2.239.026)	43.492	(2.239.026)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	261.921	3.493.342	585.524	3.493.342

Οι μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την διάρκεια της χρήσης είναι οι παρακάτω:

Όμιλος

Αναβαλλόμενη φορολογία από:	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικής	Χρέωση/ (πίστωση) στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019
Διαφορά φορολογικής και λογιστικής βάσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων	(8.136.172)	(516.760)	(1.042.430)	(9.695.362)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(448.773)	-	38.116	(410.657)
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις	10.825.822	86.640	(1.964.191)	8.948.271
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	978.259	-	(84.998)	893.261
Αποζημιώσεις αποχώρησης και συνταξιοδοτικό πρόγραμμα προσωπικού	533.706	63.090	46.463	643.260
Λοιπές προσωρινές διαφορές μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης	(259.500)	-	142.650	(116.851)
Σύνολο	3.493.342	(367.030)	(2.864.391)	261.921

Αναβαλλόμενη φορολογία από:	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	Προσαρμογή ΔΠΧΑ 9	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	Χρέωση/ (πίστωση) στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018
Διαφορά φορολογικής και λογιστικής βάσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων	(7.204.702)	-	(7.204.702)	(931.470)	(8.136.172)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(537.209)	-	(537.209)	88.436	(448.773)
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις	3.560.187	8.707.066	12.267.253	(1.441.431)	10.825.822
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.051.279	-	1.051.279	(73.020)	978.259
Αποζημιώσεις αποχώρησης και συνταξιοδοτικό πρόγραμμα προσωπικού	574.352	-	574.352	(40.645)	533.706
Λοιπές προσωρινές διαφορές μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης	(31.608)	-	(31.608)	(227.892)	(259.500)
Σύνολο	(2.587.702)	8.707.066	6.119.364	(2.626.022)	3.493.342

Εταιρεία

Αναβαλλόμενη φορολογία από:	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2019	Χρέωση/ (πίστωση) στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019
Διαφορά φορολογικής και λογιστικής βάσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων	(8.136.172)	(1.031.461)	(9.167.633)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(448.773)	38.116	(410.657)
Πρόβλεψη για απομείωση συμμετοχών	539.911	(21.596)	518.315
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις	10.825.821	(2.007.525)	8.818.296
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	978.259	(84.998)	893.261
Αποζημιώσεις αποχώρησης και συνταξιοδοτικό πρόγραμμα προσωπικού	533.707	35.401	569.107
Λοιπές προσωρινές διαφορές μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης	(799.411)	164.246	(635.165)
Σύνολο	3.493.342	(2.907.818)	585.524

Αναβαλλόμενη φορολογία από:	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	Προσαρμογή ΔΠΧΑ 9	Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	Χρέωση/ (πίστωση) στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος	Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018
Διαφορά φορολογικής και λογιστικής βάσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων	(7.204.702)	-	(7.204.702)	(931.470)	(8.136.172)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(537.209)	-	(537.209)	88.436	(448.773)
Πρόβλεψη για απομείωση συμμετοχών	626.297	-	626.297	(86.386)	539.911
Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις	3.560.187	8.707.066	12.267.253	(1.441.432)	10.825.821
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.051.279	-	1.051.279	(73.020)	978.259
Αποζημιώσεις αποχώρησης και συνταξιοδοτικό πρόγραμμα προσωπικού	574.352	-	574.352	(40.645)	533.706
Λοιπές προσωρινές διαφορές μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης	(657.905)	-	(657.905)	(141.506)	(799.411)
Σύνολο	(2.587.702)	8.707.066	6.119.364	(2.626.022)	3.493.342

Ο φόρος που αναλογεί στα Λοιπά συνολικά εισοδήματα είναι:

Όμιλος	1/1/2019 - 31/12/2019			1/1/2018 - 31/12/2018		
	Προ φόρων	Φόρος (χρέωση) /πίστωση	Μετά από φόρους	Προ φόρων	Φόρος (χρέωση)/πίστωση	Μετά από φόρους
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση	203.261	(88.033)	115.228	(291.171)	(72.567)	(363.738)
Μεταβολή εύλογης αξίας ενσώματων παγίων	-	-	-	10.170.080	(2.163.618)	8.006.461
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	(24.028)	7.807	(16.221)	37.945	(2.842)	35.103
Προσαρμογή αναβαλλόμενης φορολογίας λόγω αλλαγής φορολογικών συντελεστών	-	123.717	123.717	-	-	-
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα	179.233	43.492	222.725	9.916.854	(2.239.028)	7.677.826

Εταιρεία	1/1/2019 - 31/12/2019			1/1/2018 - 31/12/2018		
	Προ φόρων	Φόρος (χρέωση) /πίστωση	Μετά από φόρους	Προ φόρων	Φόρος (χρέωση)/πίστωση	Μετά από φόρους
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση	203.261	(88.033)	115.228	(291.171)	(72.567)	(363.738)
Μεταβολή εύλογης αξίας ενσώματων παγίων	-	-	-	10.170.080	(2.163.618)	8.006.461
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	(24.028)	7.807	(16.221)	37.945	(2.842)	35.103
Προσαρμογή αναβαλλόμενης φορολογίας λόγω αλλαγής φορολογικών συντελεστών	-	123.717	123.717	-	-	-
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα	179.233	43.492	222.725	9.916.854	(2.239.028)	7.677.826

11. Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων

Κατωτέρω παρατίθεται η μεταβολή των Χρηματοοικονομικών στοιχείων επιμετρούμενων στην εύλογη αξία μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων.

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	80.042	371.213	80.042	371.213
Προσθήκες/Πωλήσεις	-	-	-	-
Προσαρμογή σε ευλογία αξία μέσω λοιπών συνολικών εισοδημάτων: αύξηση / (μείωση)	203.261	(291.171)	203.261	(291.171)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	283.303	80.042	283.303	80.042

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Μετοχές Τράπεζας Αττικής	4.005.000	4.005.000	4.005.000	4.005.000
Απομείωση αξίας επενδυτικών τίτλων	(3.721.697)	(3.924.958)	(3.721.697)	(3.924.958)
Σύνολο	283.303	80.042	283.303	80.042

12. Χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος

Κατωτέρω παρατίθεται ανάλυση των χρηματοοικονομικών στοιχείων επιμετρούμενων στο αποσβεσμένο κόστος του Ομίλου και της Εταιρείας.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος του Ομίλου και της Εταιρείας περιλαμβάνουν ένα ομόλογο ελληνικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος.

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο αρχής χρήσης	1.504.416	1.502.483	1.504.416	1.502.483
Αμοιβαίο κεφάλαιο ΕΤΕ	(1.504.416)	1.933	(1.504.416)	1.933
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	-	1.504.416	-	1.504.416
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό	-	1.504.416	-	1.504.416
Κυκλοφορούν ενεργητικό	-	-	-	-
Σύνολο	-	1.504.416	-	1.504.416

13. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
<i>Δοσμένες Εγγυήσεις:</i>	102.923	96.159	83.969	92.948
<i>που αναλύεται ως εξής:</i>	-	-	-	-
Εγγυήσεις Ενοικίων	47.355	47.355	44.255	44.255
Λοιπές εγγυήσεις	15.758	8.551	15	8.551
Εγγυήσεις ΔΕΗ	39.810	40.253	39.699	40.142
Σύνολο	102.923	96.159	83.969	92.948

14. Αποθέματα

Κατωτέρω παρατίθεται ανάλυση των αποθεμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας.

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Αναλώσιμα υλικά / φάρμακα	6.629.135	5.586.660	6.173.977	5.586.660
Αποθέματα εμπορευμάτων	1.452.148	1.514.414	-	-
Προκαταβολές απόκτησης αποθεμάτων	36.165	-	-	-
Προβλέψεις	(2.517.742)	(405.570)	(2.499.167)	(386.995)
Σύνολο	5.599.706	6.695.504	3.674.810	5.199.665

Η αξία ανάλωσης των αποθεμάτων που αναγνωρίστηκε στο Κόστος Πωληθέντων (σημείωση 30) την τρέχουσα χρήση για τον Όμιλο και την Εταιρεία ανέρχεται σε € 37.427.181 και € 9.325.757 (2018: € 22.354.070 και € 10.722.600).

15. Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Κατωτέρω παρατίθεται η ανάλυση των πελατών και λοιπών εμπορικών απαιτήσεων:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Πελάτες εσωτερικού	35.073.012	17.687.366	17.034.713	15.825.665
Ελληνικό Δημόσιο	109.507	3.918.692	109.507	3.918.692
Ν.Π.Δ.Δ. και Δημόσιες Επιχειρήσεις	60.799.558	56.562.411	60.781.805	56.562.411
Πελάτες επισφαλείς	3.596	3.596	-	-
Λοιποί πελάτες επίδικοι	296.668	296.848	-	-
Γραμμάτια στο χαρτοφυλάκιο	4.414.957	4.360.918	4.414.957	4.360.918
Γραμμάτια σε καθυστέρηση	2.227	2.227	-	-
Γραμμάτια για προεξόφληση	6.159	6.159	6.159	6.159
Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρονολογημένες)	1.050.760	1.284.779	1.050.760	1.057.348
Προβλέψεις για γραμμάτια και επιταγές σε καθυστέρηση	(3.478.990)	(2.783.229)	(3.478.990)	(2.783.229)
Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες	(39.439.614)	(41.642.236)	(38.870.098)	(41.339.335)
Σύνολο	58.837.840	39.697.531	41.048.813	37.608.628

Δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ εύλογων και λογιστικών αξιών.
Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται οι απαιτήσεις κατά πελατών του Ομίλου:

Όμιλος 31.12.2019

	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Πελάτες εσωτερικού	21.810.189	13.262.823	35.073.012
Ελληνικό Δημόσιο	127.260	0	127.260
Ν.Π.Δ.Δ. και Δημόσιες Επιχειρήσεις	17.165.124	43.616.681	60.781.805
Πελάτες επισφαλείς	-	3.596	3.596
Λοιποί πελάτες επίδικοι	-	296.668	296.668
Γραμμάτια στο χαρτοφυλάκιο	-	4.417.184	4.417.184
Γραμμάτια για προεξόφληση	-	6.159	6.159
Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρονολογημένες)	-	1.050.760	1.050.760
Προβλέψεις για γραμμάτια και επιταγές σε καθυστέρηση	-	(3.478.990)	(3.478.990)
Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες	(241.428)	(39.198.186)	(39.439.614)
Σύνολο	38.861.145	19.976.695	58.837.840

Ομιλος 31.12.2018

	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Πελάτες εσωτερικού	5.908.178	11.779.187	17.687.366
Ελληνικό Δημόσιο	260.124	3.658.568	3.918.692
Ν.Π.Δ.Δ. και Δημόσιες Επιχειρήσεις	15.514.697	41.047.713	56.562.410
Πελάτες επισφαλείς	-	3.596	3.596
Λοιποί πελάτες επίδικοι	-	296.848	296.848
Γραμμάτια στο χαρτοφυλάκιο	-	4.363.145	4.363.145
Γραμμάτια σε καθυστέρηση	-	-	0
Γραμμάτια για προεξόφληση	-	6.159	6.159
Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρονολογημένες)	227.432	1.057.348	1.284.780
Προβλέψεις για γραμμάτια και επιταγές σε καθυστέρηση	-	(2.783.229)	(2.783.229)
Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες	(481.742)	(41.160.494)	(41.642.236)
Σύνολο	21.428.689	18.268.842	39.697.531

Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται οι απαιτήσεις κατά πελατών της Εταιρείας:

Εταιρεία 31.12.2019

	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Πελάτες εσωτερικού	4.038.915	12.995.798	17.034.713
Ελληνικό Δημόσιο	109.507	-	109.507
Ν.Π.Δ.Δ. και Δημόσιες Επιχειρήσεις	17.165.124	43.616.681	60.781.805
Γραμμάτια στο χαρτοφυλάκιο	-	4.414.957	4.414.957
Γραμμάτια για προεξόφληση	-	6.159	6.159
Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρονολογημένες)	-	1.050.760	1.050.760
Προβλέψεις για γραμμάτια και επιταγές σε καθυστέρηση	-	(3.478.990)	(3.478.990)
Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες	(241.428)	(38.628.670)	(38.870.098)
Σύνολο	21.072.118	19.976.695	41.048.813

Εταιρεία 31.12.2018

	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Πελάτες εσωτερικού	4.046.477	11.779.187	15.825.665
Ελληνικό Δημόσιο	260.124	3.658.568	3.918.692
Ν.Π.Δ.Δ. και Δημόσιες Επιχειρήσεις	15.514.697	41.047.713	56.562.410
Γραμμάτια στο χαρτοφυλάκιο	-	4.360.918	4.360.918
Γραμμάτια για προεξόφληση	-	6.159	6.159
Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρονολογημένες)	-	1.057.348	1.057.348
Προβλέψεις για γραμμάτια και επιταγές σε καθυστέρηση	-	(2.783.229)	(2.783.229)
Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες	(481.742)	(40.857.593)	(41.339.335)
Σύνολο	19.339.556	18.269.072	37.608.628

Η κίνηση των προβλέψεων για επισφαλείς πελάτες, και γραμμάτια και επιταγές σε καθυστέρηση είναι ως ακολούθως:

	<u>Όμιλος</u>	<u>Εταιρεία</u>
Υπόλοιπο 01/01/2018	14.388.131	14.085.230
Επίδραση αλλαγής λογιστικών πολιτικών (υιοθέτηση Δ.Π.Χ.Α. 9)	30.001.312	30.001.312
Προσαρμοσμένο υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	44.389.443	44.086.542
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	1.288.950	1.288.950
Έσοδα από χρησιμοποιημένες Προβλέψεις	(1.252.928)	(1.252.928)
Υπόλοιπο 31/12/2018	44.425.465	44.122.564
Προβλέψεις από απόκτηση θυγατρικής	184.862	-
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	777.513	695.760
Έσοδα από αχρησιμοποίητες Προβλέψεις	(2.469.237)	(2.469.237)
Υπόλοιπο 31/12/2019	42.918.603	42.349.087

16. Λοιπές απαιτήσεις

Κατωτέρω παρατίθεται η ανάλυση των λοιπών απαιτήσεων:

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2018</u>	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2018</u>
Χρηματικές διευκολύνσεις προσωπικού	5.444	-	5.444	-
Ελληνικό Δημόσιο - προκαταβλημένοι και παρακρατημένοι φόροι	692.693	2.588.355	677.948	2.108.208
Ελληνικό Δημόσιο Λοιπές Απαιτήσεις	1.053.226	6.591	8.074	6.591
Λοιποί χρεώστες διάφοροι σε €	2.563.757	1.981.109	3.198.342	3.033.919
Λοιποί χρεώστες επίδικοι	275.685	275.685	275.685	275.685
Προσωπικό - Λογαριασμοί προς απόδοση	90.805	4.003	90.805	4.003
Λοιποί συνεργάτες τρίτοι - Λογαριασμοί προς απόδοση	238.514	165.644	238.514	165.644
Πάγιες προκαταβολές	213	213	213	213
Προκαταβολές σε προμηθευτές	7.105.511	6.482.961	7.105.511	6.326.277
Χρεωστικά υπόλοιπα πιστωτών διάφορων	576.624	517.052	576.624	517.052
Προβλέψεις για επισφαλείς χρεώστες διάφορους	(6.012.772)	(3.869.981)	(6.559.105)	(4.385.628)
Σύνολο	6.589.700	8.151.631	5.618.054	8.051.963

Δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ εύλογων και λογιστικών αξιών.

Η κίνηση των προβλέψεων για τις λοιπές απαιτήσεις είναι ως ακολούθως:

	<u>Όμιλος</u>	<u>Εταιρεία</u>
	<u>31/12/2019</u>	<u>31/12/2019</u>
Απογραφή 31/12/2017	(3.869.981)	(4.385.628)
Επίδραση αλλαγής λογιστικών πολιτικών (υιοθέτηση Δ.Π.Χ.Α. 9)	-	-
Προσαρμοσμένο υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	(3.869.981)	(4.385.628)
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσης	(2.142.790)	(2.173.477)
Υπόλοιπο 31/12/2019	(6.012.772)	(6.559.105)

17. Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού

Κατωτέρω παρατίθεται ανάλυση των Λοιπών κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας.

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Έξοδα επόμενων χρήσεων	472.718	107.637	410.059	107.637
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	7.253.262	8.726.936	7.221.001	8.726.936
Σύνολο	7.725.979	8.834.573	7.631.059	8.834.573

Το κονδύλι «Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα» αφορά κυρίως μη τιμολογημένες απαιτήσεις από ιδιώτες και ασφαλιστικές εταιρείες, των οποίων η έγκριση από ασφαλιστικές εταιρείες, η εκκαθάριση παραστατικών από ιδιώτες, ξένους και ασφαλιστικούς φορείς, καθώς και η νοσηλεία ασθενών δεν είχε ολοκληρωθεί κατά το τέλος της οικονομικής χρήσης.

18. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Κατωτέρω παρατίθεται ανάλυση των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου και της Εταιρείας.

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Ταμείο	115.958	136.524	110.984	136.274
Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε Ευρώ	13.326.916	6.586.856	10.223.719	6.350.253
Σύνολο	13.442.874	6.723.380	10.334.704	6.486.527

19. Μετοχικό Κεφάλαιο και Υπέρ το άρτιο

Το μετοχικό κεφάλαιο του Ομίλου και της Εταιρείας την 31/12/2019 και την 31/12/2018:

Μετοχικό κεφάλαιο	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Αριθμός μετοχών	2.777.300	2.777.300	2.777.300	2.777.300
Τιμή μετοχής	30	30	30	30
Σύνολο	83.319.000	83.319.000	83.319.000	83.319.000

Υπέρ το άρτιο	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	4.444.238	4.444.238	4.444.238	4.444.238
Σύνολο	4.444.238	4.444.238	4.444.238	4.444.238

20. Λοιπά Αποθεματικά

Τα υπόλοιπα των Λοιπών αποθεματικών του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Όμιλος	Σημ.	Τακτικό	Αποθεματικό	Αποθεματικό	Λοιπά	Σύνολο
		αποθεματικό	Διαθέσιμα Προς Πώληση	Αναπροσαρμογής ενσώματων ακινητοποιήσεων	Αποθεματικά θυγατρικής που συγχωνεύτηκε	
Υπόλοιπο 01/01/2018		449.707	(2.580.013)	5.689.637	(7.438)	3.551.892
Μεταφορά από/σε Αποτελέσματα εις νέον	10	-	(363.738)	-	-	(363.738)
Ανακύκλωση αποθεματικού στα αποτελέσματα		-	-	8.006.461	-	8.006.461
Υπόλοιπο 31/12/2018		449.707	(2.943.751)	13.696.098	(7.438)	11.194.616
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση, καθαρό από φόρους	10	-	115.228	-	-	115.228
Μεταβολή αξίας Ενσώματων ακινητοποιήσεων	10	-	-	123.717	-	123.717
Υπόλοιπο 31/12/2019		449.707	(2.828.523)	13.819.815	(7.438)	11.433.561
Εταιρεία	Σημ.	Τακτικό	Αποθεματικό	Αποθεματικό	Λοιπά	Σύνολο
		αποθεματικό	Διαθέσιμα Προς Πώληση	Αναπροσαρμογής ενσώματων ακινητοποιήσεων	Αποθεματικά θυγατρικής που συγχωνεύτηκε	
Υπόλοιπο 01/01/2018		448.531	(2.580.013)	5.689.637	(6.262)	3.551.894
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση, καθαρό από φόρους	10	-	(363.739)	-	-	(363.739)
Ανακύκλωση αποθεματικού στα αποτελέσματα		-	-	8.006.461	-	8.006.461
Υπόλοιπο 31/12/2018		448.531	(2.943.752)	13.696.098	(6.262)	11.194.616
Μεταβολή αξίας Διαθεσίμων προς πώληση, καθαρό από φόρους	10	-	115.228	-	-	115.228
Μεταβολή αξίας Ενσώματων ακινητοποιήσεων	10	-	-	123.718	-	123.717
Υπόλοιπο 31/12/2019		448.531	(2.828.523)	13.819.816	(6.262)	11.433.561

21. Προβλέψεις για παροχές στους εργαζόμενους

Ο Όμιλος και η Εταιρεία, αναγνωρίζει ως υποχρέωση παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, την παρούσα αξία της νομικής δέσμευσης που έχει αναλάβει για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης. Η σχετική υποχρέωση υπολογίστηκε κατόπιν αναλογιστικών μελετών. Συγκεκριμένα, οι σχετικές μελέτες αφορούσαν στη διερεύνηση και υπολογισμό των αναλογιστικών μεγεθών που απαιτούνται από τις προδιαγραφές που θέτουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ 19) και είναι υποχρεωτικό να καταχωρηθούν στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης και στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών εισοδημάτων κάθε επιχείρησης. Οι κύριες παραδοχές της αναλογιστικής μελέτης είναι οι εξής:

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,15%	1,70%	1,15%	1,70%
Μελλοντικές αυξήσεις αποδοχών	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Μέσος ετήσιος ρυθμός μακροχρόνιας αύξησης πληθωρισμού	1,50%	2,00%	1,50%	2,00%

Τα ποσά, τα οποία αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων αναλύονται ως εξής:

Συστατικά της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	205.414	177.421	182.653	175.849
Χρηματοοικονομικό κόστος	36.082	33.585	36.082	33.585
Κόστος διακανονισμών	37.351	63.043	37.351	63.043
Συνολική επιβάρυνση αποτελεσμάτων χρήσης	278.847	274.049	256.086	272.477
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα (OCI)				
Καθαρή αναλογιστική κέρδη/(ζημία) αναγνωρισμένη στην χρήση	(24.028)	37.945	(24.028)	37.945
Σωρευτικό ποσό που καταχωρείται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα	(24.028)	37.945	(24.028)	37.945

Ανάλυση της υποχρέωσης που καταχωρήθηκε στην κατάσταση οικονομικής θέσης:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υπόλοιπο έναρξης	2.158.158	2.002.284	2.134.825	1.980.523
Σωρευτικό ποσό που καταχωρείται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα	24.028	(37.945)	24.028	(37.945)
Παροχές που καταβλήθηκαν μέσα στη χρήση	(43.659)	(80.230)	(43.659)	(80.230)
Συνολική επιβάρυνση αποτελεσμάτων χρήσης	278.847	274.049	256.086	272.477
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού από απόκτηση θυγατρικής	327.009	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	2.744.383	2.158.158	2.371.280	2.134.825

Οι αναμενόμενες μελλοντικές πληρωμές που προκύπτουν από τα προγράμματα καθορισμένων παροχών έχουν ως εξής:

	Όμιλος	Εταιρεία
	31/12/2019	31/12/2019
Από 0-1 έτη	295.707	295.707
Από 1-5 έτη	259.951	259.951
Από 5-10 έτη	500.449	454.355
Από 10 έτη και άνω	6.637.605	6.637.605
Συνολικές αναμενόμενες πληρωμές	7.693.712	7.647.618

Η ανάλυση ευαισθησίας της Πρόβλεψης για παροχές στους εργαζόμενους από μεταβολές στις κυριότερες παραδοχές είναι:

		ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	Μεταβολή στην παραδοχή κατά	31/12/2019	31/12/2019
Προεξοφλητικό επιτόκιο	+/- 0,50%	- 7% / + 8%	- 7% / + 8%
Ρυθμός μεταβολής μισθολογίου	+/- 0,50%	+ 8% / - 7%	+ 8% / - 7%

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού του Ομίλου και της Εταιρείας στο τέλος της τρέχουσας χρήσης ανέρχεται σε 1.136 (31.12.2018: 993) και 992 (31.12.2018: 986).

22. Δανειακές υποχρεώσεις

Τα υπόλοιπα των Δανειακών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Χρηματοδοτική μίσθωση	-	4.088.710	-	4.088.710
Ομολογιακά δάνεια	49.170.475	42.249.668	47.814.850	42.249.668
Μείον: Έξοδα ομολογιακών δανείων	(589.577)	(208.908)	(589.577)	(208.908)
Σύνολο Μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	48.580.898	46.129.470	47.225.273	46.129.470
Τράπεζες - λ/σμοί δανειακών υποχρεώσεων και Factoring	19.142.568	10.168.611	14.132.928	10.168.611
Χρηματοδοτική μίσθωση	-	909.252	-	909.252
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση	3.323.067	1.600.000	3.021.817	1.600.000
Μείον: Έξοδα ομολογιακών δανείων	(106.302)	(40.000)	(106.302)	(40.000)
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	22.359.333	12.637.863	17.048.442	12.637.863
Σύνολο Δανειακών υποχρεώσεων	70.940.230	58.767.333	64.273.715	58.767.333

Ο δανεισμός είναι αποπληρωτέος ως ακολούθως:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Άμεσα ή εντός ενός έτους	22.465.635	12.677.863	17.154.745	12.677.863
Εντός του δεύτερου έτους	11.839.980	18.688.133	11.538.730	18.688.133
Από 3 έως και 5 χρόνια	37.179.870	27.650.245	36.276.120	27.650.245
Μετά από 5 χρόνια	150.625	-	-	-
Μείον έξοδα ομολογιακών δανείων	(695.879)	(248.908)	(695.879)	(248.908)
Σύνολο	70.940.230	58.767.333	64.273.715	58.767.333
Μείον: Ποσά πληρωτέα εντός 12 μηνών (περιλαμβάνονται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις)	22.359.333	12.637.863	17.048.443	12.637.863
Ποσά πληρωτέα μετά από 12 μήνες	48.580.897	46.129.470	47.225.272	46.129.470

Κίνηση υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές δραστηριότητες

Υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες είναι εκείνες των οποίων οι ταμειακές ροές ταξινομήθηκαν, ή θα ταξινομηθούν στο μέλλον, στην κατάσταση ταμειακών ροών ως ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη κίνηση των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές δραστηριότητες για την Εταιρεία και τον Όμιλο:

Όμιλος	31/12/2018	Μισθώσεις που αναγνωρίστηκαν κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16	Χρηματοδοτικές Ταμειακές Ροές	Νέες μισθώσεις	Λοιπά	31/12/2019
Υποχρεώσεις Μισθώσεων	4.997.962	1.226.351	(2.891.216)	240.434	108.525	3.682.057
	58.767.333	1.226.351	12.472.716	240.434	1.766.001	74.622.288
Εταιρεία	31/12/2018	Μισθώσεις που αναγνωρίστηκαν κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16	Χρηματοδοτικές Ταμειακές Ροές	Νέες μισθώσεις	Λοιπά	31/12/2019
Υποχρεώσεις Μισθώσεων	4.997.962	1.186.568	-2.888.647	276.406		3.572.288
	58.767.333	1.186.568	7.475.285	276.406	140.413	67.846.004

Η στήλη «λοιπά» περιλαμβάνει προσθήκες από απόκτηση θυγατρικής καθώς και την επίδραση των δεδουλευμένων τόκων των δανείων.

23. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Τα υπόλοιπα των Λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.005.000	-	-	-
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις ρυθμισμένων οφειλών	-	930.358	-	930.358
Ασφαλιστικών ταμείων				
Σύνολο	2.005.000	930.358	-	930.358

24. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Τα υπόλοιπα των Προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Προμηθευτές εσωτερικού	41.177.218	29.590.179	26.129.753	29.073.718
Προμηθευτές εξωτερικού	269.858	617.638	263.891	617.638
Ν.Π.Δ.Δ. και Δημόσιες Επιχειρήσεις	5.540.522	6.048.665	5.540.522	6.048.665
Προμηθευτές εσωτερικού λογαριασμός παγίων στοιχείων	-	9.837	-	-
Επιταγές πληρωτέες (μεταχρονολογημένες)	5.593.611	4.529.610	4.886.422	4.226.875
Σύνολο	52.581.210	40.795.929	36.820.588	39.966.896

Δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ εύλογων και λογιστικών αξιών.

25. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

Ο φόρος εισοδήματος για τη χρήση 2019 σύμφωνα με τον Ν. 4646/2019 (ΦΕΚ 201/Α/12.12.2019) υπολογίστηκε προς 24% ενώ για τη χρήση 2018 σύμφωνα με τον Νόμο 4334 (ΦΕΚ Α' 80/16.07.2015) υπολογίστηκε προς 29% επί του φορολογητέου κέρδους.

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Υποχρέωση Φόρου εισοδήματος	377.790	281.791	-	281.791
Σύνολο	377.790	281.791	-	281.791

Ο φόρος εισοδήματος στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης για τον Όμιλο και την Εταιρεία αναλύεται ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Φόρος εισοδήματος	1.715.454	2.743.638	1.048.585	2.438.374
Αναβαλλόμενη φορολογία	2.907.883	390.751	2.951.310	386.993
Σύνολο	4.623.337	3.134.389	3.999.894	2.825.368

Ο φόρος επί των κερδών προ φόρων της εταιρίας διαφέρει από το ποσό που θα προέκυπτε εάν εφαρμοζόταν ο ονομαστικός φορολογικός συντελεστής που ισχύει στην χώρα στην οποία έχει έδρα η Εταιρία, ως ακολούθως:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Κέρδη/(Ζημιές) προ φόρων	6.091.189	3.813.895	3.378.750	2.848.623
Φόρος υπολογιζόμενος βάσει του θεσπισμένου φορολογικού συντελεστή που ισχύει στην έδρα της μητρικής εταιρείας, δηλ. 24%	1.461.645	1.106.030	810.900	826.101
Διαφορές φορολογικού ελέγχου	(45.333)		(55.205)	-
Έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	1.512.278	857.601	1.500.201	857.601
Επίδραση αλλαγής φορολογικού συντελεστή	133.763	1.287.360	133.763	1.287.360
Λοιπά	1.560.743	(116.602)	1.610.236	(145.694)
Σύνολο	4.623.337	3.134.389	3.999.894	2.825.368

26. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2019	31/12/2018
Πιστωτικά υπόλοιπα απαιτήσεων	978.454	2.276.853	978.454	2.276.853
Μερίσματα πληρωτέα	171.034	171.034	171.034	171.034
Καταθέσεις μετόχων	5.326	3.326	5.326	5.326
Αποδοχές προσωπικού πληρωτέες	56.411	-	-	-
Δικαιούχοι χρηματικών εγγυήσεων	40.544	40.544	40.544	40.544
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σε Ευρώ	1.783.577	997.359	673.346	927.643
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις προς απόδοση	15.220.954	15.935.319	15.220.954	15.935.319
Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ΤΣΑΥ	1.459.974	1.549.160	1.317.469	1.535.792
Επικουρικά ταμεία	26.302	19.891	25.093	18.682
Λοιποί φόροι-τέλη	2.604.587	2.849.717	2.353.212	2.846.806
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	17.091	-	-	-
Κέρδη από Sale and leaseback	-	9.844	-	9.844
Σύνολο	22.364.255	23.853.046	20.785.433	23.767.843

27. Λοιπές προβλέψεις

	Προβλέψεις για εξαιρετικούς κινδύνους και έκτακτα έξοδα	Λοιπές προβλέψεις	Σύνολο
Υπόλοιπο 01/01/2018	-	50.000	50.000
Υπόλοιπο 31/12/2018	-	50.000	50.000
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικής	400.000	-	400.000
Μεταφορά από/σε Αποτελέσματα εις νέον	-	(50.000)	(50.000)
Υπόλοιπο 31/12/2019	400.000	-	400.000

28. Κύκλος εργασιών

Οι Πωλήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται παρακάτω:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Πωλήσεις υπηρεσιών	137.088.709	138.200.446	137.088.709	138.200.446
Πωλήσεις εμπορευμάτων	20.262.309	2.103.397	-	-
Επιστροφές / εκπτώσεις	(46.132.032)	(49.124.033)	(46.132.032)	(49.124.033)
Σύνολο	111.218.987	91.179.809	90.956.678	89.076.413

29. Ποσά μηχανισμών επιστροφής Rebate & Claw back

	Όμιλος		Εταιρεία	
	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Rebate & Claw back	6.640.181	5.994.659	6.640.181	5.994.659
Σύνολο	6.640.181	5.994.659	6.640.181	5.994.659

Αναφορικά με την υιοθέτηση μέτρων κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 100 του ν.4172/2013 έχουν τεθεί από τον Ιούλιο 2013 (με αναδρομική ισχύ από 01/01/2013) σε εφαρμογή τα εξής:

α) ο μηχανισμός αυτόματης επιστροφής (Claw-back) δαπανών νοσηλείας, διαγνωστικών εξετάσεων και φυσικοθεραπείας. Βάσει του μηχανισμού, η μηνιαία δαπάνη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ) για διαγνωστικές εξετάσεις, νοσηλεία και φυσικοθεραπείες που παρέχονται από συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους υπηρεσιών υγείας, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/12 των εγκεκριμένων πιστώσεων του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ. Το υπερβάλλον ποσό, το οποίο αναζητείται εκ μέρους του ΕΟΠΥΥ από τους συμβεβλημένους ιδιώτες παρόχους των ανωτέρω υπηρεσιών υγείας, υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση και καταβάλλεται εντός μηνός από την έγγραφη ατομική ειδοποίηση σε λογαριασμό τραπεζής που θα υποδείξει ο ΕΟΠΥΥ.

Το συνολικό ποσό της επιστροφής (claw-back) υπολογίζεται σε εξαμηνιαία βάση, υπολογίζοντας τη διαφορά ανάμεσα στην προϋπολογισμένη και την πραγματική δαπάνη, που προκύπτει από την αιτούμενη από τους παρόχους δαπάνη, αφού αφαιρεθούν τυχόν επιστροφές rebate και λοιπές μη αποδεκτές δαπάνες κατά το χρόνο υπολογισμού.

β) η καθιέρωση ποσοστού επί των οφειλών του ΕΟΠΥΥ για νοσηλεία, διαγνωστικές εξετάσεις και φυσικοθεραπείες των ασφαλισμένων του προς τους συμβεβλημένους με τον ΕΟΠΥΥ ιδιώτες παρόχους των ως άνω υπηρεσιών υγείας, υπέρ του Οργανισμού ως επιστροφή (Rebate) για κάθε μήνα.

Το ποσό επιστροφής ("rebate") υπολογίζεται σε μηνιαία βάση, και αφαιρείται από τους υπόχρεους παρόχους υπηρεσιών υγείας, υπό μορφή πιστωτικού σημειώματος επί της υποβολής εκάστου μηνός.

Ο ΕΟΠΥΥ επιπλέον δύναται να συμψηφίζει τα παραπάνω ποσά επιστροφής ("rebate") με ισόποσες οφειλές του προς τους παρόχους εντός του ίδιου ή/και του προηγούμενου έτους, όπως αυτές προκύπτουν από τα νόμιμα παραστατικά τους.

Η εταιρία για τα ανωτέρω έχει προσφύγει μαζί με τις υπόλοιπες ιδιωτικές κλινικές ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά των Υπουργικών Αποφάσεων και των ατομικών σημειωμάτων για το rebate και το claw back που έχουν επιβληθεί επί των τιμολογίων των ιδιωτικών κλινικών προς τον ΕΟΠΥΥ, καθώς και κατά σχετικών αποφάσεων

του ΔΣ του ΕΟΠΥΥ που επαναπροσδιορίζουν μονομερώς την χρέωση συγκεκριμένων ιατρικών πράξεων προς τον ΕΟΠΥΥ από τις ιδιωτικές κλινικές. Σύμφωνα με το νόμο 4549 / 2018 ΦΕΚ Α105/14-6-2018 άρθρο 25, οι διατάξεις των (α) και (β) ανωτέρω, έχουν διάρκεια έως την 31/12/2022.

Επιπλέον με την απόφαση Αριθμ. Γ3γ/Γ.Π./58976/2017 (ΦΕΚ Β' 2746/04.08.2017) του αναπληρωτή υπουργού Υγείας, κατηγοριοποιήθηκαν οι υπηρεσίες υγείας οι οποίες υπόκεινται σε έκπτωση (rebate) ενώ καθορίστηκαν αντίστοιχα και τα ποσοστά, τα οποία διαμορφώνονται κλιμακωτά ανάλογα με το ύψος της υποβαλλόμενης μηνιαίας δαπάνης. Η εφαρμογή της εν λόγω υπουργικής απόφασης έχει ισχύ από την 01/08/2017.

Ο ΕΟΠΥΥ κοινοποίησε, με την αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων στον Όμιλο και την Εταιρεία, τα ποσά του claw-back, που αντιστοιχούν στις χρήσεις 2013 έως και 2018.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 90 του υπ' αρ. 4368/2016 Νόμου «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (αρ. ΦΕΚ 21/21-2-2016), οι δαπάνες των παρόχων υγείας, πλην φαρμακοποιών, που πραγματοποιήθηκαν από την 01/01/2016 και υποβάλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΟΠΥΥ εκκαθαρίζονται με δειγματοληψία, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αφορά ποσοστό μικρότερο του πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού αριθμού των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών δαπανών ασφαλισμένων εκάστου παρόχου και κατ' ελάχιστο αριθμό 10 δικαιολογητικών δαπάνης. Ο ΕΟΠΥΥ δύναται να ελέγξει οριστικά και να εκκαθαρίσει τις μη εκκαθαρισθείσες οφειλές του ΕΟΠΥΥ προς τους παρόχους του, πλην φαρμακοποιών και νοσοκομείων Ε.Σ.Υ., που αφορούν τα έτη 2012-2015, σύμφωνα με τα ανωτέρω. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται οι συμβεβλημένοι πάροχοι που έχουν υπαχθεί στη διαδικασία του άρθρου 100 παρ. 6 του ν. 4172/2013 (Α'167). Κατά συνέπεια οι υποβληθείσες δαπάνες των κλινικών του Ομίλου για τη χρήση 2016 έχουν ελεγχθεί από τους αρμόδιους φορείς του ΕΟΠΥΥ και οι όποιες περικοπές προέκυψαν (ήτοι rebate, μη αποδεκτές δαπάνες και claw-back) θεωρούνται οριστικές.

Με την απόφαση 194/448/08-02-2018 του Δ.Σ. του ΕΟΠΥΥ αποφασίσθηκε ομόφωνα η έγκριση της μεθοδολογίας που θα ακολουθηθεί για τον υπολογισμό του clawback 2017, για τις περιπτώσεις των παρόχων όπου η υποβαλλόμενη δαπάνη τους, περιλαμβάνει εντός αυτής προκληθείσα δαπάνη περισσότερων από μίας υποκατηγορίας παρεχόμενης υπηρεσίας υγείας. Συγκεκριμένα για αυτές τις περιπτώσεις τα ποσά rebate και περικοπής κάθε παρόχου, όπως έχουν προσδιοριστεί βάση της Υ.Α. Γ3γ/Γ.Π.58976 και της Κ.Υ.Α. Β2β/οικ.38642 αντίστοιχα, επιμερίζονται σε κάθε υποκατηγορία παρεχόμενης υπηρεσίας υγείας της Γ3γ/37400 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει (αρ. ΦΕΚ 26/15-01-2018), με βάση την ποσοστιαία αναλογία δαπάνης της υποκατηγορίας επί της αρχικά υποβαλλόμενης δαπάνης κάθε παρόχου.

Τέλος, τον Αύγουστο του 2019 υπογράφηκε μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και τις κλινικές του Ομίλου για την αποτελεσματική εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων στους οποίους χορηγούνται νοσοκομειακά ογκολογικά φάρμακα καθορίζοντας τη διαδικασία συγκεντρωτικής παραλαβής μέσω εξουσιοδότησης από τον ασφαλισμένο.

30. Έξοδα ανά κατηγορία

Τα έξοδα ανά κατηγορία του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται παρακάτω:

<u>Κόστος Πωληθέντων:</u>	Σημ.	Όμιλος		Εταιρεία	
		1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		22.922.957	22.593.571	22.922.957	22.593.571
Αμοιβές και έξοδα τρίτων		8.920.926	8.783.839	8.920.926	8.781.008
Παροχές τρίτων		6.076.097	6.065.623	6.076.097	6.065.623
Φόροι - Τέλη		505.492	639.662	505.492	638.698
Διάφορα έξοδα		3.615.527	4.305.788	14.375.195	14.673.183
Αποσβέσεις παγίων	5,6,8	7.691.993	7.394.661	7.698.027	7.394.661
Προβλέψεις εκμετάλλευσης		632.795	230.411	632.795	230.411
Ανάλωση αποθεμάτων	14	37.427.181	22.354.070	9.325.757	10.722.600
Ιδιοπαραγωγή και αξία καταστραφέντων ακατάλληλων αποθεμάτων		-	(11.247)	-	(11.247)
Σύνολο		87.792.970	72.356.379	70.457.247	71.088.508

<u>Έξοδα Διάθεσης:</u>	Σημ.	Όμιλος		Εταιρεία	
		1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		505.977	464.694	398.092	392.371
Αμοιβές και έξοδα τρίτων		169.272	169.614	154.925	152.495
Παροχές τρίτων		109.367	110.923	105.521	105.339
Φόροι - Τέλη		9.409	11.928	8.779	11.092
Διάφορα έξοδα		71.460	78.961	249.647	254.822
Αποσβέσεις παγίων	5,6,8	144.177	132.807	133.688	128.419
Προβλέψεις εκμετάλλευσης		52.795	4.001	10.989	4.001
Σύνολο		1.062.457	972.929	1.061.641	1.048.541

<u>Έξοδα Διοίκησης:</u>	Σημ.	Όμιλος		Εταιρεία	
		1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		607.453	547.706	445.625	439.222
Αμοιβές και έξοδα τρίτων		1.105.643	1.073.501	854.122	1.045.592
Παροχές τρίτων		125.339	126.293	118.120	117.916
Φόροι - Τέλη		11.002	14.666	9.827	12.416
Διάφορα έξοδα		93.899	100.919	279.456	285.249
Αποσβέσεις παγίων	5,6,8	165.425	150.335	149.651	143.753
Προβλέψεις εκμετάλλευσης		75.010	4.479	12.302	4.479
Σύνολο		2.183.771	2.017.899	1.869.102	2.048.628

31. Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως

Τα Λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται παρακάτω:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών σε τρίτους	208.362	115.598	208.362	115.598
Προμήθειες - Μεσιτείες	3.275	60.956	3.275	60.956
Ενοίκια κτιρίων -τεχνικών έργων	142.900	141.372	142.975	141.372
Έσοδα από ακρησιμοποίητες Προβλέψεις	50.000	-	-	-
Έκτακτα κέρδη / Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	(202)	1.960	(202)	1.960
Έκτακτα και ανόργανα έσοδα	128.260	45.194	128.260	20.375
Σύνολο	532.595	365.080	482.670	340.261

32. Λοιπά έξοδα εκμεταλλεύσεως

Τα Λοιπά έξοδα εκμεταλλεύσεως του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται παρακάτω:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Έκτακτα και ανόργανα έξοδα	2.334.303	883.137	2.398.171	882.797
Έκτακτες ζημιές	-	25.967	-	25.967
Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	571.644	2.749.264	571.427	2.749.264
Σύνολο	2.905.947	3.658.367	2.969.598	3.658.028

Το μεγαλύτερο μέρος των έκτακτων εξόδων, κατά το ποσό 2,1 εκ ευρώ, αφορά σε παραγραφές απαιτήσεων ΦΠΑ κατασκευαστικής περιόδου 1999-2001 μη αναγνωρισθείσα.

33. Χρηματοοικονομικά έσοδα

Τα Χρηματοοικονομικά έσοδα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται παρακάτω:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Πιστωτικοί τόκοι	109.551	62.998	109.448	62.979
Σύνολο	109.551	62.998	109.448	62.979

34. Χρηματοοικονομικά έξοδα

Τα Χρηματοοικονομικά έξοδα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται παρακάτω:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Τόκοι και έξοδα ομολογιακών δανείων	1.929.993	1.070.184	1.929.993	1.070.184
Τόκοι και έξοδα λοιπών τραπεζικών χρηματοδοτήσεων	1.140.748	1.576.711	1.131.215	1.576.711
Προμήθειες εγγυητικών επιστολών και λοιπά συναφή	496	73.363	496	73.363
με τις χρηματοδοτήσεις έξοδα				
Λοιπά συναφή με τις χρηματοδοτήσεις έξοδα	2.809	34.678	-	33.585
Σύνολο	3.074.047	2.754.936	3.061.704	2.753.843

35. Λοιπά έκτακτα αποτελέσματα

	Όμιλος		Εταιρεία	
	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018	1/1/2019 - 31/12/2019	1/1/2018 - 31/12/2018
Προβλέψεις απομείωσης αποθεμάτων	2.110.573	38.823	2.110.573	38.823
Σύνολο	2.110.573	38.823	2.110.573	38.823

36. Ενδεχόμενες απαιτήσεις / υποχρεώσεις

Εγγυητικές επιστολές

Ο Όμιλος έχει δώσει εγγυητικές επιστολές τραπεζών σε τρίτους στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του που αναλύονται ανά εταιρεία ως εξής:

Αρ. Εγγυητικής	Τρ. Έκδοσης	Ποσό	Προς	Σημειώσεις
LD1231700031	Τράπεζα Απτικής	7.014	ΣΤΑΣΥ	Εγγύηση καλής εκτέλεσης
LD1408600030	Τράπεζα Απτικής	6.385	ΔΕΔΗΕ	Εγγύηση καλής εκτέλεσης
633/737187-0/Γ'	ΕΤΕ	16.000	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ	Αντικατάστασης Κρατήσεων
633/735850-4/Β'	ΕΤΕ	2.614	ΔΕΗ	Καλής Εκτέλεσης
633/738924-8/Β'	ΕΤΕ	1.497	ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΕ	Καλής Εκτέλεσης

Νομικές υποθέσεις

Κατά των εταιρειών του Ομίλου και των συνεργατών ιατρών, έχουν ασκηθεί αγωγές από ασθενείς και κληρονόμους αυτών, που έχουν ως αντικείμενο απαιτήσεις, κυρίως για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης από επικαλούμενα ιατρικά λάθη.

Τα αιτούμενα κονδύλια των ανωτέρω υποθέσεων, όπως αναφέρονται στα σχετικά δικόγραφα, ανέρχονται σε ποσά τα οποία εκτιμάται ότι δεν πρόκειται να επιδικασθούν από τα Ελληνικά Δικαστήρια, σύμφωνα με τη μέχρι σήμερα νομολογία. Η έκβαση των περισσότερων από τις προαναφερόμενες δικαστικές υποθέσεις προβλέπεται θετική για τις εταιρείες του Ομίλου και εκτιμάται ότι δεν θα έχει ουσιώδη επίπτωση στην οικονομική τους κατάσταση. Η Εταιρεία

δηλώνει ότι ακόμη και σε περίπτωση που ευδοκιμήσουν ορισμένες εκ των προαναφερόμενων απαιτήσεων, θα καλυφθούν σχεδόν στο σύνολό τους από τις ασφαλιστικές εταιρείες με τις οποίες έχει συνάψει συμβάσεις για αστική επαγγελματική ευθύνη τόσο η Εταιρεία όσο και οι συνεργάτες ιατροί.

Η Διοίκηση και οι νομικοί σύμβουλοι της Εταιρείας εκτιμούν ότι οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της μητρικής Εταιρείας, καθώς και των εταιρειών του Ομίλου παρουσιάζονται παρακάτω:

Επωνυμία	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις
ΠΕΡΣΕΑΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ Α.Ε.	2019
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ Α.Ε.	Υπό εκκαθάριση
GROUP MEDICAL PURCHASING Ε.Π.Ε.	2019
SKIAWORLD INVESTMENTS LIMITED	2017 – 2018 -2019
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ CRETA INTERCLINIC ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ – ΔΙΑΓΝΩΤΙΚΟ – ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Α.Ε.	2019
ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	2019

Όσον αφορά την Μητρική εταιρεία και την θυγατρική της Group Medical Purchasing Ε.Π.Ε οι χρήσεις 2011 έως και 2018 έχουν ελεγχθεί από τον εκλεγμένο κατά Κ.Ν. 2190/1920 τακτικό ελεγκτή, σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 2238/1994 και άρθρο 65Α ν.4174/13 και εκδόθηκαν σχετικά πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης χωρίς επιφυλάξεις. Παρόλο που για τις χρήσεις που ξεκινούν από 1.1.2016 και μετά η διενέργεια του ειδικού φορολογικού ελέγχου από τον τακτικό ελεγκτή δεν είναι υποχρεωτική, η Διοίκηση της Εταιρείας αποφάσισε την ανάθεση του ελέγχου για τη χρήση του 2018 στους τακτικούς ελεγκτές της Μητρικής εταιρείας και της θυγατρικής της. Για τη χρήση 2019 η εταιρία και οι θυγατρικές της δεν έχουν ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές, ωστόσο εκτιμάται ότι δεν αναμένονται σημαντικές διαφοροποιήσεις στις φορολογικές υποχρεώσεις που έχουν ενσωματωθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

Σύμφωνα με τη ΠΟΛ.1006/05.01.2016 δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας. Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο. Ωστόσο εκτιμάται από την διοίκηση της Εταιρείας ότι τα αποτελέσματα από τέτοιους μελλοντικούς ελέγχους από τις φορολογικές αρχές, αν τελικά πραγματοποιηθούν, δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση της Εταιρείας.

Σημειώνεται ότι με βάση την απόφαση ΣτΕ 2932/2017 κρίθηκαν αντισυνταγματικοί όλοι οι νόμοι με τους οποίους δόθηκαν παρατάσεις στις αρχικές ή εκ παρατάσεως προθεσμίες παραγραφής. Με βάση την παραπάνω απόφαση στις 31.12.2019 θεωρείται ότι έχει παραγραφεί το σύνολο των ανέλεγκτων χρήσεων μέχρι και τη χρήση 2013, των ως άνω εταιρειών που εδρεύουν στην Ελλάδα.

37. Συναλλαγές και Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη

Όμιλος

31.12.2019	Σχέση Συμμετοχής	Πωλήσεις Αγαθών και Υπηρεσιών	Αγορές Αγαθών και Υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
IONIS DEVELOPMENT ΑΕ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	1.380.760	5.181.447	-
ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ κ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ					
ΥΓΕΙΑ ΑΕ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	9.929.175	138.690	7.059.008	171.436
ΑΛΦΑ LAB	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	12.362	-	12.362
Υ-LOGIMED Α.Ε.	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	3.160.851	-	2.596.403
ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	3.564.880	886	2.741.449	1.099
METROPOLITAN GENERAL HOSPITAL S.A.	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	6.816.206	2.175	7.302.811	2.697
ΤΕΟΔΟΜΗ ΑΚΤΕ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	-	-	-
ΜΕΤΟΧΟΙ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	-	296.885	171.034
Σύνολο		20.310.261	4.695.724	22.581.600	2.955.030

Όμιλος

31.12.2018	Σχέση Συμμετοχής	Πωλήσεις Αγαθών και Υπηρεσιών	Αγορές Αγαθών και Υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
IONIS DEVELOPMENT ΑΕ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	1.303.805	4.752.342	-
ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ κ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ					
ΥΓΕΙΑ ΑΕ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	-	-	2.139
Υ-LOGIMED Α.Ε.	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	76.193	-	405.415
METROPOLITAN GENERAL HOSPITAL S.A.	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	2.118.586	-	2.122.985	-
ΜΕΤΟΧΟΙ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	-	251.712	171.034
Σύνολο		2.118.586	1.379.998	7.127.040	578.588

Εταιρεία

31.12.2019	Σχέση Συμμετοχής	Πωλήσεις Αγαθών και Υπηρεσιών	Αγορές Αγαθών και Υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ Α.Ε.	Θυγατρική	-	-	1.068.597	-
SKIAWORLD INVESTMENTS LIMITED	Θυγατρική	-	-	251.314	-
GROUP MEDICAL PURCHASING Ε.Π.Ε.	Θυγατρική	-	11.155.695	-	10.665.917
ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΑΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ Ι.Κ.Ε	Θυγατρική	-	-	-	-
ΠΕΡΣΕΥΣ ΚΡΗΤΗ Μ.Ε.Π.Ε	Θυγατρική	75	-	7.352	-
Σύνολο Α		75	11.155.695	1.327.263	10.665.917

IONIS DEVELOPMENT ΑΕ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	1.380.760	5.181.447	-
ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ κ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ					
ΥΓΕΙΑ ΑΕ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	138.690	-	171.436
ΑΛΦΑ LAB	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	12.362	-	12.362
Υ-LOGIMED Α.Ε.	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	3.160.851	-	2.596.403
ΜΗΤΕΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	886	-	1.099

METROPOLITAN GENERAL HOSPITAL S.A.	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	50.152	2.175	29.459	2.697
ΤΕΟΔΟΜΗ ΑΚΤΕ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	-	-	-
ΜΕΤΟΧΟΙ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	-	296.885	171.034
Σύνολο Β		50.152	4.695.724	5.507.791	2.955.030
Γενικά Σύνολα		50.227	15.851.419	6.835.053	13.620.947

31.12.2018		Εταιρεία			
	Σχέση Συμμετοχής	Πωλήσεις Αγαθών και Υπηρεσιών	Αγορές Αγαθών και Υπηρεσιών	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ Α.Ε.	Θυγατρική	-	-	544.781	-
SKIAWORLD INVESTMENTS LIMITED	Θυγατρική	-	10.749.104	71.634	-
GROUP MEDICAL PURCHASING Ε.Π.Ε.	Θυγατρική	-	-	-	12.635.312
METROPOLITAN ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ Ι.Κ.Ε	Θυγατρική	-	-	102.030	-
Σύνολο Α		-	10.749.104	718.446	12.635.312
IONIS DEVELOPMENT ΑΕ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	1.303.805	4.752.342	-
ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ κ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ ΥΓΕΙΑ ΑΕ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	-	-	2.139
METROPOLITAN GENERAL HOSPITAL S.A.	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	15.189	-	15.189	-
Υ-LOGIMED Α.Ε.	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	61.712	-	251.323
ΜΕΤΟΧΟΙ	Λοιπά συνδεδεμένα Μέρη	-	-	251.712	171.034
Σύνολο Β		15.189	1.365.517	5.019.243	424.496
Γενικά Σύνολα		15.189	12.114.621	5.737.689	13.059.808

Επιπλέον οι συναλλαγές του ομίλου και της Εταιρείας με διευθυντικά στελέχη και μέλη διοίκησης για το 2019 ήταν € 464.540 και € 387.688 αντίστοιχα, ενώ για το 2018 ήταν € 873.312 για τον Όμιλο και € 818.736 για την Εταιρεία.

38. Ανειλημμένες υποχρεώσεις

Δεσμεύσεις

Δεσμεύσεις για επένδυση κεφαλαίου

Οι δεσμεύσεις για επένδυση κεφαλαίου της Εταιρείας και του Ομίλου που έχουν αναληφθεί και είναι σε εξέλιξη την 31.12.2019 ανέρχονται σε €4,67εκ. Το ποσό αφορά την προσθήκη και ανανέωση του εξοπλισμού του ακτινοθεραπευτικού τμήματος η οποία ξεκίνησε το Νοέμβριο 2019 και έχει εκτιμώμενη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης 18 μηνών. Η επένδυση αυτή αφορά αντικατάσταση και προσθήκη ακτινοθεραπευτικών μηχανήματων τελευταίας τεχνολογίας σε 2 νοσοκομεία του ομίλου Hellenic Healthcare Group με σκοπό τη βέλτιστη ποιότητα υπηρεσιών, στο ελάχιστο δυνατό κόστος, ώστε να αντιμετωπιστεί η αύξηση των νοσοκομείων στο συγκεκριμένο τομέα, καθιστώντας παράλληλα υπηρεσίες αιχμής στην Ελλάδα.

39. Μεταγενέστερα γεγονότα

Τα νοσοκομεία του Ομίλου Hellenic Healthcare Group έχουν θέσει στη διάθεση του Υπουργείου Υγείας συνολικά 100 κλίνες, στα πλαίσια της αντιμετώπισης της πανδημίας, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για νοσηλεία ασθενών με τον COVID-19 ή άλλων ασθενειών συμβάλλοντας με το καταξιωμένο ιατρικό προσωπικό και την τεχνολογία αιχμής που διαθέτουν στην κάλυψη των αυξημένων αναγκών του δημοσίου τομέα προκειμένου να ελεγχθεί και αντιμετωπισθεί η εξάπλωση του συγκεκριμένου ιού. Αναλυτικότερα για τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από την πανδημία COVID-19, αναφέρονται στις παραπάνω ενότητες 5 & 6 της παρούσας έκθεσης διαχείρισης του Δ.Σ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΑΚΗΣ
Α.Δ.Τ. Σ 231179

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΗΣ
Α.Δ.Τ. Χ 613689

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΑΚΟΥΜΗΣ
Α.Δ.Τ. Σ 049311
ΑΡ. ΑΔ. Α' ΤΑΞΗΣ 9918

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους μετόχους της εταιρείας ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περιλήψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθ’ όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ’ αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150 και 153 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31.12.2019.
- β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την εταιρεία ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 24 Απριλίου 2020

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Ιωάννης Κ. Ηλιόπουλος

Αρ. Μ. ΣΟΕΛ 26251

Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Φραγκοκκλησιάς 3α & Γρανικού, 151 25 Μαρούσι

Αρ. Μ. ΣΟΕΛ: Ε 120

**MAKING AN
IMPACT THAT
MATTERS**

since 1845

This document has been prepared by Deloitte Certified Public Accountants Societe Anonyme.

Deloitte Certified Public Accountants Societe Anonyme, a Greek company, registered in Greece with registered number 0001223601000 and its registered office at Marousi-Attica, 3a Fragkokklisias & Granikou str., 151 25, is one of the Deloitte Central Mediterranean S.r.l. ("DCM") Countries. DCM, a company limited by guarantee registered in Italy with registered number 09599600963 and its registered office at Via Tortona no. 25, 20144, Milan, Italy is one of the Deloitte NSE LLP Geographies. Deloitte NSE LLP is a UK limited liability partnership and member firm of of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"). DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL, Deloitte NSE LLP and Deloitte Central Mediterranean S.r.l. do not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more about our global network of member firms.